

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2024. gada 6. martā
(OR. en)

7340/24

Starpiestāžu lieta:
2024/0061(COD)

INDEF 19
COPS 98
POLMIL 62
IND 127
MAP 9
COMPET 268
FISC 48
CODEC 676

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2024. gada 6. marts
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2024) 150 final
Temats:	Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI, ar ko izveido Eiropas Aizsardzības industrijas programmu un pasākumu satvaru aizsardzības ražojumu savlaicīgas pieejamības un piegādes nodrošināšanai (" <i>EDIP</i> ")

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2024) 150 *final*.

Pielikumā: COM(2024) 150 *final*

Briselē, 5.3.2024.
COM(2024) 150 final

2024/0061 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido Eiropas Aizsardzības industrijas programmu un pasākumu satvaru aizsardzības ražojumu savlaicīgas pieejamības un piegādes nodrošināšanai (“*EDIP*”)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Krievija 2022. gada 24. februārī sāka pilna mēroga militāru iebrukumu Ukrainā ar postošām sekām Ukrainai un tās iedzīvotājiem. Divu gadu intensīvas cīņas, smagas artilērijas apšaudes un uzlidojumi ir izraisījuši lielu skaitu civiliedzīvotāju upuru un milzīgas cilvēku ciešanas. Krievijas agresijas karš ir nodarījis lielu kaitējumu civilajai un aizsardzības kritiskajai infrastruktūrai, ražošanas jaudām un pakalpojumiem visā Ukrainā, un dažās valsts daļās ir pilnībā nopostītas pilsētas un apdzīvotas vietas. Izraisītā humanitārā krīze ir likusi miljoniem ukraiņu pamest savas mājas, un daudziem ir izmisīgi vajadzīga pārtika, pajumte un medicīniskā palīdzība. Līdz pat šai dienai Krievijas gaisa triecieni joprojām tiek raidīti uz mērķiem visā valstī. Būs vajadzīgi daudzi gadi, ja ne gadu desmiti, lai atgūtos no šā bezjēdzīgā kara radītajām traumām. ES atbalsta Ukrainas neatkarību, suverenitāti un teritoriālo integritāti tās starptautiski atzītajās robežās, tās neatņemamās tiesības uz paš aizsardzību un tās centienus panākt visaptverošu, taisnīgu un ilgtspējīgu mieru saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un ANO Statūtiem. Krievijas agresijas karš pret Ukrainu būtiski apdraud ne tikai Ukrainu, bet arī Eiropas un globālo drošību. ES ieguldījums Ukrainas paš aizsardzībā ir izšķirošs ieguldījums pašas ES drošībā. Šajā sakarā Eiropas Savienība un dalībvalstis kopā ar partneriem sniegs ieguldījumu nākotnes drošības saistībās attiecībā uz Ukrainu, kas palīdzēs Ukrainai aizstāvēties, pretoties destabilizācijas centieniem un novērst agresijas aktus nākotnē. Aizsardzība nav iespējama bez aizsardzības industrijas. Ukraina ir ļoti atkarīga no militārā atbalsta, ko dara pieejamu ES un tās dalībvalstis, arī tāpēc, ka tās aizsardzības industriālās bāze ir lielā mērā iznīcināta.

Krievijas militārā agresija pret Ukrainu ir iezīmējusi dramatisku teritoriālā konflikta un augstas intensitātes karadarbības atgriešanos Eiropas teritorijā. Eiropas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes (*EDTIB*) ražošanas jauda ir pielāgota, lai galvenokārt reaģētu uz ierobežotajām dalībvalstu vajadzībām, un lielākoties ir sadrumstalota starp valstīm, jo publiskās investīcijas gadu desmitiem ir bijušas nepietiekamas. Šādā scenārijā aizsardzības uzņēmumi bieži saskārās ar vajadzību samazināt ražošanas apjomus, lai saglabātu ražošanas līnijas un nepazaudētu kvalificētu personālu, vienlaikus ražojot ierobežotu daudzumu aizsardzības sistēmu valstu klientiem. Šobrīd daudziem Eiropas aizsardzības uzņēmumiem aizsardzības ekipējuma eksports trešo valstu klientiem ir būtisks tirgus.

Eiropā straujais pieprasījuma pieaugums pēc noteiktiem aizsardzības ražojumiem, kuru izraisīja radikāli izmainījies drošības vide, notika brīdī, kad *EDTIB* ierobežoja samazinātā “miera apstākļu” ražošanas jauda. Ilgtermiņā šī situācija rada jautājumu par aizsardzības industriālo gatavību Eiropā, t. i., par *EDTIB* spēju iedarbīgi (laika un mēroga ziņā) reaģēt uz izmaiņām Eiropas pieprasījumā pēc aizsardzības ražojumiem. Tas ir cieši saistīts ar plašākām aizsardzības ekipējuma piegādes drošības problēmām Eiropā. Lai gan šis temats ES dalībvalstīm nav jauns, neseno mūnīcijas plānā tam ir pievērsta galvenā uzmanība, izvirzot jautājumu par *EDTIB* spēju nodrošināt Eiropas aizsardzības ekipējuma piegādes drošību gan miera, gan kara laikā.

Pēc kara uzliesmojuma un 2022. gada marta Versaļas deklarācijas aicinājuma Komisija un Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos (“Augstais pārstāvis”) / Eiropas Aizsardzības aģentūras (EAA) vadītājs 2022. gada maijā pieņēma Kopīgo paziņojumu par aizsardzības investīciju nepietiekamības analīzi un turpmāko virzību (JOIN/2022/24 final). Kopīgajā paziņojumā uzsvērts, ka pēdējās desmitgadēs dalībvalstu

nepietiekamās investīcijas aizsardzībā ir radījušas gan spēju, gan industrijas nepilnības Savienībā.

Kopš 2022. gada maija kopīgā paziņojuma iesniegšanas ir ierosināti vairāki pasākumi ar mērķi reaģēt uz Krievijas agresijas kara pret Ukrainu vistiešākajām sekām.

- Kā paziņots 2022. gada maija kopīgajā paziņojumā, Komisija un Augstais pārstāvis / aģentūras vadītājs izveidoja **Kopīgā iepirkuma darba grupu aizsardzības jomā (DJPTF)**, lai sadarbotos ar dalībvalstīm nolūkā atbalstīt to izteikti īstermiņa iepirkuma vajadzību koordināciju. Darba grupa galveno uzmanību pievērta konfliktu novēršanai un koordinācijai, lai izvairītos no sacenšanās par pasūtījumu garantēšanu. Darba grupa arī sagatavoja kopējo vajadzību aplēsi un kartēja un izcēla nepieciešamību paplašināt ES industriālās ražošanas jaudu, kas vajadzīga konkrēto vajadzību apmierināšanai.
- Turklāt, kā paziņots 2022. gada maija kopīgajā paziņojumā, Komisija 2022. gada jūlijā nāca klajā ar **Aktu par instrumentu Eiropas aizsardzības industrijas pastiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (EDIRPA)**, kura mērķis ir ar finansiālu atbalstu stimulēt dalībvalstu sadarbību vissteidzamākā un viskritiskākā aizsardzības ekipējuma iepirkšanā. Likumdevēji *EDIRPA* pieņēma 2023. gada 18. oktobrī, un tas palīdz stiprināt Savienības aizsardzības industrijas pielāgošanos strukturālām tirgus pārmaiņām. *EDIRPA* darbība beigsies 2025. gada 31. decembrī.
- 2022. gada maija kopīgajā paziņojumā uzsvērtie spēju trūkumi bija dažādi, taču, ņemot vērā situācijas attīstību Ukrainā, radās īpaši steidzama vajadzība pēc zeme-zeme munīcijas un artilērijas munīcijas, kā arī raķetēm. To oficiāli atzina Padome, kas 2023. gada 20. martā vienojās par trīsvirzienu pieeju munīcijas piegādei un kopīgam iepirkumam Ukrainas vajadzībām. Šajā sakarā Komisija 2023. gada maijā iesniedza jaunu priekšlikumu Regulai par **munīcijas ražošanas atbalstīšanu (ASAP)**, lai reaģētu uz strauji pieaugušo pieprasījumu pēc šiem ražojumiem un steidzami nodrošinātu to savlaicīgu pieejamību, mobilizējot ES budžetu, lai atbalstītu investīcijas *EDTIB* ražošanas jaudas palielināšanā šajā jomā. Likumdevēji *ASAP* pieņēma 2023. gada 20. jūlijā. Tā darbosies līdz 2025. gada 30. jūnijam.

Nelikumīgais Krievijas karš pret Ukrainu ne tikai radīja steidzamas problēmas ES un tās dalībvalstīm, bet tā turpināšanās laika gaitā arī saasina strukturālās problēmas, kas ietekmē *EDTIB* konkurētspēju un liek apšaubīt tās spēju nodrošināt dalībvalstīm pietiekamu piegādes drošības līmeni. Tāpēc ES tagad ir **jāpāriet no atsevišķiem ārkārtas reaģēšanas pasākumiem** (ko ilustrē iepriekš aprakstītie pasākumi) uz **ES aizsardzības industriālo gatavību**, no patērējamo materiālu pieejamības nodrošināšanas vajadzīgajā apjomā krīzes laikā līdz nākotnes augstāko kritiski svarīgo spēju savlaicīgai nodrošināšanai turpmākajos gados. Tas ir 5. martā iesniegtās **Eiropas aizsardzības industriālās stratēģijas (EDIS)** konkrētais mērķis. Lai īstenotu *EDIS* noteiktās ievirzes, kā arī tās paziņotās darbības, Komisija ierosina jaunu regulu par **Eiropas Aizsardzības industrijas programmu (EDIP)**. *EDIP*, par kuru tika paziņots 2022. gada maija kopīgajā paziņojumā un kuru pieņemt aicināja Eiropadome, mērķis ir **saskaņot steidzamās un ilgtermiņa vajadzības**, saglabājot atbalstu *EDTIB* saskaņā ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu (DFS) un gatavojoties ES aizsardzības industriālo gatavībai nākotnei. Tādējādi *EDIP* faktiski īsteno daļu no *EDIS*, jo tās darbība ir strukturēta trīs galvenajos pīlāros.

- **Stiprināt *EDTIB* konkurētspēju un reaģētspēju.** Lai pastiprinātu centienus apkopot Eiropas pieprasījumu pēc aizsardzības ekipējuma no *EDTIB* un saskaņot attiecīgās

prasības, *EDIP* ierosina lietošanai gatavu tiesisko regulējumu — Eiropas bruņojuma programmas struktūras (*SEAP*) — sadarbībai un kopīgai aizsardzības ekipējuma pārvaldībai visā tā dzīves ciklā. Saskaņā ar līdzīgu loģiku *EDIP* pagarina *EDIRPA* loģikas piemērošanu pēc 2025. gada, lai arī turpmāk mazinātu Eiropas pieprasījuma sadrumstalotību un lai saskaņotu pieprasījumu. *EDIP* arī atkārtu *ASAP* loģiku, lai atbalstītu *EDTIB* produktīvās investīcijas, palīdz *EDTIB* virzīties uz elastīgākām ražošanas jaudām, kā arī nodrošina EAF projektu produktizācijas posmu. Lai uzlabotu *EDTIB* piekļuvi finansējumam, *EDIP* ietver arī fonda izveidi ar mērķi panākt daudzkrāšņojošu iedarbību, mazināt risku un paātrināt investīcijas, kas vajadzīgas, lai palielinātu ES bāzētu MVU un mazu vidējas kapitalizācijas uzņēmumu aizsardzības ražošanas jaudu, pamatojoties uz Komisijas pieredzi saistībā ar *ASAP* Jaudu kāpināšanas fondu, kā arī uz ES aizsardzības inovācijas shēmas (*EUDIS*) aizsardzības kapitāla mehānisma sekmīgu izveidi.

- **Uzlabot *EDTIB* spēju nodrošināt aizsardzības ražojumu savlaicīgu pieejamību un piegādi.** *EDIP* mērķis ir atbalstīt dalībvalstu centienus panākt pēc iespējas augstāku aizsardzības ekipējuma piegādes drošības līmeni, izveidojot ES mēroga piegādes drošības režīmu. Tas arī palielinātu dalībvalstu uzticēšanos pārrobežu piegādes ķēdēm, vienlaikus sniedzot *EDTIB* būtisku konkurences priekšrocību. Visaptverošs krīzes pārvarēšanas satvars ļautu koordinēt reaģēšanu uz iespējamām turpmākām piegādes krīzēm attiecībā uz konkrētu aizsardzības ekipējumu vai tā piegādes ķēdēs.
- **Veicināt Ukrainas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes (Ukrainas *DTIB*) atveseļošanu, atjaunošanu un modernizāciju.** Ukrainas pašreizējās vajadzības pēc militārā ekipējuma ievērojami pārsniedz tās industriālās ražošanas jaudu, savukārt ES un tās dalībvalstis sniedz militāro palīdzību no saviem krājumiem, kas lielā mērā ir izsmelti, un ar aizsardzības industriju, kas pielāgota miera laikam. Šajā kontekstā abu industriju interesēs ir iesaistīties padziļinātā sadarbībā. Ja starp attiecīgajām industriālajām bāzēm netiks veidotas ciešas attiecības, īstermiņā var tikt zaudētas darījumdarbības iespējas un vidējā termiņā un ilgtermiņā var rasties ekonomiskā un stratēģiskā atkarība. Ņemot vērā Ukrainas pievienošanos ES nākotnē, ir nepieciešams, lai *EDIP* uzlabotu sadarbību ar Ukrainu industriālā līmenī. Kā daļu no ES nākotnes drošības saistībām attiecībā uz Ukrainu¹ ES būtu jāveicina ciešāka sadarbība ar Ukrainas *DTIB* ar mērķi palielināt tās spēju apmierināt neatliekamās vajadzības, kā arī strādāt pie standartu saskaņošanas un sadarbības uzlabošanas. Ciešāka sadarbība ar Ukrainas *DTIB* palīdzēs stiprināt Ukrainas spēju aizstāvēties un uzlabos *EDTIB* spēju atbalstīt gan dalībvalstu, gan Ukrainas vajadzības.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Atbalsts saskaņā ar *EDIP* būs saskanīgs ar esošajām ES kopdarbīgajām iniciatīvām aizsardzības industrijas politikas jomā un ar citiem divpusēja atbalsta veidiem, ko Ukrainai sniedz, izmantojot citus ES instrumentus, tostarp Ukrainas mehānismu, un papildinās tos. *EDIP* papildinās ES galveno programmu šajā politikas jomā — Eiropas Aizsardzības fondu (EAF), jo īpaši vēlākā aizsardzības ekipējuma dzīves cikla posmā atbalstot EAF projektus, tādējādi palīdzot programmas rezultātus nākotnē ieviest tirgū. *EDIP* balstīsies arī uz pieredzi, kas gūta saistībā ar citām ES programmām, piemēram, *EDIRPA* vai *ASAP*, jo īpaši pagarinot to finansiālā atbalsta loģikas piemērošanu un paplašinot to darbības jomu, attiecinot to arī uz citiem ekipējuma veidiem. Visbeidzot, tā konsolidēs centienus un dialogu, kas uzsākts *DJPTF* ietvaros.

¹ Satvars ES nākotnes drošības saistībām attiecībā uz Ukrainu, ko Padome apstiprināja 2023. gada 27. novembrī.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

EDIP radīs sinerģiju ar ES aizsardzības politiku un Stratēģiskā kompasa drošībai un aizsardzībai īstenošanu. Tā tiks īstenota arī pilnīgā saskaņotībā ar ES Spēju attīstības plānu (*CDP*), kurā noteiktas aizsardzības spēju prioritātes ES līmenī, kā arī ar ES koordinēto ikgadējo pārskatu par aizsardzību (*CARD*), kurā cita starpā noteiktas jaunas sadarbības iespējas aizsardzības jomā. *EDIP* arī veicinās dalībvalstu sadarbības centienus pastāvīgās strukturētās sadarbības (*PESCO*) satvarā. Tai būtu jāpalīdz īstenot *PESCO* projektus un paātrināt, atvieglot un atbalstīt ciešāku saistību izpildi, ko šajā sakarā uzņēmušās dalībvalstis. *EDIP* papildinās Eiropas Aizsardzības aģentūras (EAA) līdzšinējo darbību piegādes drošības jomā. *EDIP* pamatā jo īpaši būs EAA galveno stratēģisko darbību darba virziens, lai sniegtu informāciju diskusijām, kas notiek Aizsardzības industriālās gatavības padomē. *EDIP* tiks īstenota arī pilnīgā saskaņotībā ar ES militāro palīdzību Ukrainai saistībā ar Eiropas Miera mehānismu (EMM). *EDIP* lietderīgi papildinās atveseļošanas un atjaunošanas mērķus, ko ES tiecas sasniegt saskaņā ar Ukrainas mehānismu, jo īpaši stiprinot Ukrainas spēju aizstāvēties, paļaujoties uz noturīgu un reaģētspējīgu *DTIB*. Runājot plašāk, var tikt ņemtas vērā arī Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) un citu partneru attiecīgas darbības, ja tās atbilst Savienības drošības un aizsardzības interesēm un ja tās neizslēdz kādas dalībvalsts piedalīšanās iespēju.

Nodrošinot ES mēroga piegādes drošības režīmu, jo īpaši ar divu līmeņu krīzes satvaru, *EDIP* papildinās Iekšējā tirgus ārkārtējā stāvokļa un noturības aktu (*IMERA*), kas neattiecas uz aizsardzības ražojumiem. Pasākumi, kas Komisijai pieejami *EDIP* krīzes satvarā attiecībā uz noteiktiem ar aizsardzību nesaistītiem ražojumiem, kuri ir kritiski svarīgi tādu aizsardzības ražojumu piegādei, kas atzīti par prioritāriem, ir vērsti tikai uz to, lai nodrošinātu, ka attiecīgās aizsardzības piegādes ķēdes prioritārā kārtā var piekļūt komponentiem un materiāliem, kuri vajadzīgi, lai nodrošinātu pienācīgu piegādes drošības līmeni ES mērogā.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Ar *EDIP* ir izveidots pasākumu kopums un noteikts budžets, kura mērķis ir atbalstīt Savienības un tās dalībvalstu gatavību aizsardzībai, stiprinot *EDTIB* konkurētspēju, reaģētspēju un spējas, lai nodrošinātu aizsardzības ražojumu savlaicīgu pieejamību un piegādi, un veicināt Ukrainas *DTIB* atveseļošanu, atjaunošanu un modernizāciju. Tādējādi regula balstās uz trim dažādiem juridiskajiem pamatiem:

- LESD 173. pants saistībā ar *EDTIB* konkurētspēju,
- LESD 114. pants saistībā ar Eiropas aizsardzības ekipējuma tirgu (*EDEM*),
- LESD 212. pants saistībā ar Ukrainas *DTIB* stiprināšanu,
- LESD 322. pants saistībā ar finanšu noteikumiem.

Lai atspoguļotu šos dažādos juridiskos pamatus, *EDIP* ir strukturēta ap 3 pīlāriem, no kuriem katrs atbilst vienam no šīs regulas juridiskajiem pamatiem.

- Pirmo pīlāru veido pasākumi ar mērķi nodrošināt, ka pastāv nosacījumi, kas vajadzīgi *EDTIB* konkurētspējai, un šādu pasākumu atbilstošais juridiskais pamats ir 173. pants. Kā aprakstīts *EDIS*, Krievijas nelikumīgais agresijas karš pret Ukrainu ir krasi un strukturāli mainījis drošības vidi Eiropā, kā rezultātā *EDTIB* saskaras ar jaunu tirgus situāciju. Tomēr divus gadus pēc Krievijas nepamatotā kara sākuma Ukrainā *EDTIB* joprojām ir jāpielāgojas šai jaunajai realitātei. Turklāt, kā norādīts

EDIS, *EDTIB* ir jāpieņem elastīgs ražošanas aparāts, kas spēj pielāgoties Eiropas pieprasījuma attīstībai. Tādējādi saskaņā ar 173. panta 1. punktu Komisija var rīkoties, lai paātrinātu aizsardzības industrijas pielāgošanos strukturālām pārmaiņām. Tādu pasākumu kā *EDIRPA* un *ASAP* loģikas piemērošanas pagarināšana, *SEAP* tiesiskā regulējuma izveide, kā arī fonda izveide būs vērsti uz to, lai palīdzētu *EDTIB* pielāgoties jaunajai tirgus realitātei. Visbeidzot, saskaņā ar 173. panta 2. punktu Komisija var uzņemties jebkuru lietderīgu iniciatīvu, lai veicinātu koordināciju starp dalībvalstīm aizsardzības industrijas politikas jomā.

- Otro pīlāru veido pasākumi, kas saistīti ar iekšējā tirgus un jo īpaši *EDEM* darbību; šādu pasākumu atbilstošais juridiskais pamats ir 114. pants. Sabiedrības drošības nodrošināšana Savienības teritorijā ir sevišķi svarīgs sabiedriskās politikas mērķis, un šī drošība ir atkarīga arī no aizsardzības preču un pakalpojumu pieejamības pietiekamā daudzumā. Kā aprakstīts *EDIS*, pašreizējais ģeopolitiskais konteksts rada aizsardzības ekipējuma pieprasījuma vispārēju pieaugumu un konkrētu aizsardzības ražojumu pieprasījuma iespējamu turpmāku maksimālu pieaugumu Savienībā un, iespējams, pasaules mērogā. Šī situācija ietekmē šo ražojumu iekšējā tirgus darbību un apdraud to piegādes drošību. Dalībvalstis ir primāri atbildīgas par savas militārās piegādes drošības kā valsts aizsardzības jautājuma nodrošināšanu. Tomēr, kā paskaidrots *EDIS*, piegādes drošība iegūst aizvien izteiktāku Eiropas dimensiju. Turklāt, jo īpaši, kā liecina *ASAP* risinātā munīcijas piegādes krīze, atšķirīgie valstu tiesību akti, jo īpaši attiecībā uz aizsardzības ražojumu sertifikāciju, un atšķirīgās pieejas valsts drošībai ir izrādījušies par problemātisko posmu Eiropas aizsardzības ražojumu piegādes ķēdēs un sadarbībā. Tāpēc iekšējā tirgus darbības nodrošināšanu, izvairoties no aizsardzības ražojumu deficīta Savienībā, vislabāk var risināt, izmantojot saskaņojošus Savienības tiesību aktus, kuru pamatā ir Līguma 114. pants. Aizsardzības ekipējuma ES mēroga piegādes drošības režīma izveide ir atkarīga no vairākiem aspektiem. Pirmkārt, *EDIP* ietver pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot dalībvalstu gatavību jaunajā ģeopolitiskajā kontekstā, ko jo īpaši raksturo nepieciešamība pēc iespējas drīzāk papildināt krājumus un vēl vairāk paplašināt aizsardzības spējas. *EDIP* jo īpaši ietver pasākumus nolūkā vienkāršot esošo un turpmāko pamatlīgumu ar *EDTIB* atvēršanu citām dalībvalstīm. Otrkārt, *EDIP* ietver pasākumus ar mērķi noteikt un uzraudzīt kritiski svarīgus ražojumus un industriālās jaudas noteiktu aizsardzības ražojumu piegādes ķēdēs. Visbeidzot, piegādes krīzes gadījumā *EDIP* paredz modulāru un pakāpenisku krīzes pārvarēšanas satvaru ar iespēju padomei lemt par vispiemērotāko krīzes pārvarēšanas veidu un — nopietnāko krīžu gadījumā — par aktivizējamiem pasākumiem. Tādējādi *EDIP* nodrošinās, ka piegādes traucējumi tiek labi prognozēti un nekavējoties novērsti, lai saglabātu iekšējā tirgus darbību un nodrošinātu dalībvalstīm pienācīgu piegādes drošības līmeni.
- Trešo pīlāru veido pasākumi, kas veicina Ukrainas *DTIB* atveseļošanu, atjaunošanu un modernizāciju un pakāpenisku integrāciju *EDTIB*. Atbilstošais juridiskais pamats šādiem pasākumiem ir 212. pants. Īpašu uzmanība pievērsta mērķim atbalstīt Ukrainu, lai tā pakāpeniski pieskaņotos Savienības noteikumiem, standartiem, politikai un praksei (“*acquis*”) nolūkā nākotnē pievienoties Savienībai. Ar šo trešo pīlāru Savienības darbības papildinās un pastiprinās dalībvalstu darbības.

Citi LESD panti vai katrs pants atsevišķi nevar pamatot trīs iepriekš minētos pīlārus un ar tiem saistītos pasākumus. Ierosinātie elementi ir paredzēti vienā tiesību aktā, jo visi pasākumi veido saskaņotu pieeju, lai dažādos veidos risinātu vajadzību stiprināt Savienības aizsardzības industriālo gatavību.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Dalībvalstis kritiskā mērā paļaujas uz *EDTIB* spēju laikus un pienācīgā mērogā apmierināt savu bruņoto spēku vajadzības. Krievijas agresijas karš Ukrainai un Ukrainas aizsardzības industriālajai bāzei nodarījis tik lielu kaitējumu, ka Ukrainai būs vajadzīgs plašs un ilgstošs atbalsts, ko neviena dalībvalsts viena pati nevar sniegt. Tāpēc ir svarīgi nodrošināt, ka gan *EDTIB*, gan Ukrainas *DTIB* spēj pildīt šo stratēģisko uzdevumu. Rīcība Eiropas līmenī šķiet šajā ziņā vispiemērotākā.

Attiecībā uz atbalstu *EDTIB* konkurētspējai:

- Savienība un tās dalībvalstis, no vienas puses, saskaras ar skarbām izmaiņām to drošības vidē, kā rezultātā palielinās pieprasījums pēc aizsardzības ekipējuma Eiropā, un, no otras puses, *EDTIB* ietekmē ierobežota “miera laika” ražošanas jauda. Ja šī situācija saglabāsies ilgtermiņā, tā turpinās strukturāli ietekmēt un pasliktināt *EDTIB* konkurētspēju. Lai gan zemākos līmeņos *EDTIB* piegādes ķēdes parasti sniedzas pāri robežām, tās joprojām ir strukturāli sadalītas pa valstīm augstākajos līmeņos. Tas izriet no ES dalībvalstu pieprasījuma pēc aizsardzības ekipējuma, kas, neraugoties uz neseno pieaugumu, joprojām ir būtiski sadrumstalots un tādejādi *EDTIB* zaudē priekšrocības, ko sniedz patiesi funkcionāls ES aizsardzības tirgus. Dalībvalstis nekad nav sasniegušas kolektīvo rādītāju — proti, 35 % no kopējā aizsardzības ekipējuma iepirkuma atvēlēt Eiropas kopdarbīgajam iepirkumam —, ko tās sev noteica 2007. gadā. Tas liecina, ka dalībvalstis saskaras ar ievērojamām grūtībām, kas tām neļauj palielināt aizsardzības ekipējuma kopīgo iepirkumu. Tāpēc Savienībai ir vislabākās iespējas veikt pasākumus nolūkā stimulēt ES pieprasījuma pēc aizsardzības ekipējuma apkopošanu un saskaņošanu, kā arī atvieglot dalībvalstu ilgtermiņa sadarbību visā aizsardzības ekipējuma dzīves ciklā.
- Turklāt koordinācijas trūkums un dalībvalstu pieprasījuma pārmērīga koncentrēšanās uz vienāda veida aizsardzības ražojumiem vienā un tajā pašā laikposmā, iespējams, apvienojumā ar piegāžu nepietiekamību, izraisītu cenu pieaugumu un izstumšanas efektu (t. i., grūtības dalībvalstīm, kuru pirkspēja ir ierobežotāka, nodrošināt vajadzīgos aizsardzības ražojumus). Tāpēc, novēršot iespējamus konfliktus starp paralēliem valstu iepirkuma centieniem, Eiropas līmenī ieviestie pasākumi ar mērķi apkopot ES dalībvalstu pieprasījumu arī stiprinās solidaritāti starp dalībvalstīm.
- Nekoordinēts pieprasījums arī samazina tirgus tendenču pamanāmību. Savukārt Eiropas pieprasījuma pamanāmības un prognozējamības trūkums kavē industrijas spēju investēt nozarē, kas ir pilnībā atkarīga no pieprasījuma. Tomēr, ņemot vērā jaunas drošības vides spiedienu, Savienība nevar atļauties gaidīt, līdz *EDTIB* pasūtījumu prognozējamība būs pietiekama, lai investētu savas ražošanas jaudas pielāgošanā. Eiropas aizsardzības industrijai ir pēc iespējas ātrāk jāpielāgojas jaunajai tirgus situācijai. Tas nozīmē, ka ir jāatbalsta to risku mazināšana, kuri saistīti ar nozares investīcijām elastīgās ražošanas jaudās. Šāda veida iejaukšanās tikai dalībvalstu līmenī varētu novest pie nelīdzsvarota investīciju ģeogrāfiskā sadalījuma un piegādes ķēžu sadrumstalotības palielināšanās. Eiropas līmenis arī šķiet vispiemērotākais, lai visā Savienībā mazinātu risku investīcijām *EDTIB* un palīdzētu nozarei izstrādāt elastīgus ražošanas aparātus.
- Ir svarīgi arī, lai *EDTIB* konkurētspēja gūtu labumu no EAF rezultātiem gan attiecībā uz ražojumiem vai tehnoloģijām, kas izriet no programmu projektiem, gan ar to palīdzību panākto piegādes ķēžu atvēršanu. Tomēr vairākas problēmas varētu kavēt

vai pat atturēt no tādu gatavu ražojumu kopīga iepirkuma, kas izriet no EAF pētniecības un izstrādes darbībām. Tas nozīmē, ka EAF projektu rezultāti posmos pēc pētniecības un izstrādes var saskarties ar jaunu “komercializācijas plaisu”, kuru dalībvalstis vienas pašas nevar novērst. Savienībai ir vislabākās iespējas rīkoties, lai nodrošinātu, ka EAF ietvaros uzsāktie kopdarbības centieni turpinās arī pēc pētniecības un izstrādes posma.

Attiecībā uz aizsardzības ekipējuma piegādes drošību Eiropā:

- Lai gan aizsardzības ekipējuma piegādes drošība galvenokārt ir noteikta dalībvalstu līmenī, jo aizsardzība ir valstu kompetencē, piegādes drošība iegūst aizvien lielāku Eiropas dimensiju, jo industriālās piegādes ķēdes arvien vairāk aptver visu ES iekšējo tirgu un plešas ārpus tā. Tas jo īpaši attiecas uz kritiski svarīgiem komponentiem un izejvielām, no kā arī dalībvalstis ir arvien vairāk savstarpēji atkarīgas. Kā liecina arī munīcijas plāns, dalībvalstīm nav pietiekamas redzamības attiecībā uz *EDTIB* kopējām spējām un piegādes ķēdēm, un tas neļauj tām pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus. Tāpēc, lai nodrošinātu pietiekamu piegādes drošības līmeni, arī krīzes laikā, ir lietderīgi Savienības līmenī paredzēt ES mēroga piegādes drošības režīma izveidi saskaņā ar *EDIP*. Šāds satvars uzlabos reaģēšanas uz aizsardzības ražojumu piegādes krīzēm koordināciju un dalībvalstu uzticēšanos pārrobežu piegādes ķēdēm, kā arī stiprinās *EDTIB* noturību visu dalībvalstu labā iedarbīgāk nekā ar dažādiem paralēliem valstu pasākumiem.

Attiecībā uz Ukrainas *DTIB* stiprināšanu:

- Ukrainas aizsardzības industrija ir stratēģiski svarīga Ukrainas ekonomikas nozare. Valsts cenšas saglabāt un palielināt savu ražošanas jaudu, lai apmierinātu valsts vajadzības pēc aizsardzības ekipējuma. Tomēr Krievijas agresijas kara nodarītais kaitējums Ukrainas *DTIB* infrastruktūrai ir tik liels, ka Ukrainai būs vajadzīgs īpašs atbalsts, ko neviena dalībvalsts viena pati nevarētu sniegt. Saskaņā ar *EDIP* ierosinātie pasākumi tieši stiprinās Ukrainas *DTIB* un uzlabos tās industriālo sadarbību ar *EDTIB*. Ar *EDIP* ES ir unikāla iespēja savlaicīgi un plašā mērogā mudināt abas *DTIB* ar kopīgiem centieniem apmierināt Ukrainas un dalībvalstu vajadzības. Nodrošinot savu klātbūtni Ukrainā ar savu delegāciju, ES var sniegt visaptverošu piekļuvi informācijai par norisēm, kas ietekmē Ukrainu. ES ir nozīmīga dalībiece Ukrainai sniegtās militārās palīdzības jomā, un tā arī piedalās lielākajā daļā daudzpusējo procesu, kuru mērķis ir risināt aizsardzības problēmas, ar kurām Ukraina saskaras. Tas ļauj ES pastāvīgi apzināties jaunās vajadzības attiecībā uz aizsardzības ekipējumu un Ukrainas aizsardzības ražošanas jaudu apstākļiem un tādējādi pielāgot atbalstu mainīgajām vajadzībām, cieši koordinējot darbību ar citām valsts vai nozares ieinteresētajām personām. Arī mērķi sagatavot kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis dalībai Savienībā var vislabāk sasniegt Savienības līmenī.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam tādā ziņā, ka tas nepārsniedz minimumu, kas vajadzīgs, lai Eiropas līmenī sasniegtu noteiktos mērķus, un kas ir nepieciešams šim nolūkam.

Ņemot vērā bezprecedenta ģeopolitisko situāciju un būtisko Savienības drošības apdraudējumu, ierosinātā politikas pieeja ir samērīga ar konstatēto problēmu mērogu un nopietnību. Pienācīgi tiek risināta nepieciešamība atbalstīt industrijas pielāgošanos strukturālām pārmaiņām, uzlabot ES aizsardzības ekipējuma piegādes drošību un stiprināt Ukrainas *DTIB*, ievērojot Līgumos paredzētās Savienības iespējamās intervences robežas. *EDIP* noteiktie pasākumi nepārsniedz to, kas ir noteikti nepieciešams mērķu sasniegšanai, un ir samērīgi ar minēto mērķu sasniegšanā konstatēto problēmu mērogu un nopietnību.

Dažādām darbībām sniegtā finansiālā atbalsta mērķis ir stiprināt nozares konkurētspēju atvērtu un konkurējošu tirgu sistēmā. Atbalsts Ukrainas *DTIB* ir balstīts uz pašreizējā Ukrainai sniegtā atbalsta loģikas piemērošanas pagarināšanu, un tas ir mērķorientēta reakcija uz konkrētajiem apstākļiem, ko Ukrainā izraisījis Krievijas agresijas karš.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Komisija ierosina Eiropas Parlamenta un Padomes regulu. Tas ir vispiemērotākais juridiskais instruments, jo tikai regula ar tās vienādo piemērošanu, saistošo raksturu un tiešo piemērojamību var nodrošināt vajadzīgo vienādības pakāpi, kas nepieciešama, lai stiprinātu aizsardzības industriālo gatavību visā Eiropā un nodrošinātu aizsardzības ražojumu piegādes drošību Eiropā. Turklāt tas ir saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 114., 173. un 212. pantu, kuros ir noteikta parastā likumdošanas procedūra, kas jāizmanto, lai pieņemtu pasākumus to attiecīgajās piemērošanas jomās.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Oficiālu apspriešanos ar ieinteresētajām personām nevarēja veikt, jo priekšlikums bija jā sagatavo steidzami, lai likumdevēji to varētu savlaicīgi pieņemt, lai tas sāktu darboties no 2025. gada sākuma, kad būs jāapmierina jaunas vajadzības saistībā ar ģeopolitisko situāciju, kā arī Ukrainas aizsardzības industriālās bāzes atveseļošanu un atjaunošanu.

Komisija ciešā sadarbībā ar Augsto pārstāvi ir veikusi visaptverošu apspriešanās procesu ar dalībvalstīm, industriju, finanšu nozari un ideju laboratorijām, lai sniegtu informāciju darbam pie *EDIS*. Apspriešanās pamatā bija ieinteresēto personu ieguldījums pasākumu (semināru, sanāksmju) laikā un rakstiskie komentāri. Pirms šiem semināriem Komisija dalījās ar tematiskajiem dokumentiem (publicēti Eiropas Komisijas tīmekļvietnē), jo īpaši par tematiem, kas attiecas uz *EDIP* pasākumiem, lai tos izmantotu par pamatu diskusijām pasākumu laikā. Šie paši tematiskie dokumenti arī kalpoja par pamatu rakstiskajiem komentāriem, kurus ieinteresētās personas, ar kurām notika apspriešanās, sniedza Komisijai un Augstajam pārstāvim. Ikviens ES pilsonis, kas vēlējas piedalīties apspriešanās, tika aicināts nosūtīt rakstisku komentāru uz īpašu e-pasta adresi. Kopumā Komisijai un Augstajam pārstāvim ir nosūtīti vairāk nekā 270 rakstiski komentāri no vairāk nekā 90 dažādām ieinteresētajām personām, un tie ir analizēti *EDIS* sagatavošanas darbā. Ir organizēta arī sanāksme ar Ukrainas pārstāvjiem, kuri arī ir dalījušies ar rakstiskiem komentāriem, lai paustu savu viedokli par gaidāmo *EDIS*.

Tā kā *EDIP* mērķis ir sākt īstenot *EDIS* izstrādāto redzējumu un ieviest darbības, kas paziņotas šajā stratēģijā, saistībā ar *EDIS* saņemtie komentāri lielā mērā ir ņemti vērā *EDIP* pasākumu izstrādē. Saistībā ar galvenajām *EDIP* darbībām saņemto informāciju kopumā var raksturot, kā aprakstīts zemāk.

- Attiecībā uz atbalstu *EDTIB* pielāgošanai strukturālajām pārmaiņām, kas izriet no jaunās drošības situācijas, lielākā daļa ieinteresēto personu atbalstīja šo ideju. *ASAP* un *EDIRPA* intervences loģikas piemērošanas pagarināšana, kā arī nepieciešamība izmantot EAF rezultātus bieži vien tika vērtēta pozitīvi. Komisija ir apsvērusi šīs galvenokārt konverģējošās nostājas, kā to cita starpā apliecina priekšlikums par pasākumiem *ASAP* un *EDIRPA* loģikas paplašināšanai un EAF ražojumu ieviešanai tirgū.

- Attiecībā uz piegādes drošību lielākā daļa ieinteresēto personu uzsvēra šā jautājuma nozīmīgumu ES līmenī. Lielākajā daļā komentāru tika arī uzsvērts, ka būtu jāpanāk apmierinošs līdzsvars starp nepieciešamību uzlabot piegādes drošību ES līmenī un dalībvalstu suverenitātes un prerogatīvu ievērošanu aizsardzības jomā. Lai panāktu šādu līdzsvaru, Komisija jo īpaši ierosina pakāpenisku un samērīgu piegādes drošības režīmu, kurā dalībvalstis ir pilnībā un pastāvīgi iesaistītas un kurā tiek pienācīgi ņemtas vērā un samērīgi aizsargātas nozares ekonomiskās intereses.
- Attiecībā uz aizsardzības industriālās gatavības kultūras integrēšanu lielākā daļa apspriešanās iesaistīto ieinteresēto personu apstiprināja, ka aizsardzības nozarei un jo īpaši MVU, kas darbojas *EDTIB*, ir vajadzīga pietiekama piekļuve finansējumam. Komisija pievērta īpašu uzmanību šajā sakarā paustajiem viedokļiem, konkrēti ierosinot izveidot Fondu aizsardzības piegādes ķēžu pārveides paātrināšanai (*FAST*), kas pēc būtības dos labumu MVU un maziem vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem.
- Attiecībā uz sadarbību ar Ukrainu aizsardzības industrijas jautājumos lielākā daļa ieinteresēto personu atbalstīja šo ideju. Komisija ir ņēmusi vērā ieinteresēto personu ieguldījumu, kā arī Ukrainas viedokli, lai vispiemērotākajā veidā pielāgotu īpašas darbības saskaņā ar *EDIP*.

ES nodrošinās pienācīgu komunikāciju un pamanāmību attiecībā uz mērķiem un darbībām, kas īstenotas šīs regulas darbības jomā, Savienībā, Ukrainā un citviet.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

EDIS visaptverošā apspriešanās ir ļāvusi Komisijai un Augstajam pārstāvim saņemt lielu ieguldījumu no dažādu veidu ekspertiem (piemēram, valsts pārvaldes ekspertiem, aizsardzības industrijas ekspertiem, finanšu nozares ekspertiem, ideju laboratoriju ekspertiem, akadēmiskajām aprindām). Komisijas un Augstā pārstāvja saistībā ar *EDIS* apkopotās speciālās zināšanas ir izmantotas, lai izstrādātu saskaņā ar *EDIP* ierosinātos pasākumus.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikums, kura mērķis ir no 2024. gada sākuma atbalstīt Eiropas aizsardzības industrijas ātru pielāgošanos jaunajai ģeopolitiskajai videi un sniegt palīdzību valstij, kurā notiek karš, bija jāpagatavo steidzami, tāpēc ietekmes novērtējumu nebija iespējams veikt.

Ģeopolitiskais konteksts un jo īpaši Krievijas militārās agresijas pret Ukrainu turpināšanās lika Komisijai nolemt ātri pāriet no atsevišķu ārkārtas reaģēšanas pasākumu pieņemšanas 2023. gada jūlijā (t. i., *ASAP*) un oktobrī (t. i., *EDIRPA*) uz strukturālāku pieeju nolūkā novērst ilgtermiņa sekas, ar kurām saskaras *EDTIB*, un turpināt atbalstīt Ukrainu.

Turklāt Eiropadome 2023. gada 14. un 15. decembra secinājumos aicināja “ātri” iesniegt priekšlikumu par *EDIP* un 2024. gada 1. februāra secinājumos norādīja, ka tā “savā nākamajā sanāsmē 2024. gada martā atgriezīsies pie jautājuma par drošību un aizsardzību – tostarp pie nepieciešamības Eiropai palielināt savu vispārējo aizsardzības gatavību un vēl vairāk stiprināt savu aizsardzības tehnoloģisko un industriālo bāzi –, lai panāktu vienošanos par turpmākajiem soļiem, kas jāspēr, lai Eiropas aizsardzības industriju padarītu noturīgāku, inovatīvāku un konkurētspējīgāku”.

Tāpēc nebija iespējams sagatavot ietekmes novērtējumu termiņā, kas bija pieejams, lai laikus iesniegtu *EDIP* priekšlikumu pirms diskusijām, kas notiks Eiropadomē 2024. gada martā. Tomēr *EDIP* priekšlikums balstās uz darbu, kas veikts *DJPTF* ietvaros, uz agrīno pieredzi, kura gūta, īstenojot *ASAP* un *EDIRPA*, un tā pamatā ir visaptverošais apspriešanās process, kas veikts *EDIS* kontekstā. Trīs mēnešu laikā pēc šā regulas priekšlikuma publicēšanas

Komisija publicēs dienestu darba dokumentu, kurā izklāstīs šīs ES likumdošanas darbības pamatojumu un izskaidros regulas piemērotību noteikto politikas mērķu sasniegšanai.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Nav paredzams, ka *EDIP* palielinās administratīvo slogu. Ierosinātā uz rezultātiem balstītā pieeja, kas pieejama atbilstīgajām darbībām un pamatojas uz nosacītību starp maksājumu veikšanu un konsorcijs atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu, ir arī instrumenta īstenošanas vienkāršošanas elements.

- **Pamattiesības**

ES iedzīvotāju drošības uzlabošana var sekmēt viņu pamattiesību aizsardzību.

Turklāt darbības, kas saistītas ar tādu preču vai pakalpojumu, ko aizliedz piemērojamiem starptautiskiem tiesību aktiem, kopīgu iepirkumu aizsardzības vajadzībām, nav tiesīgas saņemt atbalstu no programmas. Arī darbības, kuru mērķis ir kopīgi iepirkt letālus autonomus ieročus, kuru izmantošanā nav iespējama pietiekama cilvēka kontrole pār mērķu izvēles un spēka lietošanas lēmumiem, kad uzbrukumi tiek vērsti pret cilvēkiem, nav tiesīgas saņemt atbalstu no *EDIP*.

Tāpat Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (“Harta”) 16. pants paredz darījumdarbības brīvību. Tomēr daži 2. pīlāra pasākumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu aizsardzības ekipējuma piegādes drošību Savienībā, var uz laiku ierobežot darījumdarbības brīvību un līgumu slēgšanas brīvību, ko aizsargā Hartas 16. pants, un tiesības uz īpašumu, ko aizsargā Hartas 17. pants. Jebkāds minēto tiesību ierobežojums šajā priekšlikumā saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punktu tiks noteikts tiesību aktos, respektējot šo tiesību un brīvību būtību un ievērojot proporcionalitātes principu.

- Pirmkārt, *EDIP* ietver noteikumus par informācijas pieprasījumiem un prioritātes piešķiršanas mehānismiem (prioritārie pasūtījumi un prioritārie pieprasījumi), kas ir strikti atkarīgi no vispiemērotākā krīzes režīma aktivizēšanas, pieņemot Padomes īstenošanas aktu attiecībā uz piegādes krīzes režīmu un ar drošību saistītas piegādes krīzes režīmu.
- Otrkārt, pienākumā atklāt Komisijai noteiktu informāciju, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi, tiek ievērota darījumdarbības brīvības būtība, un tas nesamērīgi neietekmēs darījumdarbības brīvību (Hartas 16. pants). Visi informācijas pieprasījumi kalpo Savienības vispārējo interešu mērķim, proti, nodrošināt iespēju vākt informāciju par ražošanas spējām, ražošanas jaudām un primārajiem iespējamo deficīta mazināšanas pasākumu traucējumiem, kas ietekmē krīzes gadījumā būtisku ražojumu vai aizsardzības ražojumu ražošanu. Šie informācijas pieprasījumi ir mērķa panākšanai piemēroti un iedarbīgi, sniedzot informāciju, kas noteikti vajadzīga pašreizējās krīzes novērtēšanai. Komisija principā pieprasa vajadzīgo informāciju no pārstāvības organizācijām un var izdot pieprasījumus atsevišķiem uzņēmumiem tikai tad, ja tas ir papildus nepieciešams. Tā kā citādi informācija par piegādes situāciju nav pieejama, nav neviena tikpat iedarbīga pasākuma, lai iegūtu informāciju, kas vajadzīga, lai Eiropas lēmumu pieņēmēji varētu veikt ietekmes mazināšanas pasākumus. Ņemot vērā aizsardzības ražojumu deficīta nopietnās ģeopolitiskās un drošības sekas un šo seku mazināšanas pasākumu attiecīgo nozīmi, informācijas pieprasījumi ir samērīgi ar vēlamo mērķi. Turklāt darījumdarbības brīvības un tiesību uz īpašumu ierobežojums tiek kompensēts ar atbilstošām garantijām. Jebkuru informācijas pieprasījumu var iesniegt tikai par krīzes gadījumā būtiskiem

aizsardzības ražojumiem, to izejvielām vai komponentiem, kurus Komisija ir īpaši noteikusi ar īstenošanas aktu un kurus ietekmē traucējumi vai potenciāli traucējumi, kas izraisa ievērojamu deficītu.

- Treškārt, pienākums pieņemt prioritārus pasūtījumus un piešķirt tiem prioritāti atbilst darījumdarbības brīvības un līgumu slēgšanas brīvības (Hartas 16. pants), kā arī tiesību uz īpašumu (Hartas 17. pants) būtībai un nesamērīgi neietekmēs tās. Šis pienākums kalpo Savienības vispārējo interešu mērķim novērst krīzes gadījumā būtisku ražojumu piegādes traucējumus. Šis pienākums ir atbilstīgs un iedarbīgs minētā mērķa sasniegšanai, nodrošinot, ka pieejamie resursi prioritāri tiek izmantoti šādu attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanai. Nav cita tikpat iedarbīga pasākuma. Attiecībā uz krīzes gadījumā būtiskiem ražojumiem, kuri atzīti par tādiem, ko skārusi piegādes krīze, ir samērīgi uzlikt par pienākumu uzņēmumiem, kas ir iesaistīti šādu ražojumu piegādes ķēdē, pieņemt noteiktus pasūtījumus un piešķirt tiem prioritāti. Pienācīgi aizsardzības pasākumi nodrošina, ka prioritātes piešķiršanas pienākuma negatīvā ietekme uz darījumdarbības brīvību, līgumu slēgšanas brīvību un tiesībām uz īpašumu neizraisa šo tiesību pārkāpumu. Pienākumu piešķirt prioritāti noteiktiem pasūtījumiem var uzlikt tikai attiecībā uz krīzes gadījumā būtiskiem ražojumiem, kurus Komisija ir īpaši noteikusi ar īstenošanas aktu un kurus ietekmē traucējumi vai potenciāli traucējumi, kas izraisa ievērojamu deficītu. Attiecīgais uzņēmums var pieprasīt Komisijai pārskatīt prioritāro pasūtījumu, ja tas nespēj izpildīt pasūtījumu vai ja pasūtījuma izpilde tam radītu nesamērīgu ekonomisku slogu un īpašas grūtības. Turklāt pienākuma subjekts ir atbrīvots no jebkādas atbildības par zaudējumu atlīdzību par tādu līgumsaistību pārkāpumu, kas izriet no pienākuma izpildes.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Regulas īstenošanai paredzētais finansējums laikposmā no XXXX. gada XX. XX līdz 2027. gada 31. decembrim ir 1500 miljoni EUR faktiskajās cenās.

Ietekme uz daudzgadu finanšu shēmu vajadzīgā budžeta un cilvēkresursu izteiksmē ir sīki izklāstīta priekšlikumam pievienotajā tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Komisijai būtu jā sagatavo izvērtējuma ziņojums par programmu un tas jā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ne vēlāk kā līdz 2027. gada 30. jūnijam. Šajā ziņojumā īpaši tiks novērtēts progress, kas panākts priekšlikumā noteikto mērķu sasniegšanā. Ņemot vērā izvērtējuma ziņojumu, Komisija drīkst iesniegt priekšlikumus par jebkādiem atbilstīgiem šīs regulas grozījumiem, jo īpaši, lai turpinātu novērst jebkādas joprojām pastāvošus riskus, kas kavē ES aizsardzības industriālo gatavību vai ir saistīti ar aizsardzības ražojumu piegādes drošību Eiropā.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido Eiropas Aizsardzības industrijas programmu un pasākumu satvaru aizsardzības ražojumu savlaicīgas pieejamības un piegādes nodrošināšanai (“EDIP”)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. panta 1. punktu, 173. panta 3. punktu, 212. panta 2. punktu un 322. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²,

ņemot vērā Revīzijas palātas atzinumu³,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Savienības valstu vai to valdību vadītāji, tiekoties Versaļā 2022. gada 11. martā, apņēmas stiprināt Eiropas aizsardzības spējas, ņemot vērā Krievijas neprovocēto un nepamatoto agresijas karu pret Ukrainu. Viņi vienojās palielināt aizsardzības izdevumus, pastiprināt sadarbību ar kopīgiem projektiem un kopīgu aizsardzības spēju iepirkumu, novērst nepietiekamību, veicināt inovācijas un stiprināt un attīstīt ES aizsardzības industriju, arī izveidojot Eiropas Aizsardzības industrijas programmu (“programma”).
- (2) Ņemot vērā reģionālo un globālo draudu līmeņa ilgtermiņa pasliktināšanos, ir būtiski jāmaina mērogs un ātrums, ar kādu Eiropas aizsardzības tehnoloģiskā un industriālā bāze (*EDTIB*) var attīstīt un radīt pilnu militāro spēju spektru. Augstas intensitātes karadarbības un teritoriālā konflikta atgriešanās Eiropā negatīvi ietekmē Savienības un tās dalībvalstu drošību un prasa ievērojami palielināt dalībvalstu spēju stiprināt savas aizsardzības spējas.
- (3) Eiropadome 2023. gada 14. un 15. decembrī savos secinājumos, apsverot darbu, kas veikts, lai īstenotu Versaļas deklarāciju un Stratēģisko kompasu drošībai un aizsardzībai, uzsvēra, ka ir jādara vairāk, lai sasniegtu Savienības mērķus palielināt aizsardzības gatavību. Lai panāktu šādu gatavību un aizsargātu Savienību, priekšnoteikums ir spēcīga aizsardzības industrija, padarot Eiropas aizsardzības industriju noturīgāku, inovatīvāku un konkurētspējīgāku.

---

² OV C , , [...]. lpp.

³ OV C , , [...]. lpp.

- (4) Komisija un Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos 2022. gada 18. maijā nāca klajā ar kopīgu paziņojumu “Aizsardzības investīciju nepietiekamības analīze un turpmākā virzība”, uzsverot Savienībā aizsardzības jomā pastāvošās finanšu, industrijas un spēju nepilnības. 2023. gada 18. oktobrī tika pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/2418, ar ko izveido instrumentu Eiropas aizsardzības industrijas pastiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (*EDIRPA*)⁴, kuras mērķis ir atbalstīt dalībvalstu kopdarbību iepirkuma posmā, lai kopdarbīgā veidā novērstu vissteidzamākās un viskritiskākās nepilnības, jo īpaši tās, kas radušās, reaģējot uz Krievijas agresijas karu pret Ukrainu. 2023. gada 20. jūlijā tika pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1525 par munīcijas ražošanas atbalstīšanu (*ASAP*)⁵, kuras mērķis ir steidzami atbalstīt Eiropas aizsardzības industrijas ražošanas jaudas palielināšanu un drošas piegādes ķēdes, atvieglot efektīvas iepirkuma procedūras, novērst ražošanas jaudu nepietiekamību un veicināt investīcijas.
- (5) *EDIRPA* un *ASAP* tika izstrādātas kā ārkārtas reaģēšanas un īstermiņa programmas, kuru termiņš beidzas 2025. gadā (*ASAP* gadījumā — 2025. gada 30. jūnijā un *EDIRPA* gadījumā — 2025. gada 31. decembrī). Programmai būtu jābalstās uz *EDIRPA* un *ASAP* sasniegumiem un jāpagarina to loģikas piemērošana līdz 2027. gadam, sniedzot finansiālu atbalstu *EDTIB* stiprināšanai paredzamā, nepārtrauktā un savlaicīgā veidā saskaņā ar integrētu pieeju. Ņemot vērā pašreizējo drošības situāciju, šķiet, ka ir nepieciešams paplašināt Savienības atbalstu aizsardzības ekipējumam, ietverot patērējamos materiālus, piemēram, bezpilota sistēmas, kurām ir izšķiroša nozīme kara vidē Ukrainā.
- (6) Eiropadome 2022. gada 23. jūnijā nolēma piešķirt kandidātvalsts statusu Ukrainai, kas ir paudusi stingru gribu savā virzībā uz Eiropu saistīt rekonstrukciju ar reformām. ES līderi 2023. gada decembrī nolēma sākt pievienošanās sarunas ar Ukrainu. Eiropadome 2023. gada 15. decembrī paziņoja, ka Savienība un dalībvalstis joprojām ir apņēmības pilnas ilgtermiņā un kopā ar partneriem sniegt ieguldījumu drošības saistībās attiecībā uz Ukrainu, kuras palīdzēs Ukrainai aizstāvēties, pretoties destabilizācijas centieniem un novērst agresijas aktus nākotnē. Spēcīgs atbalsts Ukrainai ir svarīga Savienības prioritāte un atbilstīgs veids, kā īstenot Savienības stingro politisko apņemšanos atbalstīt Ukrainu tik ilgi, cik nepieciešams.
- (7) Krievijas agresijas kara radītais kaitējums Ukrainas ekonomikai, sabiedrībai un infrastruktūrai un jo īpaši kaitējums, kas nodarīts Ukrainas aizsardzības tehnoloģiskajai un industriālajai bāzei (Ukrainas *DTIB*), nozīmē, ka ir vajadzīgs visaptverošs atbalsts šīs bāzes atjaunošanai. Tas ir būtiski, lai nodrošinātu Ukrainas valstij spēju saglabāt savas pamatfunkcijas un ātri atveseļot, atjaunot un modernizēt valsti un veicināt tās integrāciju Eiropas aizsardzības ekipējuma tirgū. Spēcīga Ukrainas *DTIB* ir būtiska Ukrainas ilgtermiņa drošībai, kā arī tās atjaunošanai.
- (8) Šajā sakarā būtu jāfinansē darbības, ar kurām atbalsta Ukrainas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes stiprināšanu. Šis atbalsts papildina atbalstu, ko sniedz saskaņā ar Ukrainas mehānismu, kā arī militāro atbalstu, ko Ukrainai sniedz saskaņā ar Eiropas Miera mehānismu un dalībvalstu divpusēju palīdzību.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/2418 (2023. gada 18. oktobris), ar ko izveido instrumentu Eiropas aizsardzības industrijas pastiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (*EDIRPA*) (OV L, 2023/2418, 26.10.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj>).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1525 (2023. gada 20. jūlijs) par munīcijas ražošanas atbalstīšanu (*ASAP*) (OV L 185, 24.7.2023., 7. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj>).

- (9) Krievija ir pilnībā jāsauc pie atbildības, un tai ir jāsamaksā par milzīgo kaitējumu, kuru nodarījis tās agresijas karš pret Ukrainu, kas ir klajš Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu pārkāpums. Savienībai un tās dalībvalstīm ciešā sadarbībā ar citiem starptautiskajiem partneriem būtu jāturpina strādāt pie šā mērķa sasniegšanas saskaņā ar Savienības un starptautiskajām tiesībām, ņemot vērā to, ka Krievija ir nopietni pārkāpusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu 2. panta 4. punktā noteikto aizliegumu pielietot spēku, un ņemot vērā principu, kas paredz valsts atbildību par starptautiski nelikumīgām darbībām, tostarp pienākumu kompensēt finansiāli novērtējamu nodarīto kaitējumu. Ir svarīgi, lai koordinācijā ar starptautiskajiem partneriem tiktu panākts progress cita starpā jautājumā par to, kā veidā, kas ir saderīgs ar piemērojamajām līgumsaistībām, un saskaņā ar Savienības un starptautiskajām tiesībām privāto subjektu rīcībā esošos ārkārtas ieņēmumus, kas gūti tieši no imobilizētajiem Krievijas aktīviem, varētu novirzīt Ukrainas, tostarp tās aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes, atbalstam. Ja Padome pēc Augstā pārstāvja priekšlikuma saskaņā ar LES 29. pantu pieņemtu KĀDP lēmumu pārskaitīt Savienībai centrālo vērtspapīru depozitāriju ārkārtas naudas atlikumus, kas izriet no negaidītiem un ārkārtas ieņēmumiem no Krievijas imobilizētajiem valsts aktīviem, šādu papildu atbalstu varētu iegūt no šiem ieņēmumiem saskaņā ar Savienības kopējās ārpolitikas un drošības politikas mērķiem.
- (10) Ar Ukrainu būtu jānoslēdz pamat nolīgums, kurā tiktu noteikti principi, kas jāievēro Savienības un Ukrainas sadarbībā saskaņā ar šo regulu. Tāpat būtu jānoslēdz dotāciju nolīgumi vai kopīga iepirkuma nolīgumi ar Ukrainu un Ukrainā iedibinātiem tiesību subjektiem, lai paredzētu nosacījumus līdzekļu atbrīvošanai.
- (11) Lai finansētu darbības, kuru mērķis ir stiprināt *EDTIB* konkurētspēju, reaģētspēju un spējas, pamatojoties uz LESD 173. pantu, un sadarbības darbības ar Ukrainu nolūkā stiprināt Ukrainas *DTIB* saskaņā ar LESD 212. pantu, šajā regulā būtu jānosaka kopīgi mērķi un kopīgi finanšu mehānismi, vienlaikus skaidri nošķirot divas budžeta pozīcijas, kas atbilst katram no izvirzītajiem mērķiem, kā arī jāizveido programma, kurā izklāstīti nosacījumi Savienības finansiālajam atbalstam saskaņā ar LESD 173. pantu, un Ukrainas atbalsta instruments, kas paredz īpašus nosacījumus Savienības finansiālajam atbalstam saskaņā ar LESD 212. pantu.
- (12) Ar šo regulu nosaka finansējumu visam programmas darbības laikam, kas ikgadējās budžeta procedūras laikā ir Eiropas Parlamenta un Padomes galvenā atsaucē summa tādā nozīmē, kā noteikts 18. punktā 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumā starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem.
- (13) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1060 73. panta 4. punktā paredzētās iespējas varētu piemērot ar nosacījumu, ka projekts atbilst minētajā regulā izklāstītajiem noteikumiem un Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Eiropas Sociālā fonda Plus darbības jomai, kā noteikts attiecīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1058 un (ES) 2021/1057. Tas jo īpaši varētu attiekties uz gadījumiem, kad attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošana saskaras ar īpašām tirgus nepilnībām vai neoptimālām investīciju situācijām dalībvalstu teritorijās, jo īpaši neaizsargātos un attālos apgabalos, un šādi resursi palīdz sasniegt tās programmas mērķus, no kuras tie tiek pārvietoti. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1060 24. pantu Komisijai jānovērtē dalībvalsts iesniegtās grozītās programmas un divu mēnešu laikā no grozītās programmas iesniegšanas jāsniiedz apsvērumi.

- (14) Ņemot vērā vajadzību labāk un kopā investēt dalībvalstu un asociēto valstu aizsardzības spējās, kā arī Ukrainas aizsardzības industriālās bāzes atvēršanā, atjaunošanā un modernizācijā, dalībvalstīm, trešām valstīm, starptautiskām organizācijām, starptautiskām finanšu iestādēm un citiem avotiem vajadzētu būt iespējai sniegt ieguldījumu programmas īstenošanā. Šādi ieguldījumi būtu jāīsteno saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem un nosacījumiem, un tiem būtu jāveido ārējie piešķirtie ieņēmumi Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 21. panta 2. punkta a) apakšpunkta ii) punkta un d) un e) apakšpunkta nozīmē. Turklāt dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai savu dalītās pārvaldības piešķirumu īstenošanā izmantot elastību, ko piedāvā Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060. Tādēļ vajadzētu būt iespējai pārvietot noteiktas finansējuma daļas starp dalītas pārvaldības piešķirumiem un programmu, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1060 attiecīgajos noteikumos izklāstītos nosacījumus. Neizmantotos resursus vēlākais 2028. gadā pēc dalībvalsts pieprasījuma var pārvietot atpakaļ uz vienu vai vairākām attiecīgajām avotu programmām saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1060 attiecīgajos noteikumos izklāstītajiem nosacījumiem.
- (15) Programmas mērķis ir uzlabot Savienības un Ukrainas aizsardzības industrijas konkurētspēju un efektivitāti, tāpēc, lai gūtu labumu no programmas, finansiālā atbalsta saņēmējiem vajadzētu būt Savienībā, asociētajās valstīs vai Ukrainā iedibinātiem tiesību subjektiem, kurus nekontrolē neasociētas trešās valstis, izņemot Ukrainu, vai neasociētu trešo valstu subjekti. Ja dalībvalstis, asociētās valstis vai Ukraina ir finansiālā atbalsta saņēmējas, jo īpaši kopīga iepirkuma darbībām, šie noteikumi būtu *mutatis mutandis* jāpiemēro iepirkuma līgumu darbuzņēmējiem vai apakšuzņēmējiem. Minētajā kontekstā kontrole būtu jāsaprot kā spēja izšķiroši ietekmēt tiesību subjektu tieši vai netieši ar viena vai vairāku tiesību subjektu starpniecību. Turklāt, lai nodrošinātu Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības būtisko interešu aizsardzību, darbībās iesaistīto tiesību subjektu infrastruktūrai, iekārtām, aktīviem un resursiem, ko izmanto darbības mērķiem, būtu jāatrodas dalībvalsts, asociētas valsts vai Ukrainas teritorijā.
- (16) Konkrētos apstākļos vajadzētu būt iespējai atkāpties no principa, ka tiesību subjektus, kas iesaistīti programmas atbalstītā darbībā, nekontrolē neasociētas trešās valstis vai neasociētu trešo valstu subjekti. Šajā kontekstā Savienībā vai asociētā trešā valstī iedibināts tiesību subjekts, ko kontrolē neasociēta trešā valsts vai neasociētas trešās valsts subjekts, drīkst piedalīties kā saņēmējs, ja ir izpildīti stingri nosacījumi attiecībā uz Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm, kā noteikts kopējās ārpolitikas un drošības politikas satvarā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) V sadaļu, tostarp attiecībā uz Eiropas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes stiprināšanu.
- (17) Turklāt aizsardzības ražojumus, uz kuriem attiecas programmas atbalstītās darbības, nedrīkstētu kontrolēt vai ierobežot neasociēta trešā valsts vai neasociētas trešās valsts subjekts.
- (18) Ņemot vērā specifiku, kāda ir aizsardzības industrijai, kurā pieprasījumu veido gandrīz vienīgi valstis, kas arī kontrolē visu ar aizsardzību saistīto ražojumu un tehnoloģiju iegādi, arī eksportu, aizsardzības industrijas darbība nenotiek atbilstoši tradicionālajiem noteikumiem un darījumdarbības modeļiem, kas regulē tradicionālākus tirgus. Tāpēc nozare neveic ievērojamas pašfinansētas industriālas investīcijas, bet to dara tikai pēc noteiktiem pasūtījumiem. Lai gan noteikti pasūtījumi no dalībvalstīm ir jebkādu investīciju priekšnosacījums, Komisija var iejaukties, samazinot sadarbības sarežģītību kopīga iepirkuma ietvaros un mazinot industriālo

investīciju risku ar dotācijām un aizdevumiem, kas ļauj ātrāk pielāgoties notiekošām strukturālām tirgus pārmaiņām. Parasti ar Savienības atbalstu būtu jāsedz līdz 100 % no tiešajām attiecināmajām izmaksām vai līdz 100 % no summas, kas noteikta darbībām, kurās izmanto ar izmaksām nesaistītu finansējumu. Savienības atbalstam industrijas stiprināšanas darbībām būtu jāsedz līdz 50 % no tiešajām attiecināmajām izmaksām, lai saņēmēji varētu pēc iespējas ātrāk īstenot darbības, mazināt savu investīciju risku un tādējādi paātrināt attiecīgo aizsardzības ražojumu pieejamību.

- (19) Programmai, izmantojot Regulā (ES, Euratom) 2018/1046 noteiktos līdzekļus, būtu jāsniedz finansiāls atbalsts darbībām, kas veicina aizsardzības ražojumu savlaicīgu pieejamību un piegādi, piemēram, sadarbībai publiskā sektora iestāžu kopīga iepirkuma veikšanai, industrijas koordinācijai un tīklu veidošanas darbībām, ietverot aizsardzības ražojumu rezervēšanu un krājumu veidošanu, finansējuma pieejamības nodrošināšanai uzņēmumiem, kas iesaistīti attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanā, ražošanas jaudu rezervēšanai (pastāvīgi gatavas iekārtas), ražojumu, kuriem beidzies derīguma termiņš, rekondicionēšanas industriālajiem procesiem, esošo ražošanas jaudu paplašināšanai, optimizācijai, modernizācijai, jaunināšanai vai pārprofilēšanai vai jaunu ražošanas jaudu izveidei minētajā jomā, kā arī personāla apmācībai.
- (20) Dotācijas programmas ietvaros var izpausties kā ar izmaksām nesaistīts finansējums, pamatojoties uz rezultātu sasniegšanu un atsaucoties uz kopīgā iepirkuma procesa darba paketēm, atskaites punktiem vai mērķrādītājiem, lai radītu vajadzīgo stimulējošo efektu.
- (21) Ja Savienības dotācija ir ar izmaksām nesaistīta finansējuma veidā, Komisijai darba programmā būtu jānosaka katras darbības finansēšanas nosacījumi, jo īpaši a) tās darbības apraksts, kas ietver sadarbību kopīga iepirkuma jomā, lai risinātu vissteidzamākās un viskritiskākās spēju vajadzības, b) darbības īstenošanas atskaites punkti un c) maksimālais pieejamais Savienības ieguldījums.
- (22) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai attiecībā uz darba programmu pieņemšanu, lai noteiktu finansēšanas prioritātes un piemērojamus finansēšanas nosacījumus. Būtu jāņem vērā aizsardzības nozares specifika, jo īpaši dalībvalstu, asociēto valstu vai Ukrainas atbildība par plānošanas un iegādes procesu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011.
- (23) Saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 193. panta 2. punktu dotāciju var piešķirt par jau uzsāktu darbību, ar nosacījumu, ka pieteikuma iesniedzējs var pierādīt, ka darbību nepieciešams uzsākt pirms dotācijas nolīguma parakstīšanas. Tomēr izmaksas, kas radušās pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas dienas, nav attiecināmas, izņemot pienācīgi pamatotos izņēmuma gadījumos. Lai nodrošinātu finansēšanas perspektīvas nepārtrauktību darbībām, kuras varētu atbalstīt ar 2024. gada finansējumu saskaņā ar *ASAP* un *EDIRPA*, finansēšanas lēmumā vajadzētu būt iespējai paredzēt finanšu iemaksas attiecībā uz darbībām, kas aptver laikposmu no 2024. gada 5. marta.
- (24) Novērtējot pieteikumu iesniedzēju iesniegtos priekšlikumus, Komisijai būtu jāpievērš īpaša uzmanība to ieguldījumam programmas mērķu sasniegšanā. Priekšlikumi būtu jo īpaši jānovērtē, ņemot vērā to ieguldījumu aizsardzības industriālās gatavības palielināšanā, jo īpaši ražošanas jaudas palielināšanā un problemātisko posmu novēršanā. Tie būtu arī jānovērtē, ņemot vērā to ieguldījumu aizsardzības industrijas noturības veicināšanā, atsaucoties uz tādiem apsvērumiem kā savlaicīga pieejamība un piegāde visās vietās, kā arī piegādes drošības stiprināšana visā Savienībā, arī tajās

dalībvalstīs, kuras visvairāk pakļautas parasto militāro apdraudējumu īstenošanās riskam. Novērtējumiem būtu jāattiecas arī uz ieguldījumu aizsardzības industrijas sadarbībā, ko nodrošina patiesa sadarbība bruņojuma jomā starp dalībvalstīm, asociētajām valstīm un Ukrainu, un uzņēmumu pārrobežu sadarbības attīstīšanu un operacionalizēšanu, jo īpaši lielā mērā ietverot mazos un vidējos uzņēmumus (MVU) un mazus vidējas kapitalizācijas uzņēmumus, kas darbojas attiecīgajās piegādes ķēdēs.

- (25) Izstrādājot, piešķirot un īstenojot Savienības finansiālo atbalstu, Komisijai būtu jāpievērš īpaša uzmanība tam, lai nodrošinātu, ka šādam atbalstam nav negatīvas ietekmes uz konkurences apstākļiem iekšējā tirgū.
- (26) Šai programmai piemēro Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 un turpmākos grozījumus. Tajā ir izklāstīti noteikumi par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumi par dotācijām, godalgām, iepirkumu, netiešu izpildi un finanšu instrumentiem.
- (27) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2018/1046, Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 un Padomes Regulām (EK, Euratom) Nr. 2988/95, (Euratom, EK) Nr. 2185/96 un (ES) 2017/1939 Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pasākumus attiecībā uz pārkāpumu, arī krāpšanas, novēršanu, atklāšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu, un — attiecīgā gadījumā — administratīvu sodu uzlikšanu. Saskaņā jo īpaši ar Regulām (Euratom, EK) 2185/96 un (ES, Euratom) Nr. 883/2013 Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) ir pilnvaras veikt administratīvu izmeklēšanu, arī pārbaudes un inspekcijas uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) ir pilnvarota veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371. Saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbjas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, Eiropas Revīzijas palātai un — attiecībā uz tām dalībvalstīm, kuras īsteno ciešāku sadarbību, ievērojot Regulu (ES) 2017/1939, — *EPPO* nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas.
- (28) Trešās valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, Savienības programmās var piedalīties saskaņā ar Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu noteiktajā sadarbības satvarā, kas paredz programmu īstenošanu, pamatojoties uz lēmumu, kurš pieņemts saskaņā ar minēto līgumu. Šajā regulā būtu jāievieš īpašs noteikums, kas prasītu, lai minētās trešās valstis atbildīgajam kredītrīkotājam, *OLAF* un Revīzijas palātai piešķirtu vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai tie varētu visaptveroši īstenot savu attiecīgo kompetenci. Ievērojot Padomes Lēmuma (ES) 2021/1764 85. pantu, fiziskas personas un iestādes un institūcijas, kas iedibinātas aizjūras zemēs un teritorijās (AZT), ir tiesīgas saņemt finansējumu saskaņā ar programmas noteikumiem un mērķiem un iespējamajiem režīmiem, kas piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā AZT ir saistīta.
- (29) Pamatojoties, cita starpā, uz pieredzi, kas gūta saistībā ar Eiropas Aizsardzības fondu izveidotā aizsardzības pašu kapitāla mehānisma kā *InvestEU* finansējuma apvienošanas darbības ietvaros, Komisijai būtu jācenšas kā daļu no programmas izveidot īpašu mehānismu, ko sauc par Aizsardzības piegādes ķēžu pārveides paātrināšanas fondu (*FAST*). *FAST* būtu jāīsteno netiešā pārvaldībā. *FAST* mazinās

risku, piesaistīs un paātrinās investīcijas, kas vajadzīgas, lai palielinātu ES bāzētu MVU un mazu vidējas kapitalizācijas uzņēmumu aizsardzības ražošanas jaudu, izmantojot finansējuma apvienošanas darbību, kas piedāvā atbalstu parāda un/vai pašu kapitāla veidā. *FAST* būtu jāizveido kā finansējuma apvienošanas darbība, arī saskaņā ar programmu *InvestEU*, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/523, ciešā sadarbībā ar tās īstenošanas partneriem.

- (30) *FAST* būtu jāpanāk apmierinošs multiplikatora efekts saskaņā ar parāda un pašu kapitāla struktūru un jāveicina gan publiskā, gan privātā sektora finansējuma piesaistīšana. Lai palīdzētu sasniegt vispārējo mērķi uzlabot *EDTIB* konkurētspēju, *FAST* būtu arī jāsniedz atbalsts MVU (tostarp jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem) un maziem vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem visā ES, kas ražo aizsardzības tehnoloģijas un ražojumus, kā arī uzņēmumiem, kas faktiski vai potenciāli ir daļa no aizsardzības industrijas piegādes ķēdes un saskaras ar grūtībām piekļūt finansējumam. *FAST* būtu arī jāpaātrina investīcijas aizsardzības tehnoloģiju un ražojumu ražošanas jomā un tādējādi jāstiprina piegādes drošība Savienības aizsardzības industrijas vērtības ķēdēs.
- (31) Sadarbīgas bruņojuma programmas Savienībā saskaras ar būtiskām problēmām, jo tās galvenokārt tiek veidotas uz *ad hoc* pamata un to īstenošanu traucē sarežģītība, kavējumi un izmaksu pārsniegumi. Lai labotu šo situāciju un nodrošinātu dalībvalstu nepārtrauktu apņemšanos visā aizsardzības spēju dzīves ciklā, ir vajadzīga strukturētāka pieeja ES līmenī. Lai to panāktu, Komisijai būtu jāatbalsta dalībvalstu centieni, darot pieejamu jaunu tiesisko regulējumu — Eiropas bruņojuma programmas struktūru (*SEAP*) —, kas atbalstītu un stiprinātu sadarbību aizsardzības jomā. Saskaņā ar šo regulējumu veiktajām darbībām vajadzētu būt savstarpēji pastiprinošām ar darbībām, ko veic saskaņā ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku (KĀDP), jo īpaši saistībā ar Spēju attīstības plānu (*CDP*) un pastāvīgo strukturēto sadarbību (*PESCO*).
- (32) Šīs Eiropas bruņojuma programmas struktūras satvarā dalībvalstīm par labu nāktu standartizētas procedūras sadarbīgu aizsardzības programmu uzsākšanai un pārvaldībai. Sadarbībai saskaņā ar šo regulējumu būtu arī jāļauj dalībvalstīm, ievērojot dažus nosacījumus, gūt labumu no palielinātas finansējuma likmes, vienkāršotām un saskaņotām iepirkuma procedūrām un, ja dalībvalstīm kopīgi pieder iepirktais aprīkojums, atbrīvojuma no PVN. Starptautiskās organizācijas statusam būtu arī jāļauj dalībvalstīm, ja tās to vēlas, emitēt obligācijas, lai nodrošinātu bruņojuma programmu ilgtermiņa finansēšanas plānu. Lai gan Savienība nebūtu atbildīga par dalībvalstu parāda vērtspapīru emitēšanu, saskaņā ar *EDIP* veiktās iemaksas *SEAP* darbībā varētu uzlabot dalībvalstu finansējuma piešķiršanas nosacījumus bruņojuma programmām, kuras ir tiesīgas saņemt Savienības atbalstu.
- (33) Lai nodrošinātu efektīvu procedūru *SEAP* izveidei, dalībvalstīm, asociētajām valstīm vai Ukrainai, kas vēlas izveidot *SEAP*, ir jāiesniedz pieteikums Komisijai, kurai būtu jānovērtē, vai ierosinātie bruņojuma programmas statūti atbilst šai regulai. Šādā pieteikumā būtu jāiekļauj uzņemošās dalībvalsts deklarācija, ar ko *SEAP* atzīst par starptautisku struktūru vai organizāciju, lai no tās izveides brīža piemērotu Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu un Padomes 2019. gada 19. decembra Direktīvu (ES) 2020/262, ar ko nosaka akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu.
- (34) Pārredzamības labad lēmums par *SEAP* izveidi būtu jāpublicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Šā paša iemesla dēļ šādu lēmumu pielikumā būtu jāpievieno būtiski elementi no tās statūtiem.

- (35) Lai savus uzdevumus veiktu pēc iespējas efektīvāk, *SEAP* vajadzētu būt juridiskās personas statusam un tai vajadzētu būt visplašākajai tiesībspējai un rīcībspējai no dienas, kad stājas spēkā lēmums par tās izveidi. Lai noteiktu piemērojamos tiesību aktus, tās juridiskajai adresei vajadzētu būt attiecīgā *SEAP* dalībnieka, kas ir dalībvalsts, teritorijā.
- (36) *SEAP* vajadzētu būt vismaz trim dalībvalstīm, un tajā var ietilpt arī asociētās valstis un Ukraina.
- (37) *SEAP* īstenošanai statūtos būtu jāparedz sīkāk izstrādāti noteikumi, uz kuru pamata Komisijai būtu jāpārbauda pieteikuma atbilstība šajā regulā paredzētajiem noteikumiem.
- (38) Ir jānodrošina, ka, no vienas puses, *SEAP* ir savu statūtu grozīšanai nepieciešamā elastība un, no otras puses, ka daži būtiski elementi, jo īpaši tie, kas bija nepieciešami *SEAP* statūtu piešķiršanai, tiek saglabāti, veicot nepieciešamo kontroli Savienības līmenī. Ja grozījums attiecas uz būtisku statūtu elementu, kas ietverts lēmumā par *SEAP* izveidi pievienotajā statūtu izrakstā, šāds grozījums pirms tā stāšanās spēkā būtu jāapstiprina ar Komisijas lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar to pašu procedūru, kuru piemēro *SEAP* izveidei. Visi pārējie grozījumi būtu jāpaziņo Komisijai, kurai vajadzētu būt iespējai iebilst, ja tā uzskata, ka grozījums ir pretrunā šai regulai.
- (39) *SEAP* vajadzētu būt iespējai iecelt iepirkuma aģentu, kas rīkojas tās vārdā. *SEAP* vajadzētu būt iespējai iepirkt aizsardzības ražojumus savās interesēs vai savu dalībnieku uzdevumā. Ja *SEAP* veic iepirkumu savās interesēs, tā būtu jāuzskata par starptautisku organizāciju, kas veic iepirkumu savām vajadzībām Direktīvas 2009/81/EK 12. panta c) punkta nozīmē saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem. Ja *SEAP* veic iepirkumu savu dalībnieku uzdevumā, tad, lai nodrošinātu pienācīgu stimulu dalībvalstīm sadarboties *SEAP* ietvaros, tai vajadzētu spēt izstrādāt savus iepirkuma noteikumus, atkāpjoties no Direktīvas 2009/81/EK. Šiem noteikumiem būtu jānodrošina atbilstība ES primāro tiesību principiem, kas piemērojami iepirkumam, jo īpaši pārredzamības, nediskriminācijas un konkurences principiem.
- (40) *SEAP* varētu pretendēt uz finansējumu saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 VI sadaļu. Saskaņā ar attiecīgajiem Kopienas tiesību aktiem finansējumu var piešķirt arī saistībā ar kohēzijas politiku.
- (41) Lai *SEAP* varētu veikt savus uzdevumus visefektīvākajā veidā, tai vajadzētu būt atbildīgai par saviem parādiem, kā tas loģiski izriet no *SEAP* juridiskās personas statusa. Lai tās dalībnieki varētu rast piemērotus risinājumus attiecībā uz savu atbildību, būtu jānodrošina iespēja statūtos paredzēt dažādus atbildības režīmus, neaprobežojoties tikai ar atbildību dalībnieku iemaksu apmērā.
- (42) *SEAP* ir izveidota saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, tāpēc tā būtu jāreglamentē ar Savienības tiesību aktiem papildus tās valsts tiesību aktiem, kurā ir tās juridiskā adrese. Tomēr *SEAP* darbības vieta varētu būt citā valstī. Pēdējās minētās valsts tiesību akti būtu jāpiemēro attiecībā uz *SEAP* statūtos noteiktiem īpašiem jautājumiem. Turklāt *SEAP* darbība būtu jāreglamentē ar īstenošanas noteikumiem, kas atbilst statūtiem.
- (43) Lai nodrošinātu pietiekamu kontroli pār atbilstību šai regulai, *SEAP* būtu jānosūta Komisijai un attiecīgām publiskā sektora iestādēm savs gada ziņojums un visa informācija par apstākļiem, kas var nopietni apdraudēt tās uzdevumu izpildi. Ja Komisija gada ziņojumā vai citos avotos saskata pazīmes, ka *SEAP* rīkojas, būtiski

pārkāpjot šo regulu vai citus piemērojamos tiesību aktus, tai būtu jāpieprasa, lai *SEAP* un/vai tās dalībnieki sniedz paskaidrojumus un/vai veic attiecīgas darbības. Ārkārtas gadījumos un tad, ja korektīvi pasākumi netiek veikti, Komisija varētu atcelt lēmumu par *SEAP* izveidi, tādējādi uzsākot *SEAP* likvidāciju.

- (44) Pēc *ASAP* pieņemšanas Eiropas Parlaments un Padome aicināja Komisiju apsvērt iespēju nākt klajā ar tiesisko regulējumu, kura mērķis ir nodrošināt piegādes drošību (2023. gada 11. jūlija kopīgais paziņojums). Šajā likumdevēju kopīgajā paziņojumā ir pārņemti Eiropadomes 2013. gada decembra secinājumi, kuros pausts aicinājums izveidot visaptverošu ES mēroga piegādes drošības režīmu, un Eiropas Parlamenta 2022. gada 8. jūnija ieteikums, ar kuru Komisiju aicina nekavējoties nākt klajā ar šādu režīmu.
- (45) Krīze, ko izraisījis Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, ir ne tikai atklājusi trūkumus Savienības un Ukrainas aizsardzības industrijā, bet arī radījusi problēmas aizsardzības ražojumu iekšējā tirgus darbībā. Ģeopolitiskās situācijas nemainīgā pasliktināšanās patiešām jau ir radījusi ievērojamu un ilgtermiņa pieprasījuma pieaugumu, kas var ietekmēt noteiktu aizsardzības ražojumu un to komponentu ražošanas un pārdošanas iekšējā tirgus darbību Savienībā. Lai gan dažas dalībvalstis ir veikušas vai, visticamāk, veiks pasākumus, lai saglabātu savus krājumus valsts drošības nolūkos, citas saskaras ar grūtībām piekļūt precēm, kas vajadzīgas, lai ražotu vai iegūtu attiecīgos aizsardzības ražojumus. Dažkārt grūtības piekļūt vienai izejvielai vai konkrētam komponentam kavē veselības ražošanas ķēdes. Lai nodrošinātu iekšējā tirgus darbību jebkādos apstākļos un lai to padarītu noturīgu pret jebkādiem satricinājumiem, ir koordinētā veidā jāizstrādā saskaņoti noteikumi aizsardzības ražojumu piegādes drošības paaugstināšanai. Minētajiem pasākumiem vajadzētu būt balstītiem uz LESD 114. pantu.
- (46) Lai sasniegtu vispārējo sabiedriskās drošības politikas mērķi, ir nepieciešams pēc iespējas ātrāk izveidot ražotnes attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanai, vienlaikus līdz minimumam samazinot administratīvo slogu. Šā iemesla dēļ dalībvalstīm pieteikumi, kas saistīti ar tādu ražotņu un iekārtu plānošanu, būvniecību un ekspluatāciju, kas paredzētas attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanai, būtu jāizskata pēc iespējas ātrāk. Šādiem pieteikumiem būtu jāpiešķir prioritāte, līdzsvarojot tiesiskās intereses katrā konkrētajā gadījumā.
- (47) Ņemot vērā šīs regulas mērķi un ārkārtas situāciju, kā arī ārkārtas kontekstu, kādā tā pieņemta, dalībvalstīm, izskatot katru gadījumu atsevišķi, būtu jāapsver iespēja izmantot ar aizsardzību saistītus izņēmumus saskaņā ar valstu un piemērojamiem Savienības tiesību aktiem, ja tās uzskata, ka šādu izņēmumu izmantošana veicinātu minētā mērķa sasniegšanu. Minētais jo īpaši varētu attiekties uz Savienības tiesību aktiem par vides, veselības un drošības jautājumiem, kas ir nepieciešami, lai uzlabotu cilvēka veselības un vides aizsardzību, kā arī panāktu ilgtspējīgu un drošu attīstību. Tomēr minēto tiesību aktu īstenošana varētu arī radīt regulatīvus šķēršļus, kas kavē Savienības aizsardzības industrijas potenciālu palielināt attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanu un piegādi. Savienība un tās dalībvalstis ir kolektīvi atbildīgas par to, lai steidzami apsvērtu, kādas darbības tās varētu veikt iespējamo šķēršļu mazināšanai. Nevienai šādai darbībai Savienības, reģionālā vai valsts līmenī nevajadzētu apdraudēt vidi, veselību un drošību.
- (48) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/81/EK mērķis ir saskaņot iepirkuma procedūras publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai aizsardzības un drošības jomā, tādējādi ļaujot izpildīt dalībvalstu drošības prasības un pienākumus, kas

izriet no LESD. Minētajā direktīvā jo sevišķi paredzēti īpaši noteikumi, kas reglamentē krīzes izraisītas steidzamības situācijas, jo īpaši saīsinātus piedāvājumu saņemšanas termiņus un iespēju izmantot sarunu procedūru, iepriekš npublicējot paziņojumu par līgumu. Tomēr ārkārtējas steidzamības apstākļos, it sevišķi piegādes un drošības krīžu laikā, šie noteikumi varētu būt nesaderīgi pat ar minētajiem noteikumiem gadījumos, kad divas vai vairākas dalībvalstis plāno iesaistīties kopīgā iepirkumā. Dažos gadījumos vienīgais risinājums, kurš nodrošina minēto dalībvalstu drošības intereses, ir atvērt esošu pamatnolīgumu tādām dalībvalstu līgumslēdzējām iestādēm/subjektiem, kas sākotnēji nebija tā puses, lai gan sākotnējā pamatnolīgumā šāda iespēja nebija paredzēta.

- (49) Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru publiska līguma grozīšana ir stingri jāierobežo, pieļaujot tikai to, kas konkrētos apstākļos ir absolūti nepieciešams, vienlaikus maksimāli ievērojot nediskriminācijas, pārredzamības un proporcionalitātes principus. Minētajā sakarā vajadzētu būt iespējai atkāpties no Direktīvas 2009/81/EK, palielinot pamatnolīgumā paredzētos daudzumus, vienlaikus atverot to citu dalībvalstu līgumslēdzējām iestādēm/subjektiem. Attiecībā uz minētajiem papildu daudzumiem minētajām līgumslēdzējām iestādēm/subjektiem būtu jābauda tādi paši nosacījumi kā sākotnējai līgumslēdzējai iestādei/subjektam, kas noslēdza sākotnējo pamatnolīgumu. Šādos gadījumos sākotnējai līgumslēdzējai iestādei/subjektam būtu jāatļauj arī ikvienam ekonomikas dalībniekam, kas atbilst nosacījumiem, kurus līgumslēdzēja iestāde/subjekts sākotnēji noteica pamatnolīguma iepirkuma procedūrā, tostarp kvalitatīvās atlases prasībām, kas minētas Direktīvas 2009/81/EK 39. līdz 46. pantā, pievienoties minētajam pamatnolīgumam. Turklāt būtu jāveic atbilstīgi pārredzamības pasākumi, lai nodrošinātu, ka visas potenciāli ieinteresētās personas tiek informētas.
- (50) Lai gan ES un tās dalībvalstu reakcija uz Krievijas agresijas kara pret Ukrainu tūlītējo problēmu ir bijusi ātra un izlēmīga, ir pienācis laiks ES pāriet no ārkārtas reaģēšanas uz ES ilgtermiņa gatavības veidošanu. Noturība ir *EDTIB* gatavības un konkurētspējas priekšnosacījums. ES jau ir izstrādājusi instrumentus un satvarus, kuru mērķis ir palielināt industrijas gatavību un noturību nākotnes krīzes situāciju risināšanai. Tomēr šādi pasākumi nav pieejami *EDTIB* atbalstam.
- (51) Tāpēc ir jāizveido modulārs un pakāpenisks ES piegādes drošības režīms, kas uzlabotu solidaritāti un rezultativitāti, reaģējot uz saspīlējumu piegādes ķēdēs vai uz drošības krīzēm, un ļautu laikus apzināt iespējamus problemātiskos posmus. Šādam režīmam būtu jāļauj ES un tās dalībvalstīm paredzēt un novērst piegādes krīžu sekas, ja civilo vai divējāda lietojuma komponentu vai izejvielu trūkums būtiski apdraud aizsardzības ražojumu savlaicīgu pieejamību un piegādi, kā arī piegādes krīžu sekas, kas ir tieši saistītas ar drošības krīzes pastāvēšanu Savienībā vai tās kaimiņvalstīs un kas izraisa noteiktu aizsardzības ražojumu deficītu.
- (52) Lai varētu prognozēt iespējamo deficītu, valstu kompetentajām iestādēm būtu jābrīdina Komisija, ja tām kļūst zināms par krīzes gadījumā būtisku ražojumu piegādes nopietna traucējuma risku vai ja to rīcībā ir konkrēta un ticama informācija par kāda cita būtiska riska faktora vai notikuma īstenošanos. Lai nodrošinātu koordinētu pieeju, Komisijai, ja tai kļūst zināms par krīzes gadījumā būtisku ražojumu piegādes nopietna traucējuma risku vai ja tās rīcībā ir konkrēta un ticama informācija par kāda cita būtiska riska faktora vai notikuma īstenošanos, būtu jāsasauca Aizsardzības industriālās gatavības padomes ārkārtas sanāksme, lai apspriestu traucējumu smagumu un iespējamo piegādes krīzes stāvokļa aktivizēšanas procedūras sākšanu, kā arī to, vai dalībvalstīm varētu būt lietderīgi, nepieciešami un samērīgi sākt dialogu ar

ieinteresētajām personām, lai apzinātu, sagatavotu un, iespējams, koordinētu šādus preventīvos pasākumus. Komisijai attiecīgā gadījumā būtu jākonsultējas un jāsadarbojas ar attiecīgajām trešām valstīm, lai kopīgi novērstu piegādes ķēdes traucējumus saskaņā ar starptautiskajām saistībām un neskarot procesuālās prasības.

- (53) Ņemot vērā aizsardzības piegādes ķēžu sarežģītību un deficīta risku tuvākajā nākotnē, šajā regulā būtu jāparedz instrumenti koordinētai pieejai attiecībā uz noteiktu aizsardzības ražojumu piegādes ķēžu kartēšanu un uzraudzību un iespējamo tirgus traucējumu iedarbīgu novēršanu samērīgā veidā.
- (54) Savienības aizsardzības piegādes ķēžu kartēšanas mērķim vajadzētu būt sniegt analīzi par to stiprajām un vājajām pusēm, lai nodrošinātu piegādes drošību un noturību. Šajā nolūkā Komisijai būtu jāapzina ražojumi, komponenti, kā arī izejvielas, ko uzskata par kritiski svarīgiem tādu aizsardzības ražojumu piegādē, kuri ir īpaši svarīgi Savienības un tās dalībvalstu aizsardzības interesēm (krīzes gadījumā būtiski ražojumi), pamatojoties uz Aizsardzības industriālās gatavības padomes sniegtajiem ievaddatiem un konsultācijām. Kartēšana būtu jāveic, pamatojoties uz publiski un komerciāli pieejamiem datiem un, vajadzības gadījumā, uz datiem, kas iegūti ar brīvprātīgas informācijas pieprasījumiem uzņēmumiem, apspriežoties ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi.
- (55) Lai prognozētu turpmākus traucējumus dažādos Savienības aizsardzības piegādes ķēžu posmos un tirdzniecībā Savienībā un sagatavotos tiem, Komisijai ar Aizsardzības industriālās gatavības padomes palīdzību un balstoties uz kartēšanas rezultātiem, būtu jānosaka un jāizstrādā agrīnās brīdināšanas rādītāju saraksts. Šādi rādītāji varētu ietvert izpildes laika netipisku pieaugumu, krīzes gadījumā būtisku ražojumu ražošanai nepieciešamo izejvielu, starpproduktu un cilvēkkapitāla vai piemērotu ražošanas iekārtu pieejamību, prognozēto pieprasījumu, krasu cenu pieaugumu, kas pārsniedz normālas cenu svārstības, drošības krīžu, smagu nelaiemes gadījumu, uzbrukumu, dabas katastrofu vai citu nopietnu notikumu ietekmi, tirdzniecības politikas, tarifu, eksporta ierobežojumu, tirdzniecības šķēršļu un citu ar tirdzniecību saistītu pasākumu ietekmi, kā arī galveno tirgus dalībnieku uzņēmumu slēgšanas, pārceļšanas uz ārzonām vai iegādes ietekmi. Komisijas veiktās uzraudzības darbības būtu jākoncentrē uz šiem agrīnās brīdināšanas rādītājiem.
- (56) Lai samazinātu slogu uzņēmumiem, kas ir iesaistīti minētajā uzraudzībā, un nodrošinātu, ka iegūto informāciju var apkopot jēgpilnā veidā, Komisijai būtu jāparedz standartizēti un droši līdzekļi jebkāda informācijas vākšanai. Šiem līdzekļiem būtu jānodrošina, ka visa savāktā informācija tiek apstrādāta konfidenciāli, nodrošinot komercnoslēpuma ievērošanu un kiberdrošību.
- (57) Uz šā pamata Komisijai būtu jā sagatavo saraksts, kurā norādīti tie krīzes gadījumā būtiskie aizsardzības ražojumi, to izejvielas vai komponenti, kurus ietekmē vienotā tirgus un tā piegādes ķēžu darbības traucējumi vai iespējami traucējumi, kā rezultātā rodas ievērojams deficīts. Komisijai būtu regulāri jāatjaunina šis saraksts, lai pievērstos tikai iespējamiem traucējumiem vai problemātiskiem posmiem, kas ietekmē attiecīgo aizsardzības ražojumu, kā arī to izejvielu un komponentu piegādes drošību.
- (58) Ņemot vērā sensitīvo raksturu, kāds ir lēmumam aktivizēt piegādes krīzes stāvokli vai ar drošību saistītas piegādes krīzes stāvokli, kā arī iespējamiem pasākumiem, kurus var veikt, lai uz to reaģētu, tostarp būtisko ietekmi, kāda šādiem pasākumiem varētu būt uz privātiem uzņēmumiem Savienībā, būtu jāpiešķir Padomei pilnvaras pieņemt īstenošanas aktu attiecībā uz šo stāvokļu aktivizēšanu, pagarināšanu un izbeigšanu.

- (59) Ja tiek aktivizēts piegādes krīzes stāvoklis vai ar drošību saistītas piegādes krīzes stāvoklis, Komisijai vajadzētu būt iespējai pieprasīt informāciju, kas vajadzīga, lai nodrošinātu krīzes gadījumā būtisku ražojumu savlaicīgu pieejamību, no uzņēmumiem, kuri nodarbojas ar šiem ražojumiem, to izejvielām vai komponentiem, vienojoties ar dalībvalsti, kurā tie iedibināti. Šādai informācijai vajadzētu būt pamatā Komisijas lēmumam par atbilstīgiem pasākumiem, kas jāpieņem saskaņā ar šo regulu, lai novērstu iespējamus traucējumus vai problemātiskos posmus, kuri ietekmē attiecīgo aizsardzības ražojumu, kā arī attiecīgo izejvielu un komponentu piegādes drošību.
- (60) Šādam apzināšanas, kartēšanas un pastāvīgas uzraudzības mehānismam būtu jāļauj tuvu reāllaikam analizēt ražošanas jaudu Savienībā, kritiskos faktorus, kas ietekmē attiecīgo aizsardzības ražojumu piegādes drošību, un krājumu stāvokli. Tam būtu arī jāpalīdz Komisijai izstrādāt ārkārtas reaģēšanas pasākumus faktiska vai paredzama deficīta gadījumā.
- (61) Attiecīgo aizsardzības ražojumu deficīta novēršana ir būtiska, lai saglabātu Savienības un tās dalībvalstu vispārējo drošības interešu mērķi, un vajadzības gadījumā pamato samērīgu iejaukšanos uzņēmumu, kuri piegādā krīzes gadījumā būtiskus ražojumus, pamattiesībās, piemēram, darbījumdarbības brīvībā saskaņā ar Hartas 16. pantu un tiesībās uz īpašumu saskaņā ar Hartas 17. pantu, ievērojot Hartas 52. pantu. Šāda iejaukšanās var būt sevišķi pamatota tad, ja vairākas dalībvalstis ir pielikušas īpašas pūles, lai konsolidētu pieprasījumu, izmantojot kopīgu iepirkumu, tādējādi veicinot attiecīgo aizsardzības ražojumu iekšējā tirgus turpmāku integrāciju un netraucētu darbību.
- (62) Kā galējo iespēju, kas nodrošinātu, ka kritiski svarīgās nozares var turpināt darboties krīzes laikā, un ja tas ir nepieciešams un samērīgi šim nolūkam, Komisija varētu prasīt attiecīgajiem uzņēmumiem pieņemt krīzes gadījumā būtisku ražojumu pasūtījumus un piešķirt tiem prioritāti. Lēmums par prioritāru pasūtījumu būtu jāpieņem saskaņā ar visām piemērojamajām Savienības juridiskajām saistībām, ņemot vērā lietas apstākļus. Prioritārajam pienākumam vajadzētu prevalēt pār jebkuru izpildes pienākumu saskaņā ar privāttiesībām vai publiskajām tiesībām, izņemot tos, kuri ir tieši saistīti ar militāriem pasūtījumiem, vienlaikus ņemot vērā uzņēmumu likumīgos mērķus, kā arī izmaksas un pūles, kas vajadzīgas, lai mainītu ražošanas secību. Katrs prioritārais pasūtījums būtu jāveic par taisnīgu un samērīgu cenu, kurā būtu jāņem vērā uzņēmuma alternatīvās izmaksas salīdzinājumā ar esošajiem līgumiem.
- (63) Pienākumam piešķirt prioritāti noteiktu ražojumu ražošanai nevajadzētu nesamērīgi ietekmēt darbījumdarbības brīvību un līgumu slēgšanas brīvību, kas noteikta Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (“Harta”) 16. pantā, un tiesības uz īpašumu, kas noteiktas Hartas 17. pantā. Saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punktu jebkāds šo tiesību ierobežojums būtu jānosaka tiesību aktos, respektējot šo tiesību un brīvību būtību un ievērojot proporcionalitātes principu.
- (64) Ja tiek aktivizēts ar drošību saistītas piegādes krīzes stāvoklis, pamatojoties uz Komisijas novērtējumu ar Augstā pārstāvja atbalstu, vajadzētu būt pieejamiem arī pasākumiem, ko var īstenot piegādes krīzes stāvokļa situācijā. Papildus šiem pasākumiem Padomei būtu jāaktivizē pasākumi, ko tā uzskata par piemērotiem krīzei. Lai to panāktu, Padomei būtu jāpievērš īpaša uzmanība vajadzībai nodrošināt augstu Savienības, dalībvalstu un Eiropas iedzīvotāju drošības līmeni.
- (65) Ja ir aktivizēts ar drošību saistītas piegādes krīzes stāvoklis un lai risinātu gadījumus, kad dalībvalsts, veicot pasūtījumu vai izpildot līgumu par aizsardzības ražojumu

piegādi, saskaras vai var saskarties ar būtiskām grūtībām, kuras izraisa krīzes gadījumā būtisku ražojumu deficīts vai nopietni deficīta riski, Padomei vajadzētu būt iespējai Savienības līmenī aktivizēt pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt krīzes gadījumā būtisku preču pieejamību, piemēram, prioritārus pieprasījumus, lai nodrošinātu iekšējā tirgus un tā aizsardzības piegādes ķēžu pienācīgu darbību.

- (66) Kā galējam līdzeklim, prioritāriem pieprasījumiem vajadzētu būt vēršiem uz to, lai risinātu situācijas, kad krīzes gadījumā būtisku ražojumu, kas ir aizsardzības ražojumi, ražošanu vai piegādi nevarētu panākt ar citiem pasākumiem. Prioritārais pieprasījums būtu jāpieņem, pamatojoties uz objektīviem, faktiskiem, izmērāmiem un pamatotiem datiem. Tajā būtu jāņem vērā uzņēmumu likumīgās intereses, kā arī izmaksas un pūles, kas vajadzīgas, lai mainītu ražošanas secību. Pēc pieņemšanas pienākumam izpildīt prioritāru pieprasījumu vajadzētu prevalēt pār jebkuru izpildes pienākumu saskaņā ar privāttiesībām vai publiskajām tiesībām. Katrs prioritārais pieprasījums būtu jāveic par taisnīgu un samērīgu cenu.
- (67) Lai atbalstītu Komisiju šīs regulas īstenošanā, būtu jāizveido Eiropas Aizsardzības industriālās gatavības padome, kuras sastāvā būtu Komisija, Augstais pārstāvis / aģentūras vadītājs un dalībvalstis. Turklāt ārpus pašreizējās regulas regulējuma Augstais pārstāvis / aģentūras vadītājs un Komisija pēc savas iniciatīvas sasauks un kopīgi vadīs locekļu sanāksmes padomes ietvaros, lai veiktu kopīgu plānošanu un iepirkumus un sniegtu stratēģiskus norādījumus un konsultācijas nolūkā palielināt *EDTIB* aizsardzības industriālo gatavību saskaņā ar Eiropas aizsardzības industriālo stratēģiju.
- (68) Šī regula būtu jāpieņem, neskarot Savienības noteikumus konkurences jomā, jo īpaši LESD 101. līdz 109. pantu, un tiesību aktus, ar kuriem īsteno minētos pantus.
- (69) Saskaņā ar LES 41. panta 2. punktu darbības izdevumus, kas izriet no LES V sadaļas 2. nodaļas, sedz no Savienības budžeta, izņemot tādus izdevumus, kas rodas no operācijām, kuras skar militārus vai aizsardzības aspektus.
- (70) Šī regula būtu jāpieņem, neskarot noteiktu dalībvalstu drošības un aizsardzības politikas īpašās iezīmes,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I nodaļa

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu nosaka budžetu un pasākumu kopumu ar mērķi atbalstīt Savienības un tās dalībvalstu aizsardzības industriālo gatavību, stiprinot Eiropas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes (*EDTIB*) konkurētspēju, reaģētspēju un spējas, lai nodrošinātu aizsardzības ražojumu savlaicīgu pieejamību un piegādi, un veicināt Ukrainas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes (*DTIB*) atveseļošanu, atjaunošanu un modernizāciju, it sevišķi:

- (1) izveidojot Eiropas Aizsardzības industrijas programmu (“programma”), kas ietver pasākumus *EDTIB* konkurētspējas, reaģētspējas un spēju stiprināšanai un kas var ietvert Aizsardzības piegādes ķēžu pārveides paātrināšanas fonda (*FAST*) izveidi;
- (2) izveidojot programmu sadarbībai ar Ukrainu, lai atveseļotu, atjaunotu un modernizētu Ukrainas aizsardzības tehnoloģisko un industriālo bāzi (“Ukrainas atbalsta instruments”);
- (3) paredzot tiesisko regulējumu, ar ko nosaka prasības un procedūras Eiropas bruņojuma programmas struktūras (*SEAP*) izveidei un tās ietekmi, kā izklāstīts III nodaļā;
- (4) paredzot tiesisko regulējumu, kura mērķis ir garantēt piegādes drošību, novērst šķēršļus un problemātiskos posmus un atbalstīt aizsardzības ražojumu ražošanu, kā izklāstīts IV nodaļā;
- (5) izveidojot Aizsardzības industriālās gatavības padomi, kā izklāstīts V nodaļā.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- (1) “pirkuma priekšlīgums” ir publisks līgums ar vienu vai vairākiem uzņēmumiem, kura mērķis ir atbalstīt ražojuma ātru izstrādi un/vai ražošanu un saskaņā ar kuru tiesības noteiktā laikposmā un par noteiktu cenu iegādāties noteiktu skaitu ražojumu ir atkarīgas no priekšfinansējuma par daļu no sākotnējām izmaksām, ar kurām saskaras attiecīgie uzņēmumi. Lai gan pirkuma priekšlīgums ir juridiski saistošs iesaistītajām līgumslēdzējām iestādēm un darbuuzņēmējam, tas ir jāturpina īstenot, noslēdzot līgumus ar attiecīgajiem darbuuzņēmējiem;
- (2) “problemātiskais posms” ir punkts, kurā ražošanas sistēmā ir sastrēgums, kas aptur vai būtiski palēnina ražošanu;
- (3) “finansējuma apvienošanas darbība” ir Savienības budžeta atbalstīta darbība, arī Regulas (ES, Euratom) Nr. [2018/1046] 2. panta 6. punktā minētā finansējuma apvienošanas mehānisma jeb platformas ietvaros, kas apvieno no Savienības budžeta finansēta neatmaksājamā atbalsta formas un/vai finanšu instrumentus ar atmaksājama atbalsta formām no attīstības vai citām publisko finanšu iestādēm, kā arī komerciālām finanšu iestādēm un investoriem;
- (4) “kopīgs iepirkums” ir iepirkums, ko kopīgi veic vismaz trīs dalībvalstis;
- (5) “kontrolē” ir spēja tieši vai netieši izšķiroši ietekmēt tiesību subjektu ar vienu vai vairāku tiesību subjektu starpniecību;
- (6) “klasificēta informācija” ir informācija vai materiāls jebkādā formā, kuru neatļauta izpaušana varētu radīt dažādu pakāpju kaitējumu Savienības vai vienas vai vairāku dalībvalstu interesēm un kuriem ir ES klasifikācijas marķējums vai atbilstošs klasifikācijas marķējums, kā noteikts ar Padomē sanākušo Eiropas Savienības dalībvalstu nolīgumu par tādas klasificētās informācijas aizsardzību, ar kuru apmainās Eiropas Savienības interesēs;
- (7) “aizsardzības ražojumi” ir jebkuri ar aizsardzību saistīti ražojumi, kas minēti Direktīvas 2009/43/EK 2. pantā;

- (8) “vadības izpildstrukturvienība” ir kāda tiesību subjekta strukturvienība, kas ir iecelta saskaņā ar valsts tiesību aktiem un kas attiecīgā gadījumā atskaitās izpilddirektoram, un kas ir pilnvarota noteikt tiesību subjekta stratēģiju, mērķus un vispārējo virzību, un kas pārrauga un uzrauga vadības lēmumu pieņemšanu;
- (9) “tiesību subjekts” ir juridiska persona, kas izveidota un par tādu atzīta saskaņā ar Savienības, valsts vai starptautiskajiem tiesību aktiem un kam ir juridiskās personas statuss un spēja rīkoties savā vārdā, īstenot tiesības un uzņemties pienākumus, vai subjekts, kam nav juridiskas personas statusa, kā minēts Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 197. panta 2. punkta c) apakšpunktā;
- (10) “aizsardzības inovācijas darbība” ir darbība, kas galvenokārt sastāv no pasākumiem, kuri ir tieši vērsti uz plānu un vienošanos izveidi vai projektiem attiecībā uz jauniem, pārveidotiem vai uzlabotiem aizsardzības ražojumiem, procesiem vai pakalpojumiem, iespējams, ietverot prototipu izveidi, testēšanu, demonstrējumus, izmēģināšanu, ražojumu validēšanu lielā mērogā un replicēšanu tirgū;
- (11) “vidējas kapitalizācijas uzņēmums” ir uzņēmums, kas nav MVU un kas nodarbina ne vairāk kā 3000 personas, ja darbinieku skaitu aprēķina saskaņā ar Ieteikuma 2003/361/EK pielikuma 3.–6. pantu;
- (12) “neasociētas trešās valsts subjekts” ir tiesību subjekts, kas iedibināts neasociētā trešā valstī, vai tiesību subjekts, kurš iedibināts Savienībā vai kādā asociētā valstī, bet kura vadības izpildstrukturvienības atrodas neasociētā trešā valstī;
- (13) “priekšlīgums” ir jebkura līgumiska vienošanās starp vismaz [trīs] dalībvalstīm un vismaz vienu aizsardzības ražojumu ražotāju, kurā ietverta vai nu dalībvalstu apņemšanās noteiktā laikposmā iepirkt noteiktu daudzumu aizsardzības ražojumu, vai aizsardzības ražojumu ražotāja apņemšanās nodrošināt dalībvalstīm iespēju to darīt;
- (14) “iepirkuma aģents” ir dalībvalstī vai asociētā valstī iedibināta līgumslēdzēja iestāde, kas definēta Direktīvas 2014/24/ES 2. panta 1. punkta 1. apakšpunktā un Direktīvas 2014/25/ES 3. panta 1. punktā, Eiropas Aizsardzības aģentūra, Eiropas bruņojuma programmas struktūra vai starptautiska organizācija, kuru dalībvalstis, asociētās valstis vai Ukraina ir izraudzījušās kopīga iepirkuma veikšanai to uzdevumā;
- (15) “izpildes laiks” ir laikposms, kas pāriet no pirkuma pasūtījuma izdarīšanas līdz brīdim, kad izgatavotājs pasūtījumu izpilda;
- (16) “izejvielas” ir materiāli, kas vajadzīgi aizsardzības ražojumu ražošanai;
- (17) “izcilības zīmogs” ir kvalitātes marķējums, kas apliecina, ka priekšlikums, kas iesniegts pēc uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus saskaņā ar instrumentu, atbilst visām darba programmā noteiktajām izvērtējuma sliekšņa vērtībām, bet nav bijis iespējams tam piešķirt finansējumu, jo trūcis līdzekļu, kas darba programmā pieejami minētajam uzaicinājumam iesniegt priekšlikumus, un ka šādam priekšlikumam varētu piešķirt atbalstu no citiem Savienības vai valstu finansējuma avotiem;
- (18) “drošības krīze” ir jebkura situācija dalībvalstī, asociētā trešā valstī vai neasociētā trešā valstī, kurā ir noticis kaitīgs notikums vai tiek uzskatīts, ka šāds notikums ir gaidāms, ja šāds notikums nepārprotami pārsniedz ikdienišķu kaitīgu notikumu apmēru un būtiski apdraud vai ierobežo cilvēku dzīvību un veselību vai prasa pasākumus, kuru mērķis ir apgādāt iedzīvotājus ar vajadzīgajām precēm, vai ja tas būtiski ietekmē īpašuma vērtības, ietverot bruņotus konfliktus un karus;

- (19) “sensitīva informācija” ir informācija un dati, tostarp klasificēta informācija, kas ir jāaizsargā pret neatļautu piekļuvi vai izpaušanu Savienības vai valsts tiesību aktos noteikto pienākumu dēļ vai tādēļ, lai aizsargātu kādas fiziskas vai juridiskas personas privātumu vai drošību;
- (20) “mazie un vidējie uzņēmumi” jeb “MVU” ir mazie un vidējie uzņēmumi, kas definēti Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK pielikuma 2. pantā;
- (21) “kopīgajā iepirkumā iesaistītie apakšuzņēmēji” ir jebkurš tiesību subjekts, kas nodrošina tādus kritiski svarīgus izejresursus, kuriem ir unikālas, ražojuma darbībai būtiskas iezīmes, un kam ir piešķirti vismaz 15 % no līguma vērtības;
- (22) “mazs vidējas kapitalizācijas uzņēmums” ir uzņēmums, kurš nav MVU un kura darbinieku skaits, to aprēķinot saskaņā ar Ieteikuma 2003/361/EK pielikuma 3.–6. pantu, nepārsniedz 499, kā arī kura gada apgrozījums nepārsniedz 100 miljonus EUR vai kura gada bilances kopsūma nepārsniedz 86 miljonus EUR;
- (23) “krīzes gadījumā būtiski ražojumi” ir aizsardzības ražojumi vai svarīgi to komponenti vai izejvielas, vai jebkādi to ražošanai kritiski svarīgi ražojumi vai pakalpojumi, attiecībā uz kuriem konstatēts, ka tos nopietni ietekmē iekšējā tirgus un tā piegādes ķēžu darbības traucējumi vai iespējamie traucējumi, kuru rezultātā rodas faktiskais vai iespējams ievērojams deficīts.

II nodaļa

1. iedaļa. Vispārīgi noteikumi, kas piemērojami programmai un Ukrainas atbalsta instrumentam

3. pants

Ar izmaksām nesaistīta finansējuma izmantošana

1. Dotācijas var piešķirt ar izmaksām nesaistīta finansējuma veidā, ievērojot Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 180. panta 3. punktu.
2. Ja Savienības dotācija ir tāda finansējuma veidā, kas nav saistīts ar *EDTIB* stiprināšanas darbību izmaksām, katrai darbībai piešķirtā Savienības ieguldījuma līmeni var noteikt, pamatojoties uz šādiem faktoriem:
  - (a) kopīgā iepirkuma sarežģītība, attiecībā uz kuru daļa no kopīgā iepirkuma līguma aplēstās vērtības un līdzīgās darbībās gūtā pieredze var kalpot par sākotnējo rādītāju;
  - (b) sadarbības raksturlielumi, kas varētu radīt labākus sadarbības rezultātus un spēcīgākus ilgtermiņa investīciju signālus nozarei, jo īpaši, ja kopīgais iepirkums attiecas uz darbībām, kuras būtu tiesīgas saņemt finansējumu no Savienības budžeta, piemēram, pētniecību un izstrādi, testēšanu un sertifikāciju, sākotnējo ražošanu vai ekspluatācijas atbalstu;
  - (c) iesaistīto dalībvalstu un asociēto valstu skaits vai papildu dalībvalstu vai asociēto valstu iekļaušana esošajās sadarbībās;
  - (d) centieni, kas saistīti ar nepieciešamo ražošanas jaudu palielināšanu;
  - (e) papildu daudzumu iepirkums citām dalībvalstīm (aizsardzības gatavības rezerve).

3. Ja Savienības dotācija ir tāda finansējuma veidā, kas nav saistīts ar Ukrainas *DTIB* stiprināšanas darbību izmaksām, Savienības ieguldījuma līmeni papildus 2. punktā minētajiem faktoriem var balstīt uz šādiem faktoriem:
- (a) Ukrainas pievienošanās procesa sarežģītība, ietverot strukturālās reformas un pasākumus konverģences veicināšanai ar Savienības *acquis*;
  - (b) centieni pielāgot Ukrainas aizsardzības iepirkuma procesus un Ukrainas aizsardzības industrijas vidi, tostarp lai nodrošinātu atbilstību NATO standartiem;
  - (c) centieni un riski, kas saistīti ar notiekošo agresijas karu, ņemot vērā nepieciešamību noturīgā veidā atjaunot un modernizēt kara laikā bojāto infrastruktūru, un attiecīgā gadījumā veicot atbilstīgus pasākumus, lai izvairītos no šīs ietekmes, novērstu vai samazinātu un, ja iespējams, kompensētu to.

4. pants

Mērķi

1. Programmas un Ukrainas atbalsta instrumenta mērķis ir palielināt *EDTIB* un Ukrainas *DTIB* aizsardzības industriālo gatavību, jo īpaši:
  - (a) ierosinot un paātrinot industrijas pielāgošanos strukturālām pārmaiņām, tostarp radot un palielinot ražošanas jaudas un atverot piegādes ķēdes pārrobežu sadarbībai un faktiskas pieejamības un piegādes nodrošināšanai visā Savienībā, jo īpaši lielā mērā iesaistot MVU, mazus vidējas kapitalizācijas uzņēmumus un citus vidējas kapitalizācijas uzņēmumus;
  - (b) stimulējot sadarbību aizsardzības iepirkuma jomā, lai veicinātu solidaritāti, novērstu izstumšanas efektu, palielinātu publisko izdevumu rezultativitāti un samazinātu pārmērīgu sadrumstalotību, galu galā novedot pie aizsardzības sistēmu standartizācijas un lielākas sadarbības.
2. Īstenojot darbības, kas veicina Ukrainas *DTIB* atveseļošanu, atjaunošanu un modernizāciju, ņem vērā tās iespējamo turpmāko integrāciju *EDTIB*, tādējādi veicinot savstarpēju stabilitāti, drošību, mieru, labklājību un ilgtspēju.
3. Šā panta 1. punkta a) apakšpunktā izklāstītos mērķus tiecas sasniegt, liekot uzsvāru uz to, lai sāktu un paātrinātu industrijas pielāgošanos straujajām strukturālajām pārmaiņām, ko rada mainīgā drošības vide. Tas var ietvert krīzes gadījumā būtisku ražojumu piegādes ķēžu pielāgošanās spējas uzlabošanu un paātrināšanu, ražošanas jaudu radīšanu vai to palielināšanu un aizsardzības ražojumu ražošanas izpildes laika samazināšanu visā Savienībā, ņemot vērā Stratēģiskā kompasa drošībai un aizsardzībai mērķus un Aizsardzības industriālās gatavības padomes konsultācijas.
4. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā izklāstītos mērķus tiecas sasniegt, liekot uzsvāru uz *EDTIB* attīstību visā Savienībā, lai jo īpaši varētu apmierināt dalībvalstu vajadzības aizsardzības ražojumu kvalitātes, pieejamības, piegādes laika un vietas ziņā saskaņā ar aizsardzības spēju prioritātēm, par kurām dalībvalstis kopīgi vienojušās kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) satvarā, jo īpaši saistībā ar Spēju attīstības plānu, ņemot vērā Stratēģiskā kompasa drošībai un aizsardzībai mērķus un Aizsardzības industriālās gatavības padomes konsultācijas.
5. Šā panta 2. punktā izklāstītos mērķus tiecas sasniegt, liekot uzsvāru uz pārrobežu sadarbības uzlabošanu starp *EDTIB* un Ukrainas *DTIB*, ņemot vērā Ukrainas

vajadzības aizsardzības ražojumu ziņā, radot ražošanas jaudas vai palielinot tās saskaņā ar NATO standartiem, aizsargājot aktīvus, sniedzot tehnisko palīdzību un veicot personāla apmaiņu, pastiprinot sadarbību aizsardzības ražojumu kopīgā iepirkumā Ukrainai un sadarbību ražošanas licencēšanā, šādā nolūkā izmantojot publiskā un privātā sektora partnerības vai citus sadarbības veidus, piemēram, kopuzņēmumus. Īpašu uzmanība pievērsta mērķim atbalstīt Ukrainu, lai tā pakāpeniski pieskaņotos Savienības noteikumiem, standartiem, politikai un praksei (“*acquis*”) nolūkā nākotnē pievienoties Savienībai.

5. pants

Budžets

1. Finansējumu programmas un Ukrainas atbalsta instrumenta īstenošanai veido:
  - (a) attiecībā uz *EDTIB* stiprināšanas darbībām: 1500 miljoni EUR faktiskajās cenās laikposmā no [...] — norādīt konkrētu datumu] līdz 2027. gada 31. decembrim, kā arī papildu iemaksas saskaņā ar 6. pantu;
  - (b) attiecībā uz Ukrainas *DTIB* stiprināšanas darbībām: papildu iemaksu summa saskaņā ar 6. pantu paredzētajā apmērā, ar nosacījumu, ka tiek noslēgts 57. pantā minētais nolīgums.
2. Lai reaģētu uz neparedzētām situācijām vai jaunām norisēm un vajadzībām, Komisija var pārdalīt 1. punktā minētajām darbībām piešķirto summu ne vairāk kā 20 % apmērā, izņemot 6. panta 2. punktā minētos papildu finanšu resursus, kurus nepārdala.
3. Šā panta 1. un 5. punktā minēto summu un 6. pantā minētās papildu iemaksu summas var izmantot arī tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, kas vajadzīga programmas īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, tostarp cenu izpētei un korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām un platformām, un visai citai tehniskajai un administratīvajai palīdzībai vai ar personālu saistītiem izdevumiem, kas Komisijai radušies, pārvaldot programmu / citus regulas priekšmeta elementus.
4. Papildus Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 12. panta 4. punktā noteiktajam, neizmantojot saistību un maksājumu apropriācijas automātiski pārnes un tās var attiecīgi piešķirt un izmantot līdz nākamā finanšu gada 31. decembrim. Nākamajā finanšu gadā vispirms izmanto pārnesto summu. Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par pārnestām saistību apropriācijām saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 12. panta 6. punktu.
5. Atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 209. panta 3. punkta pirmās, otrās un ceturtās daļas, visi ieņēmumi un atmaksājumi no finanšu instrumentiem, kas izveidoti saskaņā ar šo regulu, veido programmas vai tās pēctecīgās programmas iekšējos piešķirtos ieņēmumus Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 21. panta 5. punkta nozīmē.
6. Papildus Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 15. pantam saistību apropriācijas, kas atbilst atgūtajām summām un atcelto saistību summām, budžeta procedūras kontekstā atkārtoti dara pieejamas programmai vai Ukrainas atbalsta instrumentam, vai to pēcteciem.
7. Budžeta saistības aktivitātēm, kas ilgst ilgāk par vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem.

8. Savienības budžetā var iekļaut apropriācijas pēc 2027. gada, lai segtu izdevumus, kas nepieciešami 4. pantā noteikto mērķu sasniegšanai, dodot iespēju pārvaldīt darbības, kuras nav pabeigtas līdz programmas beigām, kā arī izdevumus, kas sedz kritiski svarīgas operacionālās darbības un pakalpojumus.

6. pants

Papildu finanšu resursi

1. Dalībvalstis, Eiropas Savienības iestādes, struktūras un aģentūras, trešās valstis, starptautiskas organizācijas, starptautiskas finanšu iestādes vai citas trešās personas saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 208. panta 2. punktu var nodrošināt papildu finanšu iemaksas programmā, arī 19. pantā minētajā fondā aizsardzības piegādes ķēžu pārveides paātrināšanai (*FAST*). Šādas finanšu iemaksas ir ārējie piešķirtie ieņēmumi Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 21. panta 2. punkta a) apakšpunkta ii) punkta [FR pārstrādātās redakcijas a) punkta], d) vai e) apakšpunkta vai 21. panta 5. punkta nozīmē.
2. Visas papildu summas, kas saņemtas saskaņā ar attiecīgajiem Savienības ierobežojošajiem pasākumiem, ir ārējie piešķirtie ieņēmumi Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 21. panta 5. punkta nozīmē, un tās izmanto darbībām saskaņā ar Ukrainas atbalsta instrumentu, tostarp Ukrainas *DTIB* stiprināšanas darbībām.
3. Resursus, kas dalībvalstīm piešķirti dalītā pārvaldībā, pēc to pieprasījuma drīkst pārvietot uz programmu, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1060⁶ attiecīgajos noteikumos izklāstītos nosacījumus. Komisija apgūst minētos resursus tieši, saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 62. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu, vai netieši, saskaņā ar minētās daļas c) apakšpunktu. Tos pievieno 5. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētajiem resursiem. Minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā.
4. Ja Komisija tiešā vai netiešā pārvaldībā nav uzņēmusies juridiskās saistības par resursiem, kas pārvietoti saskaņā ar 3. punktu un, vēlākais, 2028. gadā, attiecīgos nepiešķirtos resursus pēc dalībvalsts lūguma var pārvietot atpakaļ uz vienu vai vairākām attiecīgajām avotprogrammām saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1060 attiecīgajos noteikumos.

2. iedaļa. Programma

7. pants

Alternatīvs, kombinēts un kumulatīvs finansējums

1. Programmu īsteno sinerģijā ar citām Savienības programmām. Darbība, kura ir saņēmusi finansējumu no citas Savienības programmas, var saņemt finansējumu arī no šīs programmas, ar nosacījumu, ka finansējums nesedz vienas un tās pašas izmaksas. Attiecīgajam finansējumam piemēro attiecīgās Savienības programmas

---

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159.–706. lpp.).

noteikumus, vai arī visiem finansējuma gadījumiem var piemērot vienotu noteikumu kopumu, ko paredz jebkura no Savienības programmām, kas sniedz finansējumu, un var noslēgt vienotas juridiskas saistības. Kumulatīvais atbalsts no Savienības budžeta nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un to var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros izklāstīti atbalsta nosacījumi.

2. Lai darbībām varētu piešķirt izcilības zīmogu saskaņā ar šo programmu, tās atbilst visiem šādiem nosacījumiem:
  - (a) tās ir novērtētas programmas uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus;
  - (b) tās atbilst minētā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus kvalitātes prasību minimumam;
  - (c) budžeta ierobežojumu dēļ tās nefinansē saskaņā ar minēto uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus.
3. Atbilstīgi attiecīgajiem Regulas (ES) 2021/1060 noteikumiem ERAF vai ESF+ var atbalstīt priekšlikumus, kas saskaņā ar programmu iesniegti saistībā ar uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus un kam saskaņā ar programmu piešķirts izcilības zīmogs.

8. pants

Savienības finansējuma apgūšana un veidi

1. Programmu īsteno tiešā pārvaldībā saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 vai netiešā pārvaldībā ar struktūrām, kas minētas Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
2. Savienības finansējumu var sniegt jebkurā no Regulā (ES, Euratom) 2018/1046 noteiktajiem veidiem, jo īpaši dotāciju, godalgu, iepirkuma un finanšu instrumentu veidā finansējuma apvienošanas darbību ietvaros saskaņā ar programmu *InvestEU* atbilstīgi Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 X sadaļai.
3. Atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 192. panta 2. punkta, 11. panta 3. punkta d) apakšpunktā minētajās darbībās, kurām Savienības finansējums tiek piešķirts dotācijas veidā un no kurām tiek gūta peļņa, Komisija var atgūt peļņas procentuālo daļu, kas atbilst Savienības ieguldījumam, lai segtu attiecināmās izmaksas, kas faktiski radušās saņēmējam, kurš īsteno darbību, līdz Savienības ieguldījuma galīgajai summai. Peļņu aprēķina kā ieņēmumu pārpalikumu, kas pārsniedz darbības attiecināmās izmaksas, ja ieņēmumi aprobežojas ar Savienības finansējumu, dalībvalsts finansējumu, tostarp iepirkumu, citiem ieņēmumiem, kuri radušies darbības laikā, un visiem ieņēmumiem, kuri gūti no darbības. Darba programmā var izklāstīt detalizētākus noteikumus.
4. Atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 193. panta 2. punkta, finanšu iemaksas, ja tas ir atbilstoši un nepieciešami kādas darbības īstenošanai, var aptvert darbības, kas sāktas — un izmaksas, kas radušās — pirms minēto darbību priekšlikuma iesniegšanas dienas, ar nosacījumu, ka minētās darbības nav sāktas pirms 2024. gada 5. marta un nav pabeigtas pirms dotācijas nolīguma parakstīšanas.

9. pants

Programmas asociētās trešās valstis

Programmā var piedalīties Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas locekles, kas ir EEZ dalībvalstis, — saskaņā ar nosacījumiem, kuri paredzēti Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu (asociētās valstis).

10. pants

Atbalsttiesīgie tiesību subjekti

1. Papildus saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 noteiktajiem kritērijiem piemēro attiecināmības kritērijus, kas noteikti 2. līdz 7. punktā.
2. Savienības finansējuma saņēmēji ir iedibināti Savienībā vai asociētā valstī.
3. Saņēmēju infrastruktūra, iekārtas, aktīvi un resursi, ko izmanto darbības vajadzībām, atrodas dalībvalsts vai asociētās valsts teritorijā. Ja Savienībā vai kādā asociētā valstī saņēmējiem nav tūlītēji pieejamu alternatīvu vai attiecīgas infrastruktūras, iekārtu, aktīvu un resursu, tie var izmantot savu infrastruktūru, iekārtas, aktīvus un resursus, kas atrodas vai tiek turēti ārpus dalībvalstu vai asociēto valstu teritorijas, ar nosacījumu, ka šāds izmantojums nav pretrunā Savienības un dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm un saskan ar mērķiem, kas izklāstīti 4. pantā.
4. Programmas atbalstītas darbības vajadzībām saņēmējus nekontrolē neasociēta trešā valsts vai neasociētas trešās valsts subjekts.
5. Atkāpjoties no 4. punkta, tiesību subjekts, kas iedibināts Savienībā vai asociētā valstī un ko kontrolē neasociēta trešā valsts vai neasociētas trešās valsts subjekts, ir atbalsttiesīgs saņēmējs, ja neasociētas trešās valsts vai neasociētas trešās valsts subjekta veiktās kontroles iegūšana ir pārbaudīta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/452 nozīmē un vajadzības gadījumā ir piemēroti ietekmes mazināšanas pasākumi, ņemot vērā šīs regulas 4. pantā izklāstītos mērķus, vai ja Komisijai ir darītas pieejamas garantijas, ko saskaņā ar savām valsts procedūrām apstiprinājusi dalībvalsts vai asociētā valsts, kurā tas ir iedibināts.

Ar minētajām garantijām nodrošina, lai šāda tiesību subjekta iesaiste darbībā nebūtu pretrunā nedz Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm, kā noteikts atbilstīgi KĀDP, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību (LES) V sadaļu, nedz 4. pantā izklāstītajiem mērķiem. Garantijas atbilst arī 11. panta 8. punkta c) apakšpunktam. Ar garantijām jo īpaši apstiprina, ka darbības vajadzībām ir ieviesti pasākumi, ar kuriem nodrošina, ka:

- (a) kontrole pār tiesību subjektu netiek īstenota tādā veidā, kas iegrožo vai ierobežo tā spēju veikt darbību un sasniegt rezultātus, nosaka ierobežojumus attiecībā uz tā infrastruktūru, iekārtām, aktīviem, resursiem, intelektuālo īpašumu vai zinātību, kuri vajadzīgi darbības nolūkā, vai kas apdraud tā spējas un standartus, kuri vajadzīgi darbības veikšanai;
- (b) netiek pieļauta neasociētas trešās valsts vai neasociētas trešās valsts subjekta piekļuve sensitīvai informācijai saistībā ar darbību un darbībā iesaistītajiem darbiniekiem vai citām personām attiecīgā gadījumā ir dalībvalsts vai asociētās valsts izdota valsts drošības pielaipe.

Ja dalībvalsts vai asociētā valsts, kurā tiesību subjekts ir iedibināts, uzskata par lietderīgu, var tikt sniegtas papildu garantijas.

Komisija informē 57. pantā minēto komiteju par jebkuru tiesību subjektu, ko uzskata par atbalsttiesīgu saskaņā ar šo punktu.

6. Veicot atbalsttiesīgu darbību, saņēmēji var arī sadarboties ar tiesību subjektiem, kas ir iedibināti ārpus dalībvalstu vai asociēto valstu teritorijas vai ko kontrolē kāda neasociēta trešā valsts vai neasociētas trešās valsts subjekts, tostarp izmantojot šādu tiesību subjektu aktīvus, infrastruktūru, iekārtas un resursus, ar nosacījumu, ka tas nav pretrunā Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm. Šāda sadarbība saskan ar 4. pantā izklāstītajiem mērķiem un atbilst 11. panta 8. punkta c) apakšpunktam.

Neasociētai trešai valstij vai citam neasociētas trešās valsts subjektam nav neatļautas piekļuves klasificētai informācijai, kas attiecas uz darbības veikšanu, un netiek pieļauta iespējama negatīva ietekme uz darbībai kritiski svarīgu izejresursu piegādes drošību.

Ar minētajām darbībām saistītās izmaksas nav tiesīgas pretendēt uz atbalstu no programmas.

7. Šā panta 2. līdz 6. punktu nepiemēro:
  - (a) dalībvalstu un asociēto valstu līgumslēdzējām iestādēm;
  - (b) starptautiskām organizācijām;
  - (c) Eiropas bruņojuma programmas struktūrām;
  - (d) Eiropas Aizsardzības aģentūrai.

11. pants

Atbalsttiesīgās darbības

1. Uz finansējumu var pretendēt vienīgi darbības, ar kurām īsteno 4. pantā izklāstītos mērķus. Atbalsttiesīga darbība ir saistīta ar vienu vai vairākām 2. līdz 5. punktā minētajām darbībām.
2. Darbības, kas saistītas ar publiskā sektora iestāžu sadarbību aizsardzības iepirkuma procesos (aizsardzības sadarbības darbības), var aptvert sadarbību aizsardzības ražojumu kopīgā iepirkumā visā aizsardzības ražojumu dzīves ciklā, arī nolūkā izveidot aizsardzības industriālās gatavības rezervi, kā minēts 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā.
3. Darbības, kas saistītas ar aizsardzības ražojumu — tostarp to komponentu un attiecīgo izejvielu, ciktāl tos paredzēts pilnībā izmantot vai pilnībā izmanto aizsardzības ražojumu ražošanā, — ražošanas jaudas ātrāku pielāgošanu strukturālām pārmaiņām (industrijas stiprināšanas darbības), var aptvert darbības, kuru mērķis ir:
  - (a) optimizēt, paplašināt, modernizēt, jaunināt vai pārprofilēt esošās ražošanas jaudas vai izveidot jaunas ražošanas jaudas, ciktāl minētos komponentus un izejvielas ir paredzēts pilnībā izmantot vai pilnībā izmanto aizsardzības ražojumu ražošanā, jo sevišķi nolūkā palielināt ražošanas jaudu vai saīsināt ražošanas izpildes laiku, tostarp pamatojoties uz vajadzīgo darbgaldu un jebkādu citu nepieciešamo izejresursu iepirkumu vai ieguvi;

- (b) ar kopīgiem nozares pūliņiem izveidot pārrobežu industriālās partnerības, tostarp izmantojot publiskā un privātā sektora partnerības vai citas industriālās sadarbības formas, ietverot pasākumus, kuru mērķis ir koordinēt aizsardzības ražojumu, komponentu un attiecīgo izejvielu, ciktāl minētos komponentus un izejvielas ir paredzēts pilnībā izmantot vai pilnībā izmanto aizsardzības ražojumu ražošanā, ieguvi vai rezervēšanu un krājumu veidošanu, kā arī koordinēt ražošanas jaudas un ražošanas plānus;
  - (c) izveidot aizsardzības ražojumu, to komponentu un attiecīgo izejvielu, ciktāl minētos komponentus un izejvielas ir paredzēts pilnībā izmantot vai pilnībā izmanto aizsardzības ražojumu ražošanā, rezervētās ražošanas kāpināšanas jaudas (pastāvīgi gatavas iekārtas) un nodrošināt to pieejamību saskaņā ar pasūtītajiem vai plānotajiem ražošanas apjomiem;
  - (d) veicināt tādu aizsardzības ražojumu industrializāciju un komercializāciju, kas izstrādāti saistībā ar Savienības finansētām darbībām vai citiem sadarbības pasākumiem, kurus veic ar vismaz divu dalībvalstu atbalstu, tostarp izveidojot pārrobežu industriālās partnerības, publiskā un privātā sektora partnerības vai citas industriālās sadarbības formas, palielinot sākotnējo ražošanu, kā arī attiecīgā gadījumā licencējot ražošanu;
  - (e) testēt aizsardzības ražojumus, tostarp nodrošināt nepieciešamo infrastruktūru, un attiecīgā gadījumā veikt to rekondicionēšanas sertifikāciju nolūkā novērst to novecošanos un padarīt tos lietojamus tiešajiem lietotājiem.
4. Darbības, kuru mērķis ir atbalstīt Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projekta izvēršanu.
5. Atbalstošas darbības (“atbalsta darbības”) var aptvert:
- (a) darbības, kuru mērķis ir palielināt sadarbību un savstarpējo aizstājamību, ieskaitot aizsardzības ražojumu savstarpēju sertifikāciju un darbības, kuru rezultātā notiek sertifikācijas savstarpēja atzīšana vai tiek veicināta militāro standartu īstenošana;
  - (b) darbības piegādes drošības un noturības stiprināšanai, jo īpaši sekmējot MVU, mazu vidējas kapitalizācijas uzņēmumu, citu vidējas kapitalizācijas uzņēmumu un jaunuzņēmumu piekļuvi aizsardzības tirgum un atbalstu nepieciešamo kvalitātes un ražošanas sertifikātu iegūšanai;
  - (c) darbinieku apmācību, pārkvalifikāciju vai kvalifikācijas celšanu saistībā ar šajā pantā minētajām darbībām;
  - (d) fiziskās aizsardzības un kiberaizsardzības sistēmu iepirkumu saistībā ar 3. punktā minētajām darbībām, arī faktisku iesaisti kaujas darbībā;
  - (e) koordinēšanu un (tehniskā) atbalsta darbības, it sevišķi novēršot konstatētos problemātiskos posmus ražošanas jaudās un piegādes ķēdēs nolūkā nodrošināt un paātrināt krīzes gadījumā būtisku ražojumu ražošanu, lai nodrošinātu to faktisku piegādi un savlaicīgu pieejamību;
  - (f) Savienības atbalstu Eiropas bruņojuma programmas struktūrām, jo īpaši nolūkā pārvaldīt un uzturēt aizsardzības industriālās gatavības rezervi, kā minēts 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā;
  - (g) ārkārtas darbības, tostarp ārkārtas aizsardzības inovāciju, ja ir aktivizēts 52. pantā minētais pasākums.

6. Attiecībā uz 2. punktā, 3. punkta d) apakšpunktā un 55. punkta a) apakšpunktā minētajām darbībām darbību veic tiesību subjekti, kas sadarbojas konsorciā, kurā ir vismaz trīs atbalsttiesīgi tiesību subjekti, kas ir iedibināti vismaz trīs dažādās dalībvalstīs vai asociētajās valstīs. Vismaz trīs no minētajiem atbalsttiesīgajiem tiesību subjektiem, kuri ir iedibināti vismaz divās dažādās dalībvalstīs vai asociētajās valstīs, visā darbības veikšanas laikposmā ne tieši, ne netieši nekontrolē viens un tas pats tiesību subjekts, kā arī tie nekontrolē cits citu.
7. Atkāpjoties no 6. punkta, darbību var veikt Eiropas bruņojuma programmas struktūra.
8. Uz programmas finansējumu nav tiesīgas pretendēt šādas darbības:
  - (a) darbības, kas saistītas ar precēm vai pakalpojumiem, ko aizliedz piemērojamās starptautiskās tiesības;
  - (b) darbības, kas saistītas ar letāliem autonomiem ieročiem, kuru izmantošanā nav iespējama jēgpilna cilvēka kontrole pār mērķu izvēli un spēka lietošanas lēmumiem, kad uzbrukumi tiek vērsti pret cilvēkiem;
  - (c) darbības, kas saistītas ar precēm vai pakalpojumiem, ko tieši vai netieši ar viena vai vairāku tiesību subjektu starpniecību kontrolē vai ierobežo neasociētas trešās valstis vai neasociētu trešo valstu subjekti, tostarp attiecībā uz tehnoloģiju nodošanu;
  - (d) darbības vai to daļas, kas jau ir pilnībā finansētas no citiem publiskiem vai privātiem avotiem.

12. pants

Īpaši noteikumi, kas piemērojami kopīga iepirkuma darbībām

1. Tikai šādi tiesību subjekti ir tiesīgi saņemt finansējumu saskaņā ar programmu:
  - (a) dalībvalstu vai asociēto valstu publiskā sektora līgumslēdzējas iestādes;
  - (b) starptautiskas organizācijas;
  - (c) Eiropas bruņojuma programmas struktūras;
  - (d) Eiropas Aizsardzības aģentūra.
2. Dalībvalstis un asociētās valstis, kuras piedalās kopīgā iepirkumā, vienprātīgi ieceļ atbalsttiesīgu tiesību subjektu kā iepirkuma aģentu, kas rīkojas to uzdevumā minētā kopīgā iepirkuma vajadzībām. Iepirkuma aģents veic iepirkuma procedūras un noslēdz izrietošos līgumus ar darbuzņēmējiem iesaistīto valstu uzdevumā. Iepirkuma aģents var piedalīties darbībā kā saņēmējs un rīkoties kā konsorcijs koordinators un tādējādi var pārvaldīt un apvienot programmas līdzekļus un iesaistīto dalībvalstu un asociēto valstu līdzekļus.
3. Šī regula neskar noteikumus, ar kuriem koordinē procedūras attiecībā uz to, kā līgumslēdzējas iestādes/subjekti, kas darbojas drošības un aizsardzības jomā, piešķir noteiktu būvdarbu, piegādes un pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības, kā izklāstīts Direktīvā 2009/81/EK.
4. Šā panta 2. punktā minētās iepirkuma procedūras ir balstītas uz vienošanos, kas iesaistītajām dalībvalstīm un asociētajām valstīm jāparaksta ar iepirkuma aģentu saskaņā ar darba programmā izklāstītajiem nosacījumiem. Vienošanās jo īpaši

nosaka praktisko kārtību, kas reglamentē kopīgo iepirkumu un lēmumu pieņemšanas procesu attiecībā uz procedūras izvēli, piedāvājumu novērtēšanu un līgumslēgšanas tiesību piešķiršanu.

5. Iepirkuma aģents iepirkuma procedūrām un kopīgā iepirkuma līgumiem ar darbuzņēmējiem un apakšuzņēmējiem *mutatis mutandis* piemēro 10. pantā izklāstītajiem nosacījumiem līdzvērtīgus nosacījumus.
6. Iepirkuma aģenti nodrošina Komisijai 10. panta 6. punktā minētās garantijas un ietekmes mazināšanas pasākumus. Papildu informāciju par garantijām un ietekmes mazināšanas pasākumiem pēc pieprasījuma dara pieejamu Komisijai. Komisija informē 58. pantā minēto komiteju par visiem paziņojumiem, kas sniegti saskaņā ar šo punktu.
7. Kopīgā iepirkuma līgumā iekļauj noteikumus, kas reglamentē aizsardzības ražojumu papildu daudzumu iegādi citām dalībvalstīm, asociētajām valstīm vai Ukrainai.
Šādi noteikumi neskar piemērojamos Savienības tiesību aktus un atbilst dalībvalstu normatīvajiem aktiem ar aizsardzību saistīto ražojumu eksporta jomā.

13. pants

Īpaši noteikumi, kas piemērojami industrijas stiprināšanas darbībām

1. Lai 11. panta 3. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētās darbības būtu tiesīgas pretendēt uz finansējumu, tās ir saistītas tikai ar aizsardzības ražojumu — tostarp to komponentu un izejvielu, ciktāl tos paredzēts pilnībā izmantot vai pilnībā izmanto aizsardzības ražojumu ražošanā, — ražošanas jaudām.
2. Šīs darbības neskar Savienības konkurences noteikumus un jo īpaši Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 101. pantu.

14. pants

Īpaši noteikumi, kas piemērojami darbībām, kuras veicina Eiropas Militāro ražojumu pārdošanas mehānismu

1. Lai nodrošinātu ES aizsardzības ražojumu savlaicīgu pieejamību pietiekamā apjomā, tādējādi veicinot *EDTIB*, kā arī attiecīgā gadījumā Ukrainas *DTIB* konkurētspēju, Komisija atbalsta šādu pasākumu kopumu (ES Militāro ražojumu pārdošanas mehānismu):
  - (a) vienota, centralizēta un atjaunināta *EDTIB* izstrādāto aizsardzības ražojumu kataloga izveidi;
  - (b) aizsardzības industriālās gatavības rezerves izveidi nolūkā palielināt ES ražoto aizsardzības ražojumu pieejamību un paātrināt to piegādes laiku, nodrošinot tūlītēju un preferenciālu pirkšanas vai izmantošanas/nomas iespēju dalībvalstīm, asociētajām valstīm un Ukrainai;
  - (c) iepirkuma procedūru sekmēšanu un paātrināšanu solidaritātes garā;
  - (d) atbalstu administratīvo spēju veidošanai saistībā ar aizsardzības ražojumu publisko iepirkumu nolūkā veicināt kopīgu iepirkumu.

2. Komisija, apspriežoties ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi, izstrādā tehniskās specifikācijas un iepērk korporatīvo IT platformu, kas vajadzīga, lai izveidotu šā panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto katalogu.
3. Ja dalībvalstis kopīgi iepērk papildu daudzumus vai sniedz ieguldījumu natūrā, lai izveidotu aizsardzības industriālās gatavības rezervi, kas minēta 2. punkta b) apakšpunktā, saistībā ar Eiropas bruņojuma programmas struktūru, Komisija šo iniciatīvu finansiāli atbalsta, sniedzot:
  - (a) atbalstu papildu daudzumu kopīgam iepirkumam, kā minēts 11. panta 2. punktā;
  - (b) ieguldījumu aizsardzības industriālās gatavības rezerves pārvaldības un uzturēšanas tiešajās un netiešajās izmaksās, kā minēts 11. panta 5. punkta f) apakšpunktā;
  - (c) ieguldījumu administratīvo spēju veidošanā, kā minēts 11. panta 5. punktā.
4. Ja dalībvalstis, asociētās valstis vai Ukraina veic iepirkumus no aizsardzības industriālās gatavības rezerves, ko pārvalda Eiropas bruņojuma programmas struktūra, iepirkumu uzskata par starpvaldību līgumu, kā minēts Direktīvas 2009/81/EK 13. panta f) punktā.

15. pants

Īpaši noteikumi, kas piemērojami darbībām, kuras veicina Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projektus

1. Komisija 18. pantā minētajā darba programmā var noteikt Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projektus finansēšanai.
2. Nosakot 1. punktā minētos projektus, Komisija:
  - (a) pienācīgi ņem vērā norādījumus, kas sniegti Aizsardzības industriālās gatavības padomes kontekstā, jo īpaši projekta ieguldījumu spēju prioritātē, kas apzināta saistībā ar KĀDP, jo īpaši — Spēju attīstības plānu, un Stratēģiskā kompasa drošībai un aizsardzībai mērķu sasniegšanā;
  - (b) nosaka vispārējās finansējuma vajadzības un iespējamo ietekmi uz Savienības budžetu;
  - (c) ņem vērā visus dalībvalstu viedokļus.
3. Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projekti atbilst šādiem vispārīgiem kritērijiem:
  - (a) projekta mērķis ir attīstīt spējas, tostarp tās, kas nodrošina piekļuvi stratēģiskajām operacionālajām telpām un apstrīdētajām teritorijām, stratēģiskos veicinātājus un attiecīgā gadījumā sistēmas, kas darbojas kā Eiropas kopīgu interešu un kopīga izmantojuma aizsardzības infrastruktūra;
  - (b) potenciālie kopējie ieguvumi no projekta pārsniedz tā izmaksas, arī ilgtermiņā.
4. Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projektā ir iesaistītas vismaz četras dalībvalstis. Eiropas Komisija attiecīgā gadījumā var piedalīties projektā.
5. Uzskata, ka Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projekts veicina aizsardzības spējas, kas ir kritiski svarīgas Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības

interesēm, un tādējādi tas ir sabiedrības interesēs. Šos projektus var izveidot 3. nodaļā minēto Eiropas bruņojuma programmu struktūru satvarā.

6. Neskarot LESD 107. un 108. pantu, dalībvalstis var piemērot atbalsta shēmas un sniegt administratīvu atbalstu Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projektiem.
7. Regulas 17. pantā minētās Savienības finanšu iemaksas nepārsniedz 25 % no 5. panta 1. punktā minētās summas.
8. Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projektu izvērtēšanu var uzskatīt par sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 4. punkta un 16. panta 1. punkta c) apakšpunkta nozīmē un sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 7. punkta nozīmē. Tāpēc saistīto ražotņu plānošanu, būvniecību un ekspluatāciju var uzskatīt par sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm, ja ir izpildīti citi šajos noteikumos paredzētie nosacījumi.

16. pants

Piešķiršanas kritēriji

1. Katru priekšlikumu novērtē, pamatojoties uz šādiem kritērijiem:
  - (a) aizsardzības industriālā gatavība — ieguldījums konkurētspējā, ražošanas jaudu palielināšana, izpildes laika saīsināšana un problemātisko posmu novēršana, tādējādi palielinot sadarbību un savstarpējo aizstājāmību;
  - (b) aizsardzības industriālā noturība — ieguldījums noturībā, savlaicīgas pieejamības un piegādes palielināšana visās vietās, piegādes drošības stiprināšana visā Savienībā un neatkarība no neasociētu trešo valstu avotiem;
  - (c) aizsardzības industriālā sadarbība — patiesas dalībvalstu, asociēto valstu vai Ukrainas sadarbības veicināšana bruņojuma jomā un dažādās dalībvalstīs, asociētajās valstīs vai Ukrainā iedibinātu uzņēmumu pārrobežu sadarbības attīstīšana un operacionalizēšana, kā saņēmējus, apakšuzņēmējus vai kā citus uzņēmumus piegādes ķēdē lielā mērā iesaistot it sevišķi MVU, mazus vidējas kapitalizācijas uzņēmumus vai citus vidējas kapitalizācijas uzņēmumus;
  - (d) darbības, it sevišķi to pasākumu, kas vērsti uz piegādes izpildes laiku ievērošanu, īstenošanas plāna kvalitāte, arī procesu un uzraudzības ziņā.
2. Darba programmā iekļauj sīkāku informāciju par 1. punktā noteikto piešķiršanas kritēriju piemērošanu, tostarp jebkādas piemērojamos svērumus. Darba programmā nenosaka atsevišķas robežvērtības.

17. pants

Savienības finanšu iemaksa

1. Atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 190. panta, programma var finansēt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām. Tomēr darbībām, kas minētas 11. panta 3. punktā, atbalsts no programmas nepārsniedz 35 % no attiecināmajām izmaksām.
2. Darbība ir tiesīga saņemt paaugstinātu finansējuma likmi, ja tā atbilst vienam vai vairākiem šādiem kritērijiem:

- (a) darbība ir izstrādāta saistībā ar Eiropas bruņojuma programmas struktūru (*SEAP*), kā minēts šīs regulas III nodaļā, vai saistībā ar *PESCO* projektu, ar nosacījumu, ka šis projekts atbilst pienākumiem, kas ir salīdzināmi ar šīs regulas 22. panta 1. punktā, 23. panta 1. punktā un 25. un 26. pantā noteiktajiem pienākumiem, un ka uz to neattiecas salīdzināma palielināta finansējuma likme citā ES finansēšanas programmā;
  - (b) Ukraina saņem aizsardzības ražojumus, kas ražoti vai iepirkti saskaņā ar programmu, un uz šiem ražojumiem attiecas finansiāls atbalsts no Eiropas Miera mehānisma;
  - (c) dalībvalstis vienojas par vienotu pieeju tādu aizsardzības ražojumu eksportam, kas izstrādāti un iepirkti saistībā ar Eiropas bruņojuma programmas struktūru (*SEAP*);
  - (d) saņēmējs ir MVU vai mazs vidējas kapitalizācijas uzņēmums, vai lielākā daļa saņēmēju, kas piedalās konsorciā, ir MVU vai mazi vidējas kapitalizācijas uzņēmumi.
3. Darba programmā nosaka sīkāku informāciju, attiecīgā gadījumā arī 3. punktā minētās paaugstinātās finansējuma likmes.

18. pants

Darba programmas

1. Programmu īsteno ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 110. pantā minēto darba programmu palīdzību. Darba programmās norāda darbības un saistīto budžetu, kas vajadzīgs, lai sasniegtu programmas mērķus, un — attiecīgā gadījumā — kopējo summu, kas paredzēta finansējuma apvienošanas darbībām.
2. Komisija pieņem darba programmas ar īstenošanas aktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 58. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

19. pants

Fonds aizsardzības piegādes ķēžu pārveides paātrināšanai (*FAST*)

1. MVU un mazu vidējas kapitalizācijas uzņēmumu aizsardzības ražošanas jaudu palielināšanai vajadzīgo investīciju piesaistīšanai, paātrināšanai un risku mazināšanai var izveidot finansējuma apvienošanas darbību, kas piedāvā parāda un/vai pašu kapitāla atbalstu (Fonds aizsardzības piegādes ķēžu pārveides paātrināšanai (*FAST*)). To īsteno saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 X sadaļu un Regulu (ES) 2021/523⁷.
2. *FAST* konkrētie mērķi ir šādi:
  - (a) panākt apmierinošu multiplikatora efektu saskaņā ar parāda un pašu kapitāla struktūru un veicināt gan publiskā, gan privātā sektora finansējuma piesaistīšanu;

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/523 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 (OV L 107, 26.3.2021., 30.–89. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

- (b) visā Savienībā sniegt atbalstu MVU (tostarp jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem) un maziem vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem, kuriem ir grūtības piekļūt finansējumam un kuri:
  - i) industrializē aizsardzības tehnoloģijas un/vai ražo aizsardzības ražojumus vai plāno drīzumā to darīt, vai
  - ii) ir daļa no aizsardzības industrijas piegādes ķēdes vai plāno drīzumā kļūt par tās daļu;
- (c) paātrināt investīcijas aizsardzības tehnoloģiju un ražojumu ražošanā un tādējādi stiprināt piegādes drošību Savienības aizsardzības industrijas vērtības ķēdēs.

3. iedaļa. Ukrainas atbalsta instruments

20. pants

Īpaši noteikumi, kas piemērojami Ukrainas atbalsta instrumentam

1. Darbībām, ko veic saskaņā ar Ukrainas atbalsta instrumentu, piemēro 13. pantu. Šīs regulas 8., 11., 12., 14., 16., 17. un 18. pantu piemēro *mutatis mutandis*.
2. Atkāpjoties no 17. panta 1. punkta, 11. panta 3. punktā minētās darbības var finansēt līdz 100 % apmērā no attiecināmajām izmaksām.
3. Atsauces uz asociētajām valstīm 8., 9., 11., 12., 14. un 16. pantā neattiecas uz šo iedaļu.
4. Atsauces uz finansējuma apvienošanas darbībām 8. pantā neattiecas uz šo iedaļu.

21. pants

Atbalsttiesīgie tiesību subjekti

1. Papildus saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 noteiktajiem kritērijiem piemēro attiecināmības kritērijus, kas noteikti 2. līdz 7. punktā.
2. Savienības finansējuma saņēmēji ir iedibināti Savienībā vai Ukrainā.
3. Saņēmēju infrastruktūra, iekārtas, aktīvi un resursi, ko izmanto darbības vajadzībām, atrodas dalībvalsts vai Ukrainas teritorijā. Ja Savienībā vai Ukrainā saņēmējiem nav tūlītēji pieejamu alternatīvu vai attiecīgas infrastruktūras, iekārtu, aktīvu un resursu, tie var izmantot savu infrastruktūru, iekārtas, aktīvus un resursus, kas atrodas vai tiek turēti ārpus dalībvalstu vai Ukrainas teritorijas, ar nosacījumu, ka šāds izmantojums nav pretrunā Savienības un dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm un saskan ar mērķiem, kas izklāstīti 4. pantā.
4. Ukrainas atbalsta instrumenta atbalstītas darbības nolūkā saņēmējus nekontrolē trešā valsts vai trešās valsts subjekts.
5. Atkāpjoties no 4. punkta, tiesību subjekts, kas iedibināts Savienībā un ko kontrolē trešā valsts vai trešās valsts subjekts, ir atbalsttiesīgs saņēmējs, ja tas ir pārbaudīts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/452 nozīmē un vajadzības gadījumā tam ir piemēroti ietekmes mazināšanas pasākumi, ņemot vērā šīs regulas 4. pantā izklāstītos mērķus, vai ja Komisijai ir darītas pieejamas garantijas, ko saskaņā ar savām valsts procedūrām apstiprinājusi dalībvalsts, kurā tas ir iedibināts.

Ar minētajām garantijām nodrošina, lai šāda tiesību subjekta iesaiste darbībā nebūtu pretrunā nedz Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm, kā noteikts atbilstīgi KĀDP, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību (LES) V sadaļu, nedz 4. pantā izklāstītajiem mērķiem. Garantijas atbilst arī 11. panta 8. punkta c) apakšpunktam. Ar garantijām jo īpaši apstiprina, ka darbības vajadzībām ir ieviesti pasākumi, ar kuriem nodrošina, ka:

- (a) kontrole pār tiesību subjektu netiek īstenota tādā veidā, kas iegrožo vai ierobežo tā spēju veikt darbību un sasniegt rezultātus, nosaka ierobežojumus attiecībā uz tā infrastruktūru, iekārtām, aktīviem, resursiem, intelektuālo īpašumu vai zinātību, kuri vajadzīgi darbības nolūkā, vai kas apdraud tā spējas un standartus, kuri vajadzīgi darbības veikšanai;
- (b) netiek pieļauta trešās valsts vai trešās valsts subjekta piekļuve sensitīvai informācijai saistībā ar darbību un darbībā iesaistītajiem darbiniekiem vai citām personām attiecīgā gadījumā ir dalībvalsts izdota valsts drošības pielaide.

Ja dalībvalsts, kurā tiesību subjekts ir iedibināts, to uzskata par lietderīgu, var sniegt papildu garantijas.

Komisija informē 57. pantā minēto komiteju par jebkuru tiesību subjektu, ko uzskata par atbalsttiesīgu saskaņā ar šo punktu.

- 6. Veicot atbalsttiesīgu darbību, saņēmēji var arī sadarboties ar tiesību subjektiem, kas ir iedibināti ārpus dalībvalstu vai Ukrainas teritorijas vai ko kontrolē kāda trešā valsts vai trešās valsts subjekts, tostarp izmantojot šādu tiesību subjektu aktīvus, infrastruktūru, iekārtas un resursus, ar nosacījumu, ka tas nav pretrunā Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm. Šāda sadarbība saskan ar 4. pantā izklāstītajiem mērķiem un atbilst 11. panta 8. punkta c) apakšpunktam.

Trešai valstij vai citam trešās valsts subjektam nav neatļautas piekļuves klasificētai informācijai, kas attiecas uz darbības veikšanu, un netiek pieļauta iespējama negatīva ietekme uz darbībai kritiski svarīgu izejresursu piegādes drošību.

Ar minētajām darbībām saistītās izmaksas nav tiesīgas pretendēt uz atbalstu no programmas.

- 7. Šā panta 2. līdz 6. punktu nepiemēro:
  - (a) dalībvalstu un Ukrainas līgumslēdzējām iestādēm;
  - (b) starptautiskām organizācijām;
  - (c) Eiropas bruņojuma programmas struktūrām;
  - (d) Eiropas Aizsardzības aģentūrai.

III nodaļa

Eiropas bruņojuma programmas struktūra

22. pants

SEAP konkrētais mērķis un darbības

1. Eiropas bruņojuma programmas struktūra (*SEAP*) veicina *EDTIB* un Ukrainas *DTIB* konkurētspēju, apkopojot pieprasījumu pēc aizsardzības ražojumiem visā to dzīves ciklā.
2. Lai sasniegtu 1. punktā minēto mērķi, *SEAP* galvenie uzdevumi ir šādi:
  - (a) aizsardzības ražojumu, tehnoloģiju vai pakalpojumu kopīgais iepirkums, arī pētniecība un izstrāde, testēšana un sertifikācija, vienreizējas investīcijas, kas saistītas ar sākotnējo ražošanu vai ekspluatācijas atbalstu aizsardzības jomā;
  - (b) aizsardzības ražojumu dzīves cikla kopīga pārvaldība, arī rezerves daļu iepirkums, loģistikas pakalpojumi un attiecīgā gadījumā publiskā un privātā sektora partnerību izveide, lai nodrošinātu aizsardzības ražojumu efektivitāti un augstu pieejamību;
  - (c) dinamiska papildu daudzumu pieejamības pārvaldība, nodrošinot tūlītēju un preferenciālu pirkšanas vai izmantošanas/nomas iespēju dalībvalstīm, asociētajām valstīm vai Ukrainai (aizsardzības industriālās gatavības rezerve).

23. pants

Prasības attiecībā uz SEAP izveidi

1. *SEAP* atbilst šādām prasībām:
  - (a) *SEAP* atbalsta aizsardzības ražojumu un pakalpojumu kopdarbīgu izstrādi un iepirkumu saskaņā ar spēju prioritātēm, par kurām dalībvalstis kopīgi vienojušās KĀDP satvarā, arī saistībā ar Spēju attīstības plānu;
  - (b) *SEAP* izveido vismaz trīs valstis, kas var būt dalībvalstis, asociētās valstis vai Ukraina;
  - (c) *SEAP* piedalās vismaz divas dalībvalstis;
  - (d) *SEAP* turpina aizsardzības ražojuma vai tehnoloģijas dzīves cikla laikā līdz dezekspluatācijai.
2. *SEAP* izmanto standartizētas procedūras sadarbīgu aizsardzības programmu uzsākšanai un pārvaldībai un ievēro visus norādījumus vai veidnes, ko tai sniegusi Komisija, tostarp pamatnostādnes par projektu vadību, finansēšanu un ziņošanu.

24. pants

SEAP izveides pieteikums

1. Dalībvalstis, kas piesakās *SEAP* izveidei (kā “pieteikuma iesniedzēji”), iesniedz pieteikumu Komisijai. Pieteikumā iekļauj:

- (a) Komisijai adresētu lūgumu par *SEAP* izveidošanu;
  - (b) ierosinātos 27. pantā minētos *SEAP* statūtus, kurus pienācīgi parakstījuši un pieņēmuši visi tiesību subjekti, kas ir ierosinātās *SEAP* pieteikuma iesniedzēji;
  - (c) aprakstu par aizsardzības ekipējumu, tehnoloģiju vai pakalpojumu, ko kopīgi iepērk un pārvalda *SEAP*, jo īpaši pievēršoties 23. panta 1. punkta a) un d) apakšpunktā noteiktajām prasībām;
  - (d) uzņemošās dalībvalsts deklarāciju, ar ko *SEAP* no tās izveides brīža atzīst par starptautisku struktūru Direktīvas 2006/112/EK 143. panta 1. punkta g) apakšpunkta un 151. panta 1. punkta b) apakšpunkta nozīmē un par starptautisku organizāciju Direktīvas (ES) 2020/262 11. panta 1. punkta nozīmē. Šajos noteikumos paredzētos atbrīvojumu ierobežojumus un nosacījumus paredz nolīgumā starp *SEAP* dalībniekiem.
2. Komisija izvērtē pieteikumu saskaņā ar šajā regulā noteiktajām prasībām. Šāda izvērtējuma rezultātus paziņo pieteikuma iesniedzējiem, kurus vajadzības gadījumā uzaicina papildināt vai grozīt pieteikumu.
  3. Komisija, ņemot vērā 2. punktā minētā novērtējuma rezultātus un saskaņā ar 58. panta 3. punktā minēto procedūru, pieņem īstenošanas aktu:
    - (a) ar ko izveido *SEAP* pēc tam, kad tā ir pārliecinājusies, ka ir izpildītas šajā regulā noteiktās prasības, vai
    - (b) ar ko noraida pieteikumu, ja tā secina, ka šajā regulā noteiktās prasības nav izpildītas, tostarp — ja nav 1. punkta d) apakšpunktā minētās deklarācijas.
  4. Lēmumu par pieteikumu dara zināmu pieteikuma iesniedzējiem. Atteikuma gadījumā lēmumu skaidri un precīzi paskaidro pieteikuma iesniedzējiem.
  5. Lēmumu par *SEAP* izveidi publicē *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* L sērijā.

25. pants

***SEAP* statuss un juridiskā adrese**

1. Dienā, kad stājas spēkā lēmums par *SEAP* izveidi, *SEAP* iegūst juridiskās personas statusu.
2. Katrā dalībvalstī *SEAP* ir visplašākā tiesībspēja un rīcībspēja, ko šīs dalībvalsts tiesību akti piešķir tiesību subjektiem. Tā jo īpaši var slēgt līgumus un būt par pusi tiesas procesos. Visas dalībvalstu finansēšanas aģentūras to (un tās valsts mezglus) uzskata par tiesīgu valsts finanšu iemaksu saņēmēju.
3. *SEAP* ir juridiska adrese, kas atrodas kādas dalībvalsts teritorijā.

26. pants

Prasības attiecībā uz dalību

1. Par *SEAP* dalībniekiem var kļūt šādi tiesību subjekti:
  - (a) dalībvalstis;
  - (b) asociētās valstis;

- (c) Ukraina.
2. Dalībvalstis, asociētās valstis vai Ukraina var pievienoties kā dalībnieki jebkurā laikā pēc *SEAP* izveides saskaņā ar taisnīgiem un samērīgiem noteikumiem, kas paredzēti 27. pantā minētajos statūtos, un kā novērotāji bez balsstiesībām, ievērojot statūtos paredzētos nosacījumus.
3. *SEAP* var sadarboties arī ar neasociētām trešām valstīm vai neasociētu trešo valstu subjektiem, arī izmantojot aktīvus, infrastruktūru, iekārtas un resursus, ar nosacījumu, ka tas nav pretrunā Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm.

27. pants

Statūti

1. *SEAP* statūti ietver vismaz:
- (a) dalībnieku, novērotāju un, attiecīgā gadījumā, dalībniekus pārstāvošo tiesību subjektu sarakstu un nosacījumus un procedūras attiecībā uz izmaiņām dalībnieku sastāvā un pārstāvībā atbilstīgi 26. pantam;
  - (b) *SEAP* konkrēto mērķi, uzdevumus un darbības atbilstīgi 23. pantam;
  - (c) to kopīgi iepirkto aizsardzības ekipējuma, tehnoloģiju un/vai pakalpojumu sarakstu, kuriem jābūt kopīgam īpašumam, ja tādi ir, un uz kuriem attiecas atbrīvojums no PVN un/vai akcīzes nodokļa;
  - (d) *SEAP* juridisko adresi atbilstīgi 25. pantam;
  - (e) *SEAP* nosaukumu;
  - (f) *SEAP* darbības ilgumu un likvidācijas procesu atbilstīgi 32. pantam;
  - (g) atbildības režīmu atbilstīgi 30. pantam;
  - (h) dalībnieku tiesības un pienākumus, tostarp pienākumu veikt iemaksas līdzsvarotā budžetā un balsstiesības;
  - (i) dalībnieku struktūrvienības, to funkcijas, atbildību un sastāvu, kā arī to lēmuma pieņemšanas procedūras, tostarp attiecībā uz lēmumiem par statūtu grozījumiem atbilstīgi 28. pantam;
  - (j) *SEAP* darba valodu(-as);
  - (k) atsauces uz statūtu īstenošanas noteikumiem;
  - (l) drošības politiku klasificētas informācijas apstrādei.
2. Turklāt, ja *SEAP* dalībnieki nolemj izmantot/pārvaldīt 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto aizsardzības industriālās gatavības rezervi, statūtos ietver noteikumus, kas reglamentē 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētās aizsardzības industriālās gatavības rezerves pārvaldību, tostarp attiecīgā gadījumā vienotu pieeju eksportam.

28. pants

Statūtu grozījumi

1. Visus statūtu grozījumus saistībā ar jautājumiem, kas minēti 27. panta 1. punkta a) līdz h) apakšpunktā, *SEAP* iesniedz apstiprināšanai Komisijā. Komisija *mutatis mutandis* piemēro 24. panta 2. punktu.
2. Visus statūtu grozījumus, kas nav minēti 1. punktā, *SEAP* iesniedz Komisijai 10 dienu laikā pēc to pieņemšanas.
3. Komisija pret 1. punktā minētajiem grozījumiem var iebilst 60 dienu laikā pēc to iesniegšanas, norādot iemeslus, kāpēc grozījumi neatbilst šīs regulas prasībām.
4. Grozījumi nestājas spēkā, kamēr iebildumu izteikšanas termiņš nav beidzies vai Komisija to nav atcēlusi vai kamēr izteiktais iebildums nav atsaukts.
5. Grozījuma pieteikumā ietver:
  - (a) ierosinātā grozījuma tekstu vai attiecīgā gadījumā pieņemto grozījuma tekstu, arī tā spēkā stāšanās datumu;
  - (b) statūtu grozīto konsolidēto versiju.

29. pants

Īpaši iepirkuma nosacījumi

1. *SEAP* var iecelt iepirkuma aģentu, kas rīkojas tās vārdā.
2. Veicot iepirkumus *SEAP* vajadzībām, iepirkuma aģentam ir saistoši tie paši noteikumi, kas piemērojami attiecīgajai *SEAP*.
3. Ja *SEAP* iepērk aizsardzības ražojumu savās interesēs un savā vārdā, to uzskata par starptautisku organizāciju Direktīvas 2009/81/EK 12. panta c) punkta nozīmē. Ja *SEAP* iepērk aizsardzības ražojumu savu dalībnieku uzdevumā, tā, atkāpjoties no Direktīvas 2009/81/EK 10. panta, izstrādā savus noteikumus saskaņā ar pārredzamības, nediskriminācijas un konkurences principiem.
4. *SEAP* iepirkumi atbilst 12. panta 3. līdz 6. punktā noteiktajām prasībām.

30. pants

Atbildība un apdrošināšana

1. *SEAP* ir atbildīga par saviem parādiem.
2. Dalībnieku finansiālā atbildība par *SEAP* parādiem nepārsniedz to attiecīgās iemaksas, kas veiktas *SEAP*. Dalībnieki statūtos var norādīt, ka tie uzņemas noteikta apjoma atbildību, kas pārsniedz to attiecīgās iemaksas, vai arī neierobežotu atbildību.
3. Ja dalībnieku finansiālā atbildība ir ierobežota, *SEAP* iegādājas atbilstošu apdrošināšanu, kas sedz ar spēju izveidi un pārvaldību saistītos riskus.
4. Savienība nav atbildīga, arī ne par kādiem *SEAP* parādiem.

31. pants

Piemērojamie tiesību akti un jurisdikcija

1. *SEAP* izveidošanu un iekšējo darbību reglamentē:
  - (a) Savienības tiesību akti, jo īpaši šī regula, un 24. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētie īstenošanas akti;
  - (b) tās valsts tiesību akti, kurā ir *SEAP* juridiskā adrese, jautājumos, kurus nereglamentē vai tikai daļēji reglamentē a) apakšpunktā minētie tiesību akti;
  - (c) statūti un to īstenošanas noteikumi.
2. Eiropas Savienības Tiesas jurisdikcijā ir tiesvedība starp dalībniekiem saistībā ar *SEAP* un tiesvedība starp dalībniekiem un *SEAP*, kā arī jebkāda tiesvedība, kurā viena no pusēm ir Savienība.
3. Strīdos starp *SEAP* un trešām personām ir piemērojami Savienības tiesību akti par jurisdikciju. Gadījumos, uz kuriem neattiecas Savienības tiesību akti, šādu strīdu izšķiršanas kompetento jurisdikciju nosaka saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā ir *SEAP* juridiskā adrese.

32. pants

Likvidācija un maksātnespēja

1. Statūtos nosaka procedūru, kura jāpiemēro gadījumā, ja *SEAP* likvidācija notiek pēc dalībnieku kopsapulces lēmuma, vai gadījumā, ja Komisija atceļ īstenošanas aktu, ar ko izveido *SEAP*, kā minēts 33. panta 6. punktā. Likvidācija var ietvert darbības nodošanu citam tiesību subjektam.
2. Bez nepamatotas kavēšanās pēc tam, kad dalībnieku kopsapulce ir pieņēmusi lēmumu par *SEAP* likvidāciju, un katrā ziņā 10 dienās pēc šāda lēmuma pieņemšanas *SEAP* par to paziņo Komisijai. Komisija publicē attiecīgu paziņojumu par likvidācijas lēmumu *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša C* sērijā.
3. Bez nepamatotas kavēšanās pēc likvidācijas procesa pabeigšanas un katrā ziņā 10 dienās pēc pabeigšanas *SEAP* par to paziņo Komisijai. Komisija publicē attiecīgu paziņojumu par likvidācijas procesa pabeigšanu *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša C* sērijā. *SEAP* beidz pastāvēt dienā, kad publicēts paziņojums.
4. Jebkurā laikā, ja *SEAP* nespēj samaksāt savus parādus, tā tūlīt par to paziņo Komisijai. Komisija par to publicē attiecīgu paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša C* sērijā.

33. pants

Ziņošana un kontrole

1. *SEAP* sagatavo gada darbības pārskatu, kurā ietverts 22. pantā minēto darbību tehniskais apraksts un finanšu pārskats. To nosūta Komisijai sešu mēnešu laikā pēc finanšu gada beigām.
2. Komisija var sniegt *SEAP* ieteikumus par jautājumiem, uz kuriem attiecas gada darbības pārskats.

3. *SEAP* un attiecīgās dalībvalstis informē Komisiju par jebkādiem apstākļiem, kas var nopietni apdraudēt *SEAP* uzdevuma izpildi vai traucē *SEAP* izpildīt šajā regulā noteiktās prasības.
4. Ja Komisija iegūst norādes uz to, ka *SEAP* darbojas, nopietni pārkāpjot šo regulu, īstenošanas aktu, ar ko izveido *SEAP*, savus statūtus vai citus piemērojamus tiesību aktus, Komisija pieprasa paskaidrojumus no *SEAP* un/vai tās dalībniekiem.
5. Ja pēc tam, kad *SEAP* un/vai tās dalībniekiem ir bijis dots pieņemams termiņš iesniegt savus apsvērumus, Komisija secina, ka *SEAP* darbojas, nopietni pārkāpjot šo regulu, īstenošanas aktu, ar ko izveido *SEAP*, savus statūtus vai citus piemērojamus tiesību aktus, tā var ieteikt *SEAP* un tās dalībniekiem veikt korektīvus pasākumus.
6. Ja korektīvi pasākumi netiek veikti, Komisija var atcelt īstenošanas aktu, ar ko izveido *SEAP*. Atcelšanas aktu publicē *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* L sērijā. Pēc akta publicēšanas tiek sākta *SEAP* likvidācija.

IV nodaļa

Piegādes drošība

1. IEDAĻA

GATAVĪBA

34. pants

Nosacījumi pamatnolīgumu atvēršanai citām dalībvalstīm

1. Ja vismaz divas dalībvalstis noslēdz nolīgumu par aizsardzības ražojumu kopīgu iepirkumu un ja situācijas ārkārtēja steidzamība to pamato, 2. līdz 6. punktā paredzētos noteikumus var piemērot pamatnolīgumiem, kuros nav noteikumu, kas reglamentē iespēju tos būtiski grozīt tā, lai to noteikumus varētu piemērot līgumslēdzējām iestādēm/subjektiem, kuri sākotnēji nav bijuši pamatnolīguma puses.
2. Atkāpjoties no Direktīvas 2009/81/EK 29. panta 2. punkta otrās daļas, līgumslēdzēja iestāde/subjekts var izdarīt izmaiņas esošā pamatnolīgumā ar 10. panta 1. un 2. punktā paredzētajiem noteikumiem atbilstīgu uzņēmumu, kas noslēgts, ievērojot kādu no minētās direktīvas 25. pantā paredzētajām procedūrām, lai tā noteikumus varētu piemērot līgumslēdzējām iestādēm/subjektiem, kuri sākotnēji nav bijuši pamatnolīguma puses.
3. Atkāpjoties no Direktīvas 2009/81/EK 29. panta 2. punkta trešās daļas, līgumslēdzēja iestāde/subjekts drīkst būtiski mainīt daudzumus, kas noteikti esošā pamatnolīgumā ar 10. panta 1. un 2. punktā paredzētajiem noteikumiem atbilstīgu uzņēmumu, ciktāl tas ir noteikti nepieciešams šā panta 2. punkta piemērošanai. Ja esošā pamatnolīgumā noteiktie daudzumi tiek būtiski mainīti, ievērojot šo punktu, iespēja pievienoties minētajam pamatnolīgumam tiek dota ikvienam ekonomikas dalībniekam, kas atbilst pamatnolīguma publiskā iepirkuma procedūrā sākotnēji paredzētajiem līgumslēdzējas iestādes/subjekta nosacījumiem, tostarp Direktīvas 2009/81/EK 39. līdz 46. pantā minētajiem kvalitatīvās atlases kritērijiem, un kas atbilst 10. panta 1. un 2. punktā paredzētajiem noteikumiem.

Līgumslēdzēja iestāde/subjekts dod minēto iespēju, izmantojot *ad hoc* paziņojumu, ko publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. Šā panta 2. un 3. punktā minētajiem līgumiem un pamat nolīgumiem attiecībā uz papildu daudzumiem, un jo īpaši — attiecībām starp 1. punktā minētajām dalībvalstu līgumslēdzējām iestādēm/subjektiem, piemēro nediskriminācijas principu.
5. Līgumslēdzējas iestādes, kas šā panta 2. un 3. punktā minētajos gadījumos ir veikušas grozījumus līgumā, publicē attiecīgu paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Šādu paziņojumu publicē atbilstīgi Direktīvas 2009/81/EK 32. pantam.
6. Līgumslēdzējas iestādes/subjekti nedrīkst izmantot 2. un 3. punktā paredzēto iespēju nepareizi vai tā, lai traucētu, ierobežotu vai izkropļotu konkurenci.

35. pants

Iepirkums

1. Atkāpjoties no [Finanšu regulas pārstrādātās redakcijas 168. panta], dalībvalstis, asociētās valstis un attiecīgā gadījumā Ukraina var pieprasīt Komisijai:
  - (a) iesaistīties kopīgā iepirkumā ar tām, kā minēts [Finanšu regulas pārstrādātās redakcijas 168. panta 2. punktā], saskaņā ar kuru dalībvalstis, asociētās valstis vai Ukraina var pilnībā iegādāties, nomāt vai iegādāties uz nomaksu kopīgi iepirktos aizsardzības ražojumus;
  - (b) darboties kā centralizēto iepirkumu struktūrai, lai ieinteresēto dalībvalstu uzdevumā vai to vārdā iepirktu aizsardzības ražojumus, kā minēts [Finanšu regulas pārstrādātās redakcijas 168. panta 3. punktā].
2. Šā panta 1. punktā minētā iepirkuma procedūra atbilst šādiem nosacījumiem:
  - (a) atkāpjoties no [Finanšu regulas pārstrādātās redakcijas 168. panta 2. un 3. punkta], iepirkuma procedūras sākšanā var piedalīties visas dalībvalstis, asociētās valstis un Ukraina;
  - (b) Komisija uzaicina vismaz četrus ekspertus ar attiecīgu pieredzi sarunās no iesaistītajām valstīm, kurām ir attiecīgā aizsardzības ražojuma ražošanas jauda, lai izveidotu kopīgu sarunu grupu;
  - (c) iesaistītās valstis skaidri norāda, vai tās nolemj risināt paralēlus sarunu procesus attiecībā uz šo ražojumu. Lēmumam risināt paralēlus sarunu procesus attiecībā uz ražojumu vajadzīgs iesaistīto valstu vienprātīgs apstiprinājums.
3. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajā iepirkumā Komisija var iepirkt attiecīgus aizsardzības ražojumu komponentus un izejvielas stratēģisko rezervju veidošanai.

Ja to pienācīgi pamato situācijas ārkārtēja steidzamība, Komisija, atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 172. panta 1. punkta, var pieprasīt preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu no dienas, kad tiek nosūtīti līgumu projekti, kas izriet no iepirkuma, kurš veikts šīs regulas vajadzībām, un tas ir ne vēlāk kā 24 stundas pēc līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas.
4. Lai noslēgtu pirkuma līgumus ar ekonomikas dalībniekiem, Komisijas pārstāvji vai Komisijas iecelti eksperti sadarbībā ar attiecīgajām valsts iestādēm var veikt apmeklējumus uz vietas attiecīgo aizsardzības ražojumu ražotņu vietās.

5. Īpašumtiesības uz aizsardzības ražojumiem, kas iegādāti saskaņā ar šo pantu, un to eksports paliek iesaistīto valstu kompetencē.
6. Veicot iepirkuma procedūras un īstenojot izrietošos līgumus, Komisija nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret iesaistītajām valstīm.
7. Iepirkuma izmantošana saskaņā ar 1. punktu neskar citus Finanšu regulā paredzētos instrumentus.
8. Papildus Finanšu regulā izklāstītajiem nosacījumiem pretendentiem, darbuņēmējiem un apakšuzņēmējiem līgumos, kas izriet no iepirkuma, kurš veikts saskaņā ar šo pantu, *mutatis mutandis* piemēro atbilstības kritērijus, kas ir līdzvērtīgi šīs regulas 10. pantā noteiktajiem.

36. pants

Aizsardzības ražojumu iepriekšēja iegāde

1. Kopīgais iepirkums, kas minēts 35. pantā, var būt aizsardzības ražojumu pirkuma priekšlīgumi, par kuriem risinātas sarunas un kuri noslēgti iesaistīto valstu vārdā un to uzdevumā. Minētie līgumi var ietvert priekšapmaksas mehānismu šādu ražojumu ražošanai apmaiņā pret tiesībām uz rezultātu, kas nepārsniedz līguma daļas par vienreizējām izmaksām un/vai ražošanas jaudu rezervēšanu.
2. Ja šā panta 1. punktā minētie līgumi ietver priekšapmaksas mehānismu, avansa maksājumu darbuņēmējam sedz no 5. panta 1. punktā minētā finansējuma. Iesaistīto valstu iemaksas, kas minētas 6. pantā, ņem vērā ar vienādiem nosacījumiem attiecībā uz katru vienību, ko pasūtījušas iesaistītās valstis.
3. Gadījumos, kad apjomi, par kuriem panākta vienošanās, pārsniedz pieprasījumu, Komisija pēc attiecīgo dalībvalstu pieprasījuma izstrādā mehānismu pārdalei valstu krājumiem vai aizsardzības industriālās gatavības rezerves izveidei, kā minēts 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā.

37. pants

Priekšlīgumu slēgšanas atvieglošana

1. Komisija izveido sistēmu, ar ko atvieglot tādu priekšlīgumu noslēgšanu, kuri saistīti ar *EDTIB*, kā arī Ukrainas *DTIB* ražošanas jaudu industriālo palielināšanu, ņemot vērā Aizsardzības industriālās gatavības padomes atzinumus un konsultācijas un ievērojot konkurences un iepirkuma noteikumus.
2. Šā panta 1. punktā minētā sistēma ļauj ieinteresētajām dalībvalstīm, asociētajām valstīm un attiecīgā gadījumā Ukrainai izteikt pirkšanas piedāvājumus, norādot:
  - (a) to aizsardzības ražojumu apjomu un kvalitāti, kurus tās plāno iegādāties;
  - (b) paredzēto cenu vai cenu diapazonu;
  - (c) paredzēto priekšlīguma ilgumu.
3. Šā panta 1. punktā minētā sistēma ļauj aizsardzības ražojumu ražotājiem, kas atbilst 10. pantā izklāstītajiem nosacījumiem, izteikt pārdošanas piedāvājumus, norādot:
  - (a) to aizsardzības ražojumu apjomu un kvalitāti, par kuriem tie vēlas noslēgt priekšlīgumus;

- (b) paredzēto cenu vai cenu diapazonu, par kādu tie vēlas pārdot;
  - (c) paredzēto priekšlīguma ilgumu.
4. Pamatojoties uz pirkšanas un pārdošanas piedāvājumiem, kas saņemti saskaņā ar 2. un 3. punktu, Komisija nodrošina attiecīgo aizsardzības ražojumu ražotāju saziņu ar ieinteresētajām dalībvalstīm un asociētajām valstīm, kā arī attiecīgā gadījumā ar Ukrainu.
  5. Pamatojoties uz 4. punktā minēto saziņu, ieinteresētās dalībvalstis un asociētās valstis, kā arī attiecīgā gadījumā Ukraina var lūgt Komisiju iesaistīties kopīgā iepirkuma procedūrā vai iepirkuma procedūrā to vārdā un/vai to uzdevumā saskaņā ar 35. pantu.
  6. Finansējums, kas minēts 5. panta 1. punktā, var segt līguma daļas par vienreizējām izmaksām un/vai ražošanas jaudu rezervēšanu.

38. pants

Atļauju piešķiršanas procesa paātrināšana attiecīgo aizsardzības ražojumu savlaicīgai pieejamībai un piegādei

1. Dalībvalstis nodrošina, ka administratīvie pieteikumi, kas saistīti ar ražotņu plānošanu, būvniecību un ekspluatāciju, izejresursu pārvietošanu Savienības teritorijā, kā arī galaproduktu kvalificēšanu un sertificēšanu, tiek apstrādāti efektīvi un savlaicīgi. Šajā nolūkā visas attiecīgās valsts iestādes nodrošina šādiem pieteikumiem visātrāko apstrādi, kāda vien tiesiski ir iespējama.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka plānošanas un atļauju piešķiršanas procesā, līdzsvarojot tiesiskās intereses attiecīgajā individuālajā gadījumā, priekšroka tiek dota attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanas rūpnīcu un iekārtu būvniecībai un ekspluatācijai.

39. pants

Savstarpējās sertifikācijas procesa atvieglošana

1. Dalībvalstis pieņem sarakstu, kurā norādītas valsts sertifikācijas iestādes aizsardzības nolūkos, un paziņo to Komisijai, kas to dara pieejamu dalībvalstīm.
2. Komisija ar īstenošanas aktiem izveido un pastāvīgi atjaunina oficiālu sarakstu, kurā norādītas dalībvalstu noteiktās valsts sertifikācijas iestādes aizsardzības nolūkos. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 58. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.
3. Vienas dalībvalsts sertifikācijas iestāde var pieprasīt citas dalībvalsts sertifikācijas iestādei pamatinformāciju par noteikta aizsardzības ražojuma sertifikācijas tvērumu.

2. IEDAĻA

PIEGĀDES ĶĒŽU PĀRRAUDZĪBA UN UZRAUDZĪBA

40. pants

Aizsardzības piegādes ķēžu kartēšana

1. Komisija sadarbībā ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi veic Savienības aizsardzības ražojumu piegādes ķēžu kartēšanu.
2. Aizsardzības industriālās gatavības padome sagatavo sarakstu, kurā norādīti aizsardzības ražojumi, kas ir kritiski svarīgi Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības interesēm, jo īpaši dalībvalstu aizsardzības spēju stiprināšanai un *EDTIB* gatavībai (“galvenie aizsardzības ražojumi”). Minēto sarakstu regulāri, vismaz reizi gadā, atjaunina.
3. Komisija pēc apspriešanās ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi izstrādā satvaru un metodiku krīzes gadījumā būtisku ražojumu apzināšanai, uzsvāriet liekot uz problemātisko posmu, kā arī saistīto ražošanas jaudu apzināšanu Savienībā.
4. Šā panta 1. punktā minētā kartēšana un 6. punktā minētā apzināšana nodrošina analīzi par Savienības stiprajām un vājajām pusēm attiecībā uz krīzes gadījumā būtisku ražojumu piegādes ķēdēm un sniedz informāciju saskaņā ar II nodaļu izveidotās programmas plānošanā.
5. Šajā nolūkā Komisija cita starpā izmanto publiski un komerciāli pieejamos datus un attiecīgu nekonfidenciālu informāciju no uzņēmumiem, līdzīgas veiktas analīzes rezultātus, tostarp saistībā ar Savienības tiesību aktiem par izejvielām un atjaunīgo enerģiju, kā arī izvērtējumus, kas veikti, ievērojot 66. panta 1. punktu. Ja ar to nepietiek, lai apzinātu krīzes gadījumā būtiskos ražojumus, Komisija pēc apspriešanās ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi var izdot brīvprātīgas informācijas pieprasījumus attiecīgajiem dalībniekiem, kas iesaistīti konkrētajās vērtības ķēdēs un atrodas Savienībā.
6. Komisija ar īstenošanas aktu sagatavo un regulāri atjaunina krīzes gadījumā būtisku ražojumu sarakstu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 58. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.
7. Komisija regulāri sniedz Aizsardzības industriālās gatavības padomei saskaņā ar 4. punktu veikto darbību rezultātu kopsavilkumu.
8. Komisija, pamatojoties uz saskaņā ar 4. punktu veikto darbību iznākumu un pēc apspriešanās ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi, izstrādā agrīnās brīdināšanas rādītāju sarakstu. Komisija pēc apspriešanās ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi regulāri, vismaz reizi divos gados, pārskata agrīnās brīdināšanas rādītāju sarakstu.
9. Visu informāciju, kas iegūta, ievērojot šo pantu, apstrādā saskaņā ar 61. pantā noteiktajiem konfidencialitātes pienākumiem.
10. Šis pants neskar dalībvalstu būtisko drošības interešu aizsardzību, kā minēts LESD 346. panta 1. punkta a) apakšpunktā.

Uzraudzība

1. Komisija, apspriežoties ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi, regulāri uzrauga Savienības ražošanas jaudas, kas vajadzīgas saskaņā ar 40. panta 6. punktu apzināto krīzes gadījumā būtisko ražojumu piegādei, nolūkā apzināt faktorus, kuri var traucēt, apdraudēt vai negatīvi ietekmēt to galveno aizsardzības ražojumu piegādi, ko šādas jaudas palīdz nodrošināt. Uzraudzību veido šādas darbības:
  - (a) saskaņā ar 40. panta 8. punktu noteikto agrīnās brīdināšanas rādītāju uzraudzība;
  - (b) regulas 42. pantā minēto galveno tirgus dalībnieku veikto darbību integritātes uzraudzība, kuru veic dalībvalstis, un dalībvalstu ziņojumi par nozīmīgiem notikumiem, kas var kavēt šādu darbību regulāru veikšanu;
  - (c) paraugprakses apzināšana attiecībā uz preventīvu riska mazināšanu un lielāku pārredzamību attiecībā uz Savienības ražošanas jaudām, kas vajadzīgas krīzes gadījumā būtisku ražojumu piegādei.

Komisija pēc apspriešanās ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi nosaka uzraudzības pasākumu biežumu.

2. Komisija īpašu uzmanību pievērš MVU, lai mazinātu administratīvo slogu, ko rada informācijas vākšana.
3. Lai veiktu uzraudzības pasākumus saskaņā ar 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu, Komisija pēc apspriešanās ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi var uzaicināt 42. pantā minētos galvenos tirgus dalībniekus, dalībvalstis, valstu aizsardzības industrijas apvienības un citas attiecīgās ieinteresētās personas brīvprātīgi sniegt informāciju.
4. Šā panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta vajadzībām dalībvalstis, ja tas ir nepieciešami un samērīgi, var prasīt brīvprātīgu informāciju no 42. pantā minētajiem galvenajiem tirgus dalībniekiem.
5. Šā panta 3. punkta vajadzībām valstu kompetentās iestādes izveido un uztur visu to attiecīgo uzņēmumu kontaktpersonu sarakstu, kuri faktiski vai potenciāli veicina galveno aizsardzības ražojumu piegādi un kuri ir iedibināti to teritorijā. Minēto sarakstu nosūta Komisijai. Komisija nosaka standartizētu kontaktpersonu saraksta formātu, lai nodrošinātu sadarbību.
6. Neskarot dalībvalstu būtiskās drošības intereses un tādas konfidenciālas komercinformācijas aizsardzību, kas izriet no dalībvalstu noslēgtajiem nolīgumiem, dalībvalstis attiecīgā gadījumā sniedz Aizsardzības industriālās gatavības padomei visu attiecīgo papildu informāciju, jo īpaši par iespējamu vai turpmāku pasākumu pieņemšanu valsts līmenī krīzes gadījumā būtisku ražojumu iepirkumam, iegādei vai ražošanai.
7. Pamatojoties uz informāciju, kas savākta, veicot 1. punktā noteiktās darbības, Komisija regulāru atjauninājumu veidā sniedz Aizsardzības industriālās gatavības padomei ziņojumu par konstatējumu kopsavilkumu. Aizsardzības industriālās gatavības padome tiekas, lai novērtētu uzraudzības rezultātus. Attiecīgā gadījumā Aizsardzības industriālās gatavības padomes priekšsēdētājs var uzaicināt uz šādām

sanāksmēm valstu aizsardzības industrijas apvienības, galvenos tirgus dalībniekus, ekspertus no akadēmiskajām aprindām un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus.

8. Šis pants neskar dalībvalstu būtisko drošības interešu aizsardzību, kā minēts LESD 346. panta 1. punkta a) apakšpunktā.

42. pants

Galvenie tirgus dalībnieki

1. Dalībvalstis sadarbībā ar Komisiju nosaka galvenos tirgus dalībniekus, kas iesaistīti galveno aizsardzības ražojumu piegādē un iedibināti to teritorijā, ņemot vērā šādus elementus:
  - (a) galvenā tirgus dalībnieka Savienības vai pasaules tirgus daļu attiecīgā ražojuma tirgū;
  - (b) tirgus dalībnieka nozīmi pietiekama ražojuma piegādes līmeņa uzturēšanā Savienībā, ņemot vērā alternatīvu līdzekļu pieejamību attiecīgā ražojuma nodrošināšanai Savienībā;
  - (c) ietekmi, kāda tirgus dalībnieka nodrošinātā ražojuma piegādes pārtraukumam varētu būt uz krīzes gadījumā būtisku ražojumu piegādi.
2. Dalībvalstis ziņo par nozīmīgiem notikumiem, kas var kavēt 1. punktā minēto darbību regulāru veikšanu.

3. IEDAĻA

PIEGĀDES KRĪZES NOVĒRŠANA UN MAZINĀŠANA

43. pants

Brīdinājumi un preventīva darbība

1. Ja valsts kompetentajai iestādei kļūst zināms par krīzes gadījumā būtiska ražojuma piegādes nopietna traucējuma risku vai ja tās rīcībā ir konkrēta un ticama informācija par kāda cita būtiska riska faktora vai notikuma īstenošanos, kas ietekmē krīzes gadījumā būtiska ražojuma piegādi, tā bez nepamatotas kavēšanās brīdina Aizsardzības industriālās gatavības padomi.
2. Ja Aizsardzības industriālās gatavības padomei vai Komisijai kļūst zināms par krīzes gadījumā būtiska ražojuma piegādes nopietna traucējuma risku vai ja to rīcībā ir konkrēta un ticama informācija par kāda cita būtiska riska faktora vai notikuma īstenošanos, kas ietekmē krīzes gadījumā būtiska ražojuma piegādi, tostarp pamatojoties uz agrīnās brīdināšanas rādītājiem, pēc brīdinājuma, kas saņemts saskaņā ar 1. punktu vai no starptautiskiem partneriem, Komisija bez nepamatotas kavēšanās veic šādas preventīvas darbības:
  - (a) sasauc Aizsardzības industriālās gatavības padomes ārkārtas sanākumi, lai koordinētu šādas darbības:
    - (1) apspriestu attiecīgo krīzes gadījumā būtisko ražojumu pieejamības un piegādes traucējumu nopietnību;

- (2) ieteiktu Komisijai sākt rīcību saskaņā ar šīs regulas II nodaļu;
  - (3) apspriestu valstu kompetento iestāžu pieejas, arī nolūkā novērtēt galveno tirgus dalībnieku gatavības stāvokli;
  - (4) sāktu dialogu ar ieinteresētajām personām par Savienības ražošanas jaudām, kas vajadzīgas krīzes gadījumā būtisku ražojumu piegādei, lai apzinātu, sagatavotu un, iespējams, koordinētu preventīvos pasākumus;
  - (5) apspriestu 44. pantā minētā piegādes krīzes stāvokļa aktivizēšanu, ja tas ir nepieciešams un samērīgi;
- (b) Savienības uzdevumā sāk apspriešanos vai sadarbību ar attiecīgajām trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām, lai meklētu sadarbīgus risinājumus piegādes ķēdes traucējumu novēršanai saskaņā ar starptautiskajām saistībām, attiecīgā gadījumā ietverot koordināciju attiecīgajos starptautiskajos forumos.

44. pants

Piegādes krīzes stāvokļa aktivizēšana

1. Uzskata, ka piegādes krīze iestājas, ja:
  - (a) pastāv nopietni traucējumi tādu ražojumu piegādē, kas nav aizsardzības ražojumi, vai nopietni šķēršļi šādu ražojumu tirdzniecībai Savienībā, kas izraisa to ievērojamu deficītu, un
  - (b) šāds ievērojams deficīts kavē aizsardzības ražojumu piegādi, remontu vai apkopi, ciktāl tam būtu būtiska negatīva ietekme uz Savienības aizsardzības piegādes ķēžu darbību, ietekmējot Savienības sabiedrību, ekonomiku un drošību.
2. Ja Komisijai vai Aizsardzības industriālās gatavības padomei kļūst zināms par iespējamu piegādes krīzi saskaņā ar 43. pantu, Komisija novērtē, vai ir izpildīti šā panta 1. punktā izklāstītie nosacījumi. Minētajā novērtējumā ņem vērā piegādes krīzes stāvokļa iespējamo pozitīvo un negatīvo ietekmi un sekas, kas skartu Savienības aizsardzības piegādes ķēdes, kā arī novērtējumus, kas veikti citos attiecīgos Savienības krīzes pārvarēšanas satvaros. Ja šāds novērtējums sniedz konkrētus un ticamus pierādījumus, Komisija pēc apspriešanās ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi var ierosināt Padomei aktivizēt piegādes krīzes stāvokli.
3. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var aktivizēt piegādes krīzes stāvokli, izmantojot Padomes īstenošanas aktu. Piegādes krīzes stāvokļa ilgumu konkretizē īstenošanas aktā, un tas nepārsniedz 12 mēnešus.
4. Komisija regulāri un vismaz reizi trijos mēnešos ziņo Padomei un Eiropas Parlamentam par krīzes stāvokli.
5. Pirms piegādes krīzes stāvokļa termiņa beigām Komisija novērtē, vai ir lietderīgi pagarināt piegādes krīzes stāvokli. Ja šāds novērtējums sniedz konkrētus un ticamus pierādījumus, ka piegādes krīzes stāvokļa aktivizēšanas nosacījumi joprojām ir izpildīti, Komisija pēc apspriešanās ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi var ierosināt Padomei pagarināt piegādes krīzes stāvokli.

6. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var pagarināt piegādes krīzes stāvokli, izmantojot Padomes īstenošanas aktu. Pagarinājuma ilgumu ierobežo un konkretizē Padomes īstenošanas aktā.
7. Pienācīgi pamatotos gadījumos Komisija var ierosināt vienu vai vairākas reizes pagarināt piegādes krīzes stāvokli.
8. Piegādes krīzes stāvokļa laikā Komisija pēc apspriešanās ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi novērtē krīzes stāvokļa priekšlaicīgas izbeigšanas piemērotību. Ja novērtējumā tā norādīts, Komisija var ierosināt Padomei izbeigt krīzes stāvokli.
9. Padome var izbeigt piegādes krīzes stāvokli, izmantojot Padomes īstenošanas aktu.
10. Krīzes stāvokļa laikā Komisija pēc dalībvalsts pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas vajadzības gadījumā sasauc Aizsardzības industriālās gatavības padomes ārkārtas sanāksmes. Dalībvalstis cieši sadarbojas ar Komisiju, laikus informē par visiem valsts pasākumiem, kas veikti attiecībā uz konkrēto aizsardzības piegādes ķēdi, un koordinē tos Aizsardzības industriālās gatavības padomē.
11. Beidzoties laikposmam, uz kuru ir aktivizēts piegādes krīzes stāvoklis, vai ja krīzes stāvoklis ir priekšlaicīgi izbeigts, ievērojot šā panta 8. punktu, nekavējoties beidz piemērot saskaņā ar 46. un 47. pantu veiktos pasākumus.
12. Komisija ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc piegādes krīzes stāvokļa beigām atjaunina saskaņā ar 40. un 41. pantu veikto Savienības aizsardzības piegādes ķēžu kartēšanu un uzraudzību, ņemot vērā krīzes laikā gūto pieredzi.

45. pants

Piegādes krīzes ārkārtas situāciju rīkkopa

1. Ja, ievērojot 44. pantu, ir aktivizēts piegādes krīzes stāvoklis un ja tas ir nepieciešams piegādes krīzes risināšanai Savienībā, Komisija var veikt pasākumus, kas paredzēti 45. un 46. pantā, saskaņā ar tajos izklāstītajiem nosacījumiem.
2. Komisija pēc apspriešanās ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi ierobežo 46. un 47. pantā paredzēto pasākumu piemērošanu attiecībā uz krīzes gadījumā būtiskiem ražojumiem, kuriem piegādes krīzes dēļ radušies vai draud traucējumi. Šā panta 1. punktā minēto pasākumu izmantošana ir samērīga un nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai novērstu nopietnus traucējumus, kuri ietekmē krīzes gadījumā būtisku ražojumu piegādes ķēdes Savienībā, un tai jābūt Savienības interesēs. Minēto pasākumu izmantošana nerada nesamērīgu administratīvo slogu, it sevišķi MVU.
3. Ja, ievērojot 44. pantu, ir aktivizēts piegādes krīzes stāvoklis un, attiecīgā gadījumā, lai risinātu piegādes krīzi Savienībā, Aizsardzības industriālās gatavības padome var veikt novērtējumu un konsultēt par lietderīgiem un iedarbīgiem ārkārtas pasākumiem.
4. Komisija regulāri informē Eiropas Parlamentu un Padomi par visiem pasākumiem, kas veikti saskaņā ar 1. punktu, un izskaidro savas rīcības iemeslus.
5. Komisija pēc apspriešanās ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi var izdot norādījumus par ārkārtas pasākumu īstenošanu un izmantošanu.

Informācijas vākšana

1. Ja, ievērojot 44. pantu, ir aktivizēts piegādes krīzes stāvoklis, Komisija var pieprasīt attiecīgajiem uzņēmumiem, kuri dod ieguldījumu tādu krīzes gadījumā būtisku ražojumu ražošanā, kas nav aizsardzības ražojumi, ar tās dalībvalsts iepriekšēju piekrišanu, kurā šie uzņēmumi ir iedibināti, noteiktā termiņā sniegt informāciju par to ražošanas spējām, ražošanas jaudām un pašreizējiem primārajiem traucējumiem. Pieprasītā informācija nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai novērtētu piegādes krīzes būtību vai noteiktu un novērtētu iespējamās ietekmes mazināšanas vai ārkārtas pasākumus Savienības vai valsts līmenī. Informācijas pieprasījumi neietver tādas informācijas sniegšanu, kuras izpaušana būtu pretrunā dalībvalstu būtiskajām drošības interesēm.
2. Pirms informācijas pieprasījuma iesniegšanas Komisija var veikt brīvprātīgu apspriešanos ar attiecīgiem uzņēmumiem reprezentatīvā skaitā, lai noteiktu atbilstīgu un samērīgu saturu šādam pieprasījumam. Komisija sagatavo informācijas pieprasījumu sadarbībā ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi.
3. Komisija izmanto drošus līdzekļus informācijas pieprasījuma iesniegšanai un iegūtās informācijas apstrādei saskaņā ar 61. pantu. Šajā nolūkā valstu kompetentās iestādes nosūta Komisijai kontaktpersonu sarakstu, kas izveidots saskaņā ar 41. panta 5. punktu.
4. Komisija bez nepamatotas kavēšanās nosūta informācijas pieprasījuma kopiju tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kuras teritorijā atrodas adresāta uzņēmuma ražotne. Ja valsts kompetentā iestāde to pieprasa, Komisija saskaņā ar Savienības tiesību aktiem nosūta informāciju, kas iegūta no attiecīgā uzņēmuma.
5. Informācijas pieprasījumā norāda tā juridisko pamatu, tas aprobežojas ar nepieciešamo minimumu un ir samērīgs ar datu detalizācijas pakāpi un apjomu un piekļuves biežumu pieprasītajiem datiem, ņem vērā uzņēmuma likumīgos mērķus, kā arī izmaksas un pūles, kas vajadzīgas, lai datus darītu pieejamus, un nosaka termiņu, kādā informācija jāsniedz. Tajā norāda arī 55. pantā paredzētos sodus.
6. Uzņēmumu īpašnieki vai to pārstāvji un — juridisku personu vai tādu apvienību gadījumā, kas nav juridiskas personas, — personas, kas ir pilnvarotas tās pārstāvēt pēc likuma vai pēc to statūtiem, sniedz pieprasīto informāciju attiecīgā uzņēmuma vai attiecīgās uzņēmumu apvienības uzdevumā.
7. Ja uz Savienībā iedibinātu uzņēmumu attiecas informācijas pieprasījums no trešās valsts par tā darbībām Savienības kritiski svarīgā aizsardzības piegādes ķēdē, tas laikus informē Komisiju tā, lai Komisija no uzņēmuma varētu pieprasīt līdzīgu informāciju. Komisija informē Aizsardzības industriālās gatavības padomi par šāda trešās valsts pieprasījuma esību.
8. Ja uzņēmums sniedz nepareizu, nepilnīgu vai maldinošu informāciju, atbildot uz pieprasījumu, kas iesniegts saskaņā ar šo pantu, vai informāciju nesniedz noteiktajā termiņā, tam uzliek naudas sodu, kas noteikts saskaņā ar 55. pantu, izņemot gadījumus, kad uzņēmumam ir pietiekami iemesli nesniegt pieprasīto informāciju.

Prioritāri pasūtījumi

1. Ja, ievērojot 44. pantu, ir aktivizēts piegādes krīzes stāvoklis, dalībvalsts, kura, veicot pasūtījumu vai izpildot līgumu par galveno aizsardzības ražojumu piegādi, saskaras vai var saskarties ar būtiskām grūtībām, kuras izraisa deficīts vai nopietni deficīta riski Savienības kritiski svarīgajā aizsardzības piegādes ķēdē, var lūgt Komisiju pieprasīt uzņēmumam pieņemt tādu krīzes gadījumā būtisku ražojumu pasūtījumu, kas nav aizsardzības ražojumi, vai piešķirt tam prioritāti (“prioritārs pasūtījums”).
2. Saņēmusi 1. punktā minēto lūgumu, Komisija pēc apspriešanās ar attiecīgā uzņēmuma iedibināšanas dalībvalsti un ar tās piekrišanu var attiecīgajam uzņēmumam paziņot par nodomu noteikt pasūtījumu par prioritāru.
3. Šā panta 2. punktā minētajā paziņojumā ietver informāciju par pieprasījuma juridisko pamatu, precizē attiecīgo ražojumu, specifikācijas un daudzumus, kā arī grafiku un termiņu, kādā pasūtījums būtu jāizpilda, kā arī norāda iemeslus, kas pamato prioritāra pasūtījuma izmantošanu.
4. Uzņēmums piecu darbdienu laikā pēc 2. punktā minētā paziņojuma atbild Komisijai un paziņo, vai tas var pieņemt pasūtījumu. Ja to prasa situācijas steidzamība, Komisija, balstoties uz šādas steidzamības pamatojumu, drīkst saīsināt termiņu, kurā uzņēmumam jāsniedz atbilde.
5. Ja uzņēmums prioritāro pasūtījumu noraida, tas sniedz Komisijai detalizētu pamatojumu.
6. Ja uzņēmums prioritāro pasūtījumu pieņem, pasūtījumu uzskata par pieņemtu saskaņā ar nosacījumiem, kas aprakstīti Komisijas pasūtījumā saskaņā ar 1. punktu, un uzņēmumam tas ir juridiski saistošs.
7. Ja paziņojumu saņēmušais uzņēmums prioritāro pasūtījumu noraida, pasūtījumu uzskata par noraidītu. Pienācīgi ņemot vērā uzņēmuma norādītos pamatojumus, Komisija var:
  - (a) atturēties no pasūtījuma prasības uzturēšanas;
  - (b) ar īstenošanas aktiem uzlikt attiecīgajiem uzņēmumiem pienākumu pieņemt vai izpildīt prioritāro pasūtījumu par taisnīgu un samērīgu cenu.
8. Komisija ņem vērā uzņēmuma iebildumus saskaņā ar 7. punktu un norāda iemeslus, kāpēc saskaņā ar proporcionalitātes principu un uzņēmuma pamattiesībām saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartu bija nepieciešams pieņemt 7. punkta b) apakšpunktā minēto īstenošanas aktu, ņemot vērā 1. punktā aprakstītos apstākļus.
9. Komisija 7. punkta b) apakšpunktā minētajā īstenošanas aktā norāda prioritārā pasūtījuma juridisko pamatu, nosaka termiņu, kurā pasūtījums ir jāizpilda, un nosaka ražojumu, specifikācijas, apjomu un visus citus parametrus, kas jāievēro. Komisija arī nosaka 55. pantā paredzētos sodus par pienākuma neizpildi.
10. Ja uzņēmums ir pieņēmis Komisijas prioritāro pasūtījumu saskaņā ar 6. punktu vai ja Komisija ir pieņēmusi īstenošanas aktu saskaņā ar 7. punkta b) apakšpunktu, prioritārais pasūtījums:
  - (a) tiek iesniegts par taisnīgu un samērīgu cenu, pienācīgi ņemot vērā ekonomikas dalībnieka alternatīvās izmaksas, izpildot prioritāros pasūtījumus, salīdzinājumā ar esošajām līgumsaistībām;

- (b) prevalē pār jebkuru izpildes pienākumu saskaņā ar privāttiesībām vai publiskajām tiesībām, izņemot tos, kas tieši saistīti ar militārajiem pasūtījumiem.
11. Jebkādas nesaskaņas starp prioritāru pasūtījumu un pasākumu saskaņā ar jebkuru citu Savienības prioritāšu noteikšanas mehānismu risina Komisija, pamatojoties uz sabiedrības interešu izsvēršanu.
  12. Ja uzņēmums ir piekritis Komisijas pasūtījumam saskaņā ar 6. punktu vai ja Komisija ir pieņēmusi īstenošanas aktu saskaņā ar 7. punkta b) apakšpunktu, uzņēmums drīkst lūgt Komisiju pārskatīt prioritāro pasūtījumu, ja tas uzskata, ka šāda pārskatīšana ir pienācīgi pamatota, balstoties uz kādu no šādiem iemesliem:
    - (a) ja uzņēmums nespēj izpildīt prioritāro pasūtījumu nepietiekamas ražošanas spējas vai ražošanas jaudas dēļ, pat ja pasūtījumam piemēro preferenciālu režīmu;
    - (b) ja pasūtījuma pieņemšana uzņēmumam radītu nesamērīgu ekonomisku slogu un īpašas grūtības.
  13. Uzņēmums sniedz visu attiecīgo un pamatoto informāciju, lai Komisija varētu novērtēt izvirzīto iebildumu pamatotību.
  14. Pamatojoties uz uzņēmuma sniegto iemeslu un pierādījumu pārbaudi, Komisija pēc apspriešanās ar iedibināšanas dalībvalsti var grozīt īstenošanas aktu, lai attiecīgo uzņēmumu daļēji vai pilnībā atbrīvotu no šajā pantā noteiktajiem pienākumiem.
  15. Šis pants neskar tādu valsts mehānismu vai iniciatīvu izmantošanu, kam ir līdzvērtīga ietekme.
  16. Ja uz Savienībā iedibinātu uzņēmumu attiecas kādas trešās valsts pasākums, kas ietver prioritāro pasūtījumu, uzņēmums par to informē Komisiju. Pēc tam Komisija informē komiteju par šādu pasākumu esību.
  17. Ja uzņēmums pieņem prioritāru pasūtījumu saskaņā ar 6. punktu vai 7. punkta b) apakšpunktu un piešķir tam prioritāti vai ja tam ir pienākums pieņemt šādu pasūtījumu un piešķirt tam prioritāti, tas ir pasargāts no jebkādas līgumiskas vai ārpuslīgumiskas atbildības saistībā ar prioritāro pieprasījumu izpildi. Atbildību izslēdz tikai tiktāl, ciktāl līgumsaistību pārkāpums bija nepieciešams, lai izpildītu obligāto prioritātes piešķiršanu.
  18. Ja ekonomikas dalībnieks pēc tam, kad tas ir nepārprotami piekritis vai tam bija pienākums piekrist Komisijas pieprasītajiem pasūtījumiem piešķirt prioritāti, tīši vai rupjas nolaidības dēļ neizpilda pienākumu piešķirt prioritāti minētajiem pasūtījumiem, tam piemēro naudas sodus, kas noteikti saskaņā ar 54. pantu, izņemot gadījumus, kad uzņēmumam ir pietiekami iemesli neizpildīt pienākumu piešķirt prioritāti minētajiem pasūtījumiem.
  19. Komisija pieņem īstenošanas aktu, ar ko nosaka prioritāro pieprasījumu darbības praktisko un operacionālo kārtību.
  20. Šajā pantā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 58. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

4. IEDAĻA

AR DROŠĪBU SAISTĪTAS PIEGĀDES KRĪZES STĀVOKLIS

48. pants

Ar drošību saistītas piegādes krīzes stāvokļa aktivizēšana

1. Uzskata, ka ar drošību saistīta piegādes krīze iestājas, ja:
  - (a) ir radusies vai tiek uzskatīts, ka ir radusies drošības krīze;
  - (b) pastāv nopietni traucējumi ražojumu piegādē vai nopietni šķēršļi aizsardzības ražojumu tirdzniecībai Savienībā, kuri izraisa ievērojamu aizsardzības ražojumu vai saistīto starpproduktu, izejvielu vai pārstrādātu materiālu deficītu.
2. Ja iestājas ar drošību saistīta piegādes krīze vai ja Komisijai vai Aizsardzības industriālās gatavības padomei kļūst zināms par iespējamu ar drošību saistītu piegādes krīzi saskaņā ar 43. pantu, Komisija ar Augstā pārstāvja atbalstu novērtē, vai ir izpildīti šā panta 1. punkta nosacījumi. Minētajā novērtējumā ņem vērā ar drošību saistītas piegādes krīzes stāvokļa iespējamo pozitīvo un negatīvo ietekmi un sekas, kas skartu Savienības aizsardzības piegādes ķēdes. Ja minētais novērtējums sniedz konkrētus un ticamus pierādījumus, Komisija var ierosināt Padomei aktivizēt ar drošību saistītas piegādes krīzes stāvokli.
3. Padome pēc Komisijas priekšlikuma un ar kvalificētu balsu vairākumu var pieņemt īstenošanas aktu, ar ko aktivizē ar drošību saistītas piegādes krīzes stāvokli, ja tas ir lietderīgi krīzes risināšanai, ņemot vērā vajadzību nodrošināt augstu Savienības, dalībvalstu un Savienības iedzīvotāju drošības līmeni.
4. Īstenošanas aktā, ar ko aktivizē ar piegādes drošību saistītas krīzes stāvokli, Padome nosaka, kuri no 49. līdz 54. pantā izklāstītajiem pasākumiem ir piemēroti krīzei, ņemot vērā vajadzību nodrošināt augstu Savienības, dalībvalstu un Savienības iedzīvotāju drošības līmeni, un kuri pasākumi tādēļ ir jāaktivizē.
5. Ar drošību saistītas piegādes krīzes stāvokli aktivizē uz laiku, kas nepārsniedz divpadsmit mēnešus. Ne vēlāk kā trīs nedēļas pirms tā laikposma beigām, uz kuru tika aktivizēts ar drošību saistītas piegādes krīzes stāvoklis, Komisija ar Augstā pārstāvja atbalstu iesniedz Padomei ziņojumu, kurā novērtē, vai minētais laikposms būtu jāpagarina. Ziņojumā jo īpaši analizē drošības situāciju un drošības krīzes ekonomiskās sekas Savienībā kopumā un dalībvalstīs, kā arī to pasākumu ietekmi, kas iepriekš tika aktivizēti saskaņā ar šo regulu.
6. Komisija var ierosināt Padomei pagarinājumu, norādot pasākumus, ko ir lietderīgi pagarināt, ja 4. punktā minētajā novērtējumā tiek secināts, ka ir lietderīgi pagarināt laikposmu, uz kuru ir aktivizēts ar drošību saistītas piegādes krīzes stāvoklis. Pagarinājumu nosaka ne ilgāku par sešiem mēnešiem. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var atkārtoti nolemt pagarināt laikposmu, uz kuru ir aktivizēts ar drošību saistītas piegādes krīzes stāvoklis, ja tas ir lietderīgi krīzes risināšanai, ņemot vērā vajadzību nodrošināt augstu Savienības, dalībvalstu un Savienības iedzīvotāju drošības līmeni.
7. Komisija pēc apspriešanās ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi var ierosināt Padomei pieņemt īstenošanas aktu, ar ko aktivizē papildu pasākumus vai

deaktivizē jebkādos 49. līdz 54. pantā izklāstītos aktivizētos pasākumus papildus tiem pasākumiem, kurus tā jau ir aktivizējusi, ja tas ir lietderīgi krīzes risināšanai, ņemot vērā vajadzību nodrošināt augstu Savienības, dalībvalstu un Savienības iedzīvotāju drošības līmeni.

8. Beidzoties laikposmam, uz kuru ir aktivizēts ar drošību saistīts piegādes krīzes stāvoklis, beidz piemērot saskaņā ar 49. līdz 54. pantu veiktos pasākumus.

Gatavojot un īstenojot 49. līdz 54. pantā izklāstītos pasākumus, Komisija, kad vien iespējams, rīkojas ciešā koordinācijā ar Aizsardzības industriālās gatavības padomi, kas savlaicīgi sniedz konsultācijas. Komisija informē Aizsardzības industriālās gatavības padomi par veiktajiem pasākumiem.

9. Ja ir aktivizēts ar drošību saistīts piegādes krīzes stāvoklis, Komisija var veikt 46. un 47. pantā paredzētos pasākumus saskaņā ar tajos un 45. pantā paredzētajiem nosacījumiem.

49. pants

Informācijas vākšana

Ja Padome aktivizē šo pasākumu saskaņā ar 48. panta 4. punktu, Komisija var veikt 46. pantā paredzēto pasākumu attiecībā uz aizsardzības ražojumiem saskaņā ar tajā paredzētajiem nosacījumiem.

50. pants

Prioritātes piešķiršana aizsardzības ražojumiem (prioritāri pieprasījumi)

1. Ja Padome aktivizē šo pasākumu saskaņā ar 48. panta 4. punktu, dalībvalsts, kura, veicot pasūtījumu vai izpildot līgumu par aizsardzības ražojumu piegādi, saskaras vai var saskarties ar būtiskām grūtībām, kuras izraisa krīzes gadījumā būtisku ražojumu deficīts vai nopietni deficīta riski, un šīs grūtības var apdraudēt Savienības un tās dalībvalstu drošību, var lūgt Komisiju pieprasīt uzņēmumam pieņemt noteiktus krīzes gadījumā būtisku ražojumu pasūtījumus vai piešķirt tiem prioritāti (“prioritāri pieprasījumi”). Šie pieprasījumi var attiekties tikai uz aizsardzības ražojumiem.
2. Saņēmusi 1. punktā minēto lūgumu, Komisija pēc apspriešanās ar attiecīgā uzņēmuma iedibināšanas dalībvalsti un ar tās iepriekšēju piekrišanu var attiecīgajam uzņēmumam pieprasīt pieņemt prioritāros pieprasījumus. Komisijas pieprasījumā skaidri norāda, ka ekonomikas dalībnieks var brīvi noraidīt pieprasījumu.
3. Ja uzņēmums, kam adresēts 1. punktā minētais pieprasījums, ir nepārprotami pieņēmis pieprasījumu piešķirt prioritāti pieprasījumiem, Komisija pēc apspriešanās ar attiecīgā uzņēmuma iedibināšanas dalībvalsti un ar tās iepriekšēju piekrišanu pieņem īstenošanas aktu, kurā nosaka:
  - (a) prioritāro pieprasījumu juridisko pamatu, kas uzņēmumam jāievēro;
  - (b) krīzes gadījumā būtiskos ražojumus, uz kuriem attiecas prioritārais pieprasījums, un daudzumu, kādā tie jāpiegādā;
  - (c) termiņus, kuros jāizpilda prioritārais pieprasījums;
  - (d) prioritārā pieprasījuma labuma guvējus un

- (e) atbrīvojumu no līgumiskās atbildības saskaņā ar 5. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.
4. Prioritāros pieprasījumus iesniedz par taisnīgu un samērīgu cenu, pienācīgi ņemot vērā ekonomikas dalībnieka alternatīvās izmaksas, izpildot prioritāros pieprasījumus, salīdzinājumā ar esošajām līgumsaistībām. Prioritārie pieprasījumi prevalē pār jebkurām iepriekšējām privātām vai publiskām līgumsaistībām, kas saistītas ar ražojumiem, uz kuriem attiecas prioritārais pieprasījums saskaņā ar privāttiesībām vai publiskajām tiesībām.
  5. Ekonomikas dalībnieks, uz kuru attiecas minētais prioritārais pieprasījums, nav atbildīgs par līgumsaistību pārkāpumu, ko reglamentē dalībvalsts tiesību akti, ja:
    - (a) līgumsaistību pārkāpums ir noteikti nepieciešams, lai nodrošinātu atbilstību prasītajai prioritātes piešķiršanai;
    - (b) ir ievērots 3. punktā minētais īstenošanas akts un
    - (c) prioritārais pieprasījums netika pieņemts tikai tādēļ, lai nepamatoti izvairītos no iepriekšēja izpildes pienākuma.
  6. Ja ekonomikas dalībnieks pēc tam, kad tas ir nepārprotami piekritis Komisijas pieprasītajiem pasūtījumiem piešķirt prioritāti, tīši vai rupjas nolaidības dēļ neizpilda pienākumu piešķirt prioritāti minētajiem pasūtījumiem, tam piemēro naudas sodus, kas noteikti saskaņā ar 55. pantu, izņemot gadījumus, kad uzņēmumam ir pietiekami iemesli neizpildīt pienākumu piešķirt prioritāti minētajiem pasūtījumiem.
  7. Šis pants neskar tādu valsts mehānismu vai iniciatīvu izmantošanu, kam ir līdzvērtīga ietekme.
  8. Ja uz Savienībā iedibinātu uzņēmumu attiecas kādas trešās valsts pasākums, kas ietver prioritāro pieprasījumu, uzņēmums par to informē Komisiju. Pēc tam Komisija informē komiteju par šādu pasākumu esību.
  9. Šā panta 3. punktā minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 58. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

51. pants

Aizsardzības ražojumu pārvietošana ES teritorijā

1. Ja Padome aktivizē šo pasākumu saskaņā ar 48. panta 4. punktu un neskarot Direktīvu 2009/43/EK un dalībvalstu prerogatīvas saskaņā ar minēto direktīvu, dalībvalstis nodrošina, ka pieteikumi, kas saistīti ar pārvietošanu ES teritorijā, tiek apstrādāti efektīvi un savlaicīgi. Šajā nolūkā visas attiecīgās valsts iestādes nodrošina, ka pieteikuma izskatīšana nepārsniedz 2 darbdienu.
2. Krīzes gadījumā būtisku ražojumu pārvietošanu nevar uzskatīt par sensitīvu Direktīvas 2009/43/EK 4. panta 8. punkta nozīmē.
3. Dalībvalstis atturas noteikt ierobežojumus Direktīvas 2009/43/EK 2. pantā definēto ar aizsardzību saistīto ražojumu pārvietošanai Savienībā. Ja dalībvalstis nosaka šādus ierobežojumus drošības vai aizsardzības apsvērumu dēļ, to dara tikai tad, ja šie ierobežojumi ir:
  - (a) pārredzami, t. i., noteikti publiskos paziņojumos/dokumentos;

- (b) pienācīgi motivēti, t. i., ir jāprecizē iemesli un saikne ar drošību vai aizsardzību;
- (c) samērīgi, t. i., tādi, kas nav stingrāki kā noteikti nepieciešams;
- (d) būtiski un konkrēti, t. i., ierobežojumam ir jāattiecas uz konkrētu ar aizsardzību saistītu ražojumu vai ar aizsardzību saistītu ražojumu kategoriju;
- (e) nediskriminējoši.

52. pants

Atbalsts ārkārtas aizsardzības inovācijas darbībām

Ja Padome aktivizē šo pasākumu saskaņā ar 48. panta 4. punktu, II nodaļā paredzētās inovācijas darbības, kas saistītas ar vienu no turpmāk norādītajām darbībām, uzskata par atbalsttiesīgām saskaņā ar programmu:

- (a) darbības, kuru mērķis ir ātri pielāgot un pārveidot civilos ražojumus aizsardzības lietojumiem;
- (b) darbības, kuru mērķis ir ļoti būtiski saīsināt aizsardzības ražojumu piegādes izpildes laiku;
- (c) darbības, kuru mērķis ir būtiski vienkāršot aizsardzības ražojumu tehniskās specifikācijas, lai nodrošinātu to masveida ražošanu;
- (d) darbības, kuru mērķis ir būtiski vienkāršot aizsardzības ražojumu ražošanas procesu, lai nodrošinātu to masveida ražošanu.

53. pants

Sertifikācija ar drošību saistītas piegādes krīzes stāvoklī

1. Ja Padome aktivizē šo pasākumu saskaņā ar 48. panta 4. punktu, dalībvalstis nodrošina, ka administratīvās procedūras, kas saistītas ar sertifikāciju un, vajadzības gadījumā, tehniskiem pielāgojumiem, tiek īstenotas pēc iespējas ātrāk saskaņā ar to piemērojamajiem valsts normatīvajiem aktiem.
2. Ja šāds statuss ir paredzēts valsts tiesību aktos, krīzes gadījumā būtisku aizsardzības ražojumu sertifikācijai piešķir visaugstākās iespējamās valsts nozīmes statusu.
3. Ja šis pasākums ir aktivizēts, vienā dalībvalstī sertificētus aizsardzības ražojumus uzskata par sertificētiem citā dalībvalstī bez papildu kontroles.
4. Padomes īstenošanas aktā, kas minēts 48. panta 3. punktā, var paredzēt precīzākus noteikumus par šā pasākuma darbības jomu.
5. Šis pasākums neskar dalībvalstu būtiskās drošības intereses.

54. pants

Valstu atļauju piešķiršanas procedūru paātrināšana

1. Ja Padome aktivizē šo pasākumu saskaņā ar 48. panta 4. punktu un ja šāds statuss ir paredzēts valsts tiesību aktos, krīzes gadījumā būtisku ražojumu ražošanu plānošanai, būvniecībai un ekspluatācijai piešķir visaugstākās iespējamās valsts nozīmes statusu

un to uzskata par tādu atļauju piešķiršanas procesos, tostarp tajos, kas saistīti ar vides novērtējumiem, un, ja to paredz valsts tiesību akti, telpiskajā plānošanā.

2. Aizsardzības ražojumu piegādes drošību var uzskatīt par sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 4. punkta un 16. panta 1. punkta c) apakšpunkta nozīmē un sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 7. punkta nozīmē. Tāpēc saistīto ražotņu plānošanu, būvniecību un ekspluatāciju var uzskatīt par sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm, ja ir izpildīti citi šajos noteikumos paredzētie nosacījumi.

5. IEDAĻA

SODI

55. pants

Sodi

1. Komisija, ja tā uzskata, ka tas ir nepieciešams un samērīgi, ar īstenošanas aktu var uzlikt uzņēmumiem vai apvienībām, arī to īpašniekiem vai pārstāvjiem, kam adresēti 46. un 48. pantā minētie informācijas vākšanas pasākumi vai jebkādi pienākumi informēt Komisiju par trešās valsts noteiktu pienākumu saskaņā ar 47. panta 16. punktu un 50. panta 8. punktu vai piešķirt prioritāti krīzes gadījumā būtisku ražojumu ražošanai saskaņā ar 47. vai 49. pantu:
  - (a) naudas sodus, kas nepārsniedz 300 000 EUR, ja uzņēmums tīši vai rupjas nolaidības dēļ sniedz nepareizu, nepilnīgu vai maldinošu informāciju, atbildot uz pieprasījumu, kas iesniegts, ievērojot 46. un 48. pantu, vai nesniedz informāciju noteiktajā termiņā;
  - (b) naudas sodus, kas nepārsniedz 150 000 EUR, ja uzņēmums tīši vai rupjas nolaidības dēļ nepilda pienākumu informēt Komisiju par trešās valsts noteiktu pienākumu saskaņā ar 47. panta 16. punktu un 50. panta 8. punktu;
  - (c) periodiskus soda maksājumus, kas nepārsniedz 1,5 % no vidējā dienas apgrozījuma iepriekšējā finanšu gadā, par katru neizpildes darbdienu, sākot no dienas, kura noteikta lēmumā, ar ko izdots prioritārais pasūtījums, ja uzņēmums tīši vai rupjas nolaidības dēļ neizpilda pienākumu piešķirt prioritāti krīzes gadījumā būtisku ražojumu ražošanai saskaņā ar 47. pantu. Ja attiecīgais uzņēmums ir MVU, piemērotie periodiskie soda maksājumi nepārsniedz 0,5 % no tā vidējā dienas apgrozījuma iepriekšējā finanšu gadā;
  - (d) naudas sodus, kas nepārsniedz 300 000 EUR, ja uzņēmums tīši vai rupjas nolaidības dēļ neizpilda pienākumu piešķirt prioritāti krīzes gadījumā būtisku ražojumu ražošanai saskaņā ar 49. pantu.
2. Pirms lēmuma pieņemšanas saskaņā ar šā panta 1. punktu Komisija attiecīgajiem uzņēmumiem un apvienībām, arī to īpašniekiem vai pārstāvjiem, dod iespēju tikt uzklautiem saskaņā ar 56. pantu. Lai noteiktu, vai naudas sodi vai periodiskie soda maksājumi ir uzskatāmi par nepieciešamiem un samērīgiem, tā ņem vērā visus pienācīgi motivētos iemeslus, ko darījuši zināmus šādi uzņēmumi un apvienības, arī to īpašnieki vai pārstāvji.

3. Šajā pantā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 58. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.
4. Nosakot naudas soda vai periodiskā soda maksājuma apmēru, Komisija ņem vērā pārkāpuma veidu, smagumu un ilgumu, arī gadījumos, kad netiek izpildīts 47. pantā noteiktais pienākums pieņemt prioritāru pasūtījumu un piešķirt tam prioritāti, un to, vai uzņēmumi vai apvienības, arī to īpašnieki vai pārstāvji, kā minēts 1. punktā, ir daļēji izpildījuši prioritāro pasūtījumu.
5. Naudas sodi ir ārējie piešķirtie ieņēmumi programmai un Ukrainas atbalsta instrumentam Finanšu regulas 21. panta 5. punkta nozīmē.

56. pants

Tiesības tikt uzklautam par naudas sodu vai periodisku soda maksājumu uzlikšanu

1. Pirms lēmuma pieņemšanas saskaņā ar 55. pantu Komisija nodrošina, ka attiecīgajiem uzņēmumiem un apvienībām, arī to īpašniekiem vai pārstāvjiem, ir dota iespēja iesniegt apsvērumus par:
  - (a) Komisijas sākotnējiem konstatējumiem, tostarp par jebkuru jautājumu, par ko Komisijai ir iebildumi;
  - (b) pasākumiem, ko Komisija, iespējams, plāno veikt, ņemot vērā sākotnējos konstatējumus saskaņā ar šā punkta a) apakšpunktu.
2. Attiecīgie uzņēmumi un apvienības, arī to īpašnieki vai pārstāvji, var iesniegt savus apsvērumus par Komisijas sākotnējiem konstatējumiem termiņā, ko Komisija nosaka savos sākotnējos konstatējumos un kas nav mazāks par 14 darbdienām.
3. Komisija naudas sodus vai periodiskus soda maksājumus balsta tikai uz iebildumiem, par kuriem attiecīgie uzņēmumi un apvienības, arī to īpašnieki vai pārstāvji, ir varējuši sniegt apsvērumus.
4. Ja Komisija ir informējusi attiecīgos uzņēmumus un apvienības, arī to īpašniekus vai pārstāvjus, par saviem sākotnējiem konstatējumiem, kā minēts 1. punktā, tā pēc pieprasījuma nodrošina piekļuvi Komisijas lietas materiāliem saskaņā ar noteikumiem par informācijas izpaušanu, par kuru panākta vienošanās, ievērojot uzņēmumu likumīgās intereses aizsargāt savus komercnoslēpumus vai nolūkā saglabāt jebkuras personas komercnoslēpumus vai citu konfidenciālu informāciju. Tiesības piekļūt lietai neattiecas uz Komisijas vai dalībvalstu iestāžu konfidenciālo informāciju un iekšējiem dokumentiem. Konkrētāk, piekļuves tiesības neattiecas uz Komisijas un dalībvalstu iestāžu savstarpējo korespondenci. Šajā punktā nekas neliedz Komisijai izpaust un izmantot informāciju, kas vajadzīga, lai pierādītu pārkāpumu.

V nodaļa

Pārvaldība, izvērtēšana un kontrole

57. pants

Aizsardzības industriālās gatavības padome

1. Ar šo tiek izveidota Aizsardzības industriālās gatavības padome.
2. Padomes vispārējais uzdevums ir palīdzēt Komisijai un sniegt tai konsultācijas un ieteikumus saskaņā ar šo regulu, jo īpaši saskaņā ar tās IV nodaļu [Piegādes drošība].
3. Lai palīdzētu Komisijai īstenot II nodaļā minētos pasākumus, Aizsardzības industriālās gatavības padome palīdz tai noteikt finansēšanas prioritārās jomas, ņemot vērā aizsardzības spēju prioritātes, par kurām dalībvalstis ir kopīgi vienojušās kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) satvarā, jo īpaši saistībā ar Spēju attīstības plānu.
4. Komisija uztur regulāru informācijas plūsmu Aizsardzības industriālās gatavības padomei par visiem plānotajiem vai veiktajiem pasākumiem saistībā ar piegādes krīzes vai ar drošību saistītas piegādes krīzes stāvokļa aktivizēšanu. Komisija sniedz vajadzīgo informāciju, izmantojot drošu IT sistēmu.
5. Attiecībā uz 44. pantā minēto piegādes krīzes stāvokli Aizsardzības industriālās gatavības padome palīdz Komisijai veikt šādus uzdevumus:
  - (a) analizēt dalībvalstu vai Komisijas iegūtu ar krīzi saistītu informāciju;
  - (b) novērtēt, vai ir izpildīti piegādes krīzes stāvokļa aktivizēšanas vai deaktivizēšanas kritēriji;
  - (c) sniegt norādījumus par to pasākumu īstenošanu, kas izvēlēti, lai reaģētu uz piegādes krīzi Savienības līmenī;
  - (d) izskatīt valsts līmeņa pasākumus reaģēšanai uz krīzi;
  - (e) atvieglot kontaktus un informācijas apmaiņu, arī ar citām ar krīzi saistītām Savienības līmeņa struktūrām, kā arī atbilstošos gadījumos ar trešām valstīm, īpašu uzmanību pievēršot jaunattīstības valstīm, un ar starptautiskām organizācijām.
6. Attiecībā uz 48. pantā minēto ar drošību saistītas piegādes krīzes stāvokli Aizsardzības industriālās gatavības padome:
  - (a) veicina Komisijas un dalībvalstu koordinētu rīcību;
  - (b) pieņem atzinumus un norādījumus dalībvalstīm, arī īpašus reaģēšanas pasākumus, lai nodrošinātu krīzes gadījumā būtisku ražojumu savlaicīgu pieejamību un piegādi;
  - (c) palīdz un sniedz norādījumus par 49. līdz 54. pantā minēto pasākumu aktivizēšanu;
  - (d) nodrošina forumu Padomes, Komisijas un citu attiecīgo Savienības struktūru darbību koordinēšanai.

7. Aizsardzības industriālās gatavības padomi veido Komisijas pārstāvji, Augstais pārstāvis un Eiropas Aizsardzības aģentūras vadītājs, dalībvalstis un asociētās valstis. Katra dalībvalsts vai asociētā valsts ieceļ vienu pārstāvi un vienu pārstāvja aizstājēju. Lai veiktu šajā regulā noteiktos uzdevumus, padomi vada Komisija. Aizsardzības industriālās gatavības padomes sekretariātu nodrošina Komisija.
8. Aizsardzības industriālās gatavības padome tiekas ikreiz, kad to prasa situācija, pēc Komisijas vai dalībvalsts, vai asociētās valsts pieprasījuma. Tā pieņem savu reglamentu, pamatojoties uz Komisijas iesniegtu priekšlikumu.
9. Aizsardzības industriālās gatavības padome pēc Komisijas pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas var sniegt atzinumus. Aizsardzības industriālās gatavības padome cenšas rast tādus risinājumus, kuriem ir visplašākais iespējamais atbalsts.
10. Aizsardzības industriālās gatavības padome vismaz reizi gadā uzaicina pārstāvjus no valstu aizsardzības industrijas apvienībām un izraudzītus industrijas pārstāvjus, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt līdzsvarotu ģeogrāfisko pārstāvību (strukturēts dialogs ar aizsardzības industriju). Ja ir aktivizēts 44. pantā minētais piegādes krīzes stāvoklis vai 48. pantā minētais ar drošību saistīts piegādes krīzes stāvoklis, Aizsardzības industriālās gatavības padome aicina augsta līmeņa industrijas pārstāvjus tikties īpašā sastāvā, lai apspriestu jautājumus, kas saistīti ar krīzes gadījumā būtiskiem ražojumiem.
11. Aizsardzības industriālās gatavības padome uzaicina citu krīzē būtisku Savienības līmeņa struktūru pārstāvjus uz attiecīgajām padomes sanāksmēm novērotāju statusā.
12. Aizsardzības industriālās gatavības padome, attiecīgā gadījumā un jo īpaši saistībā ar Ukrainas *DTIB* stiprināšanas darbībām, saskaņā ar savu reglamentu, kā arī pienācīgi ņemot vērā Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības intereses, uzaicina Ukrainas pārstāvi piedalīties sanāksmēs novērotāja statusā.
13. Komisija nodrošina pārredzamību un sniedz padomes locekļiem vienlīdzīgu piekļuvi informācijai, lai nodrošinātu, ka lēmumu pieņemšanas process atspoguļo visu dalībvalstu situāciju un vajadzības.
14. Komisija pēc savas iniciatīvas vai Aizsardzības industriālās gatavības padomes priekšlikuma var uz *ad hoc* pamata izveidot darba grupas, lai atbalstītu Aizsardzības industriālās gatavības padomi tās darbā nolūkā izskatīt konkrētus jautājumus, pamatojoties uz 1. punktā minētajiem uzdevumiem. Dalībvalstis izvirza ekspertus darba grupām.
15. Komisija izveido darba grupu jautājumiem par juridiskiem, regulatīviem un administratīviem šķēršļiem. Šīs darba grupas mērķi ir šādi:
  - (a) starptautiskā, ES un valstu līmenī apzināt esošos vai iespējamos juridiskos, regulatīvos un administratīvos šķēršļus, kas traucē sasniegt 4. pantā uzskaitītos mērķus;
  - (b) apzināt iespējamus risinājumus un/vai apzināto šķēršļu mazināšanas pasākumus.

58. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. EAA uzaicina novērotājas statusā, lai tā komitejai sniegtu savu viedokli un speciālās zināšanas. Arī EĀDD uzaicina palīdzēt komitejas darbā.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
4. Ja komiteja atzinumu nesniedz, Komisija īstenošanas akta projektu nepieņem, un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.

59. pants

ES un Ukrainas pamatnolīgums

1. Komisija noslēdz pamatnolīgumu ar Ukrainu, lai īstenotu šajā regulā izklāstītās darbības, kas attiecas uz Ukrainu vai Ukrainā iedibinātiem tiesību subjektiem, kuri saņem Savienības līdzekļus.
2. Ar Ukrainu noslēgtais pamatnolīgums kopumā, kā arī līgumi un nolīgumi, kas parakstīti ar Ukrainā iedibinātiem tiesību subjektiem, kuri saņem Savienības līdzekļus, nodrošina Finanšu regulas 129. pantā noteikto pienākumu izpildi.
3. Pamatnolīgums nosaka Ukrainas iestāžu un struktūru, kurām uzticēti budžeta izpildes uzdevumi, pienākumus veikt visus vajadzīgos pasākumus, tostarp likumdošanas, regulatīvos un administratīvos pasākumus, lai ievērotu pareizas finanšu pārvaldības, pārredzamības un nediskriminācijas principus, nodrošinātu Savienības rīcības pamanāmību Savienības līdzekļu pārvaldībā, izpildītu attiecīgos kontroles un revīzijas pienākumus un uzņemtos no tiem izrietošo atbildību, kā arī aizsargātu Savienības finanšu intereses, jo īpaši pieņemot sīki izstrādātus noteikumus par:
  - (a) darbībām, kas saistītas ar programmā paredzētā Savienības finansējuma kontroli, uzraudzību, pārraudzību, izvērtēšanu, ziņošanu un revīziju, kā arī izmeklēšanu, krāpšanas apkarošanas pasākumiem un sadarbību;
  - (b) nodokļiem, nodevām un maksājumiem saskaņā ar Regulas (ES) 2021/947 27. panta 9. un 10. punktu;
  - (c) Komisijas tiesībām uzraudzīt darbības, ko saskaņā ar šo regulu visā projekta ciklā veic Ukrainā iedibināti tiesību subjekti, ietverot sadarbību kopīga iepirkuma darbībās, vajadzības gadījumā piedalīties šādās darbības novērotāja statusā un sniegt ieteikumus nolūkā uzlabot šādas darbības un Ukrainas iestāžu apņemšanos darīt visu iespējamo, lai īstenotu šādus Komisijas ieteikumus, un ziņot par minēto īstenošanu;
  - (d) šīs regulas 64. panta 2. punktā minētajiem pienākumiem, ietverot precīzus noteikumus un grafiku attiecībā uz Ukrainas veikto datu vākšanu un Komisijas un *OLAF* piekļuvi;
  - (e) drošības interešu saglabāšanu, arī klasificētas informācijas aizsardzības un konfidencialitātes līmeni, kas ir līdzvērtīgs 59. un 60. pantā noteiktajam;
  - (f) personas datu apstrādi un aizsardzību.

4. Finansējumu Ukrainai piešķir tikai pēc tam, kad pamatnolīgums ir stājies spēkā un puses ir īstenojušas darbības, kas vajadzīgas, lai īstenotu tajā noteiktās prasības.

60. pants

Noteikumu par klasificētu informāciju piemērošana

1. Par tādas klasificētas jaunas informācijas autorību, kas radīta, īstenojot 11. pantā uzskaitītās atbalsttiesīgās darbības, atbild iesaistītās dalībvalstis, kuras izveidos piemērojamo drošības sistēmu saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem.
2. Šādas drošības sistēmas izveide neskar Komisijas iespēju piekļūt informācijai, kas vajadzīga darbības veikšanai.
3. Komisija aizsargā saņemto klasificēto informāciju saskaņā ar drošības noteikumiem, kas izklāstīti Lēmumā (ES, Euratom) 2015/444 un Lēmumā 2013/488/ES.
4. Darbībai piemērojamā drošības sistēma ir jāievieš ne vēlāk kā pirms dotācijas nolīguma vai līguma parakstīšanas. Attiecīgie dokumenti ir dotācijas nolīguma neatņemama daļa.
5. Komisija dara pieejamas apstiprinātas un akreditētas esošas sistēmas, lai atvieglotu klasificētas informācijas apmaiņu starp Komisiju, Augsto pārstāvi / aģentūras vadītāju, dalībvalstīm un asociētajām valstīm un — attiecīgā gadījumā — pieteikumu iesniedzējiem un saņēmējiem.

61. pants

Informācijas konfidencialitāte un apstrāde

1. Informāciju, kas saņemta, piemērojot šo regulu, izmanto vienīgi tam nolūkam, kādam tā pieprasīta.
2. Dalībvalstis, Komisija un Augstais pārstāvis / aģentūras vadītājs nodrošina, ka tirdzniecības noslēpumi un komercnoslēpumi, kā arī cita sensitīva un klasificēta informācija, kas iegūta un radīta, piemērojot šo regulu, tiek aizsargāta saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un attiecīgajiem valstu tiesību aktiem.
3. Dalībvalstis, Komisija un Augstais pārstāvis / aģentūras vadītājs nodrošina, ka klasificētai informācijai, ko sniedz vai ar ko apmainās saskaņā ar šo regulu, klasifikācijas pakāpe netiek pazemināta vai noņemta bez informācijas autora iepriekšējas rakstveida piekrišanas.
4. Komisija neizpauž nekādu informāciju tādā veidā, kas var ļaut identificēt subjektu, ja informācijas apmaiņa rada iespējamu komerciālu vai reputācijas kaitējumu minētajam subjektam vai izpauž kādus tirdzniecības noslēpumus.
5. Komisija apstrādā informāciju, kas satur jebkādu subjekta datus vai komercnoslēpumus, veidā, kas nav mazāk stingrs par to, ko piemēro sensitīvai neklasificētai informācijai, arī piemērojot principu “nepieciešamība zināt” un informāciju apstrādājot un kopīgojot atbilstošā šifrētā vidē.

62. pants

Personas datu aizsardzība

1. Šī regula neskar dalībvalstu pienākumus attiecībā uz personas datu apstrādi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679⁸ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/58/EK⁹ vai Komisijas un attiecīgā gadījumā citu Savienības iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru pienākumus attiecībā uz personas datu apstrādi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1725¹⁰, kad tās pilda savus pienākumus.
2. Personas datus neapstrādā vai nepārsūta, izņemot gadījumus, kad tas ir noteikti nepieciešams šīs regulas mērķiem. Šādos gadījumos attiecīgi piemēro Regulas (ES) 2016/679 un (ES) 2018/1725.
3. Ja personas datu apstrāde nav noteikti nepieciešama šajā regulā noteikto mehānismu izpildei, personas datus anonimizē tādā veidā, lai datu subjekts nebūtu identificējams.

63. pants

Revīzijas

Ievērojot Finanšu regulas 127. pantu, vispārēja ticamības apliecinājuma pamatā ir personu vai subjektu, tostarp tādu personu vai subjektu, kas nav Savienības iestāžu, struktūru, biroju vai aģentūru pilnvarotās personas vai subjekti, veiktas revīzijas par Savienības ieguldījuma izmantošanu. Revīzijas palāta pārbauda visu Savienības ieņēmumu un izdevumu kontus saskaņā ar LESD 287. pantu.

64. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

1. Ja asociētā valsts piedalās programmā ar lēmumu, kas pieņemts, ievērojot Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu vai pamatojoties uz kādu citu juridisku instrumentu, šī asociētā valsts piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai atbildīgais kredītrīkotājs, *OLAF* un Revīzijas palāta varētu visaptveroši īstenot savu attiecīgo kompetenci. *OLAF* gadījumā šādas tiesības ietver tiesības veikt izmeklēšanas, tostarp pārbaudes un inspekcijas uz vietas, kā paredzēts Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013.
2. Šīs regulas 59. pantā minētajā nolīgumā paredz Ukrainas pienākumus:
  - (a) veikt atbilstīgus pasākumus, lai novērstu, atklātu un labotu krāpšanu, korupciju, interešu konfliktus un pārkāpumus, kas skar Savienības finanšu

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) (OV L 201, 31.7.2002., 37. lpp.).

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

intereses, novērstu dubultu finansēšanu un veiktu tiesiskas darbības ar mērķi atgūt nelikumīgi piesavinātos līdzekļus;

- (b) regulāri pārbaudīt, vai piešķirtais finansējums ir izmantots saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem, jo īpaši attiecībā uz krāpšanas, korupcijas, interešu konfliktu un pārkāpumu novēršanu, atklāšanu un labošanu;
- (c) maksājuma pieprasījumam programmas ietvaros pievienot deklarāciju par to, ka līdzekļi ir izlietoti saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu un atbilstoši paredzētajam mērķim un ir pienācīgi pārvaldīti, jo īpaši saskaņā ar Ukrainas noteikumiem — kurus papildina starptautiskie standarti — par pārkāpumu, krāpšanas, korupcijas un interešu konfliktu novēršanu, atklāšanu un labošanu;
- (d) skaidri pilnvarot Komisiju, *OLAF*, Revīzijas palātu un attiecīgā gadījumā *EPPO* īstenot savas tiesības, kā paredzēts Finanšu regulas 129. panta 1. punktā, piemērojot proporcionalitātes principu.

65. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Savienības finansējuma saņēmēji atzīst finansējuma Savienības izcelsmi un nodrošina tā redzamību, jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā, sniedzot dažādām auditorijām, tostarp medijiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.
2. Komisija īsteno informācijas un komunikācijas pasākumus saistībā ar programmu, darbībām, ko veic saskaņā ar programmu, un iegūtajiem rezultātiem.
3. Programmai piešķirtie finanšu resursi veicina arī korporatīvo komunikāciju par Savienības politiskajām prioritātēm, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 4. pantā minētajiem mērķiem.
4. Programmai piešķirtie finanšu resursi var veicināt arī izplatīšanas aktivitāšu, kontaktu veidošanas pasākumu un izpratnes vairošanas aktivitāšu organizēšanu, jo īpaši nolūkā atvērt piegādes ķēdes, lai veicinātu MVU pārrobežu dalību.

66. pants

Izvērtēšana

1. Līdz 2027. gada 30. jūnijam Komisija sagatavo ziņojumu, kurā izvērtē šajā regulā noteikto pasākumu īstenošanu un to rezultātus, kā arī iespēju pagarināt to piemērošanas laiku un nodrošināt to finansēšanu, jo īpaši saistībā ar izmaiņām drošības situācijā un jebkādiem pastāvošiem riskiem saistībā ar aizsardzības ražojumu piegādi. Izvērtējuma ziņojuma pamatā ir apspriešanās ar dalībvalstīm un galvenajām ieinteresētajām personām.
2. Minēto ziņojumu Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei, vajadzības gadījumā pievienojot atbilstošus tiesību aktu priekšlikumus.

67. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

1.4.2. Konkrētie mērķi

1.4.3. Paredzami rezultāti un ietekme

1.4.4. Snieguma rādītāji

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

- 3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas**
- 3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām**
  - 3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām*
  - 3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām*
  - 3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām*
    - 3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības*
  - 3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu*
  - 3.2.5. Trešo personu iemaksas*
- 3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem**

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums — Eiropas Parlamenta un Padomes Regula, ar ko izveido Eiropas Aizsardzības industrijas programmu un pasākumu satvaru aizsardzības ražojumu savlaicīgas pieejamības un piegādes nodrošināšanai (*EDIP*)

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

Savienības aizsardzības industrijas politika

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību¹¹

esošas darbības pagarināšanu

vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

Programma izveido pasākumu kopumu ar mērķi atbalstīt Savienības un tās dalībvalstu aizsardzības industriālo gatavību, stiprinot Eiropas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes (*EDTIB*) konkurētspēju, reaģētspēju un spējas, lai nodrošinātu aizsardzības ražojumu savlaicīgu pieejamību un piegādi, un veicināt Ukrainas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes (*Ukrainas DTIB*) atveseļošanu, atjaunošanu un modernizāciju, it sevišķi:

- (1) izveidojot Eiropas Aizsardzības industrijas programmu (“programma”), kas ietver pasākumus *EDTIB* konkurētspējas, reaģētspējas un spēju stiprināšanai un kas var ietvert Aizsardzības piegādes ķēžu pārveides paātrināšanas fonda (*FAST*) izveidi;
- (2) izveidojot programmu sadarbībai ar Ukrainu, lai atveseļotu, atjaunotu un modernizētu Ukrainas aizsardzības tehnoloģisko un industriālo bāzi (“Ukrainas atbalsta instruments”);
- (3) paredzot tiesisko regulējumu, ar ko nosaka prasības un procedūras Eiropas bruņojuma programmas struktūras (*SEAP*) izveidei un tās ietekmi;
- (4) paredzot tiesisko regulējumu, kura mērķis ir garantēt piegādes drošību, novērst šķēršļus un problemātiskos posmus un atbalstīt aizsardzības ražojumu ražošanu;
- (5) izveidojot Aizsardzības industriālās gatavības padomi.

¹¹ Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

1.4.2. Konkrētie mērķi

N/P

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem/mērķgrupām.

Gaidāmie rezultāti: *EDIP* būtu jāpalīdz novērst finansējuma deficītu līdz 2027. gadam, sniedzot finansiālu atbalstu Eiropas un Ukrainas *DTIB* stiprināšanai paredzamā, nepārtrauktā un savlaicīgā veidā, pamatojoties uz integrētu pieeju.

1.4.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzī progresam un sasniegumiem.

Ņemot vērā īso īstenošanas periodu, programmas rezultātus un ietekmi novērtēs retrospektīvā izvērtējumā programmas īstenošanas beigās.

Komisija nodrošinās to, ka nepieciešamos rādītājus, ko izmantos programmas īstenošanas uzraudzībā, ieviesīs subjekts, kam būs uzticēta programmas īstenošana. Tie ietvers:

- aizsardzības ražojumu ražošanas jaudas palielināšanu ES,
- ražošanas izpildes laika saīsināšanu,
- to dalībvalstu skaitu, kuras piedalās sadarbībā kopīga iepirkuma jomā,
- to ekonomikas dalībnieku skaitu, kuri saņem atvieglotu piekļuvi finansējumam,
- jaunu pārrobežu sadarbības gadījumu skaitu ar uzņēmumiem, kas iedibināti citās dalībvalstīs vai asociētajās valstīs,
- atbalsta Ukrainai palielināšanu.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvērtēšanas grafiks

Regula tiks īstenota, izmantojot tiešu un netiešu pārvaldību, jo īpaši attiecībā uz finansējuma apvienošanas darbību īstenošanu. Komisijai būs vajadzīgi attiecīgi eksperti, lai rezultatīvi uzraudzītu īstenošanu, arī gadījumos, kad īstenošana ir uzticēta trešām personām, pamatojoties uz iemaksu nolīgumu.

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

Kā uzsvērts Kopīgajā paziņojumā par aizsardzības investīciju nepietiekamības analīzi un turpmāko virzību (JOIN/2022/24 final), desmitiem gadu ilgā investīciju nepietiekamība rada ES dalībvalstu bruņotajiem spēkiem pieejamo aizsardzības spēju nepietiekamību, kā arī industrijas nepilnības Savienībā. Pieprasījuma sadrumstalotība ir arī radījusi izolētus valstu industrijas kompleksus un daudzas viena veida aizsardzības sistēmas, kuras bieži nav sadarbspējīgas. Pašreizējo aizsardzības tirgus situāciju raksturo paaugstināts drošības apdraudējums, kā ietekmē dalībvalstis strauji palielina savus aizsardzības budžetus, un to mērķis ir iegādāties līdzīgu aprīkojumu. Tā rezultātā rodas liels pieprasījums pēc aizsardzības ražojumiem, kas pārsniedz šādu

ražojumu *EDTIB* ražošanas jaudas, kuras pašlaik ir pielāgotas miera laikam. Šajā kontekstā ir vajadzīgas ievērojamas investīcijas, attiecībā uz kurām aizsardzības uzņēmumiem, kas parasti neveic ievērojamas pašfinansētas industriālas investīcijas, būs vajadzīga riska mazināšana, kā arī regulatīvais atbalsts, lai novērstu pastāvošos problemātiskos posmus, piemēram, piekļuvi kvalificētam personālam un izejvielām. Savienības intervence, ar dotācijām mazinot risku investīcijām industrijā un stimulējot sadarbību kopīga iepirkuma jomā, ļaus ātrāk pielāgoties notiekošajām strukturālajām tirgus pārmaiņām. Ierosinātie pasākumi arī veicinās *EDTIB* un Ukrainas *DTIB* noturību, izmantojot pārrobežu industriālās partnerības un attiecīgo uzņēmumu kopdarbību kopīgos industrijas centienos izvairīties no piegādes ķēžu sadrumstalotības palielināšanās.

1.5.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

N/P

1.5.4. *Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Programmā tiks integrēti divi esoši ES instrumenti — instruments Eiropas aizsardzības industrijas pastiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (*EDIRPA*), un regula par munīcijas ražošanas atbalstīšanu (*ASAP*) — un esošās ES programmas, piemēram, Eiropas Aizsardzības fonds. Tajā tiks ņemtas vērā arī citas ES aizsardzības iniciatīvas, piemēram, pastāvīgā strukturētā sadarbība (*PESCO*) vai Stratēģiskais kompass drošībai un aizsardzībai. Tas radīs sinerģiju ar citām ES programmām.

1.5.5. *Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums*

N/P

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

ierobežots ilgums

- spēkā no 2025. gada līdz 2027. gada 31. decembrim
- finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām — no 2025. līdz 2027. gadam, uz maksājumu apropriācijām — no 2026. līdz 2033. gadam.

ierobežots ilgums

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG līdz GGGG. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes¹²

Komisijas īstenota tieša pārvaldība:

- ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;
- ko veic izpildaģentūras.

Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;
- starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- publisko tiesību subjektiem;
- privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;
- dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un ir pienācīgas finanšu garantijas;
- struktūrām vai personām, kurām, ievērojot LES V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.
- *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

Piezīmes

Eiropas Aizsardzības industrijas programmu īsteno tiešā pārvaldībā un netiešā pārvaldībā saskaņā ar Finanšu regulu.

¹² Sīkāku informāciju par budžeta izpildes metodēm un atsaucis uz Finanšu regulu skatīt *BUDGpedia* tīmekļvietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Saskaņā ar programmas 63. pantu Komisija ne vēlāk kā līdz 2027. gada 30. jūnijam sagatavos programmas izvērtējuma ziņojumu un iesniegs to EP un Padomei. Ziņojumā tiek izvērtēta programmas ietvaros veikto darbību ietekme un rezultativitāte. Šajā nolūkā Komisija ievieš nepieciešamos uzraudzības pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecīgie dati tiek apkopoti ticamā un vienmērīgā veidā.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. *Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgušanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Komisijai būs vispārējā atbildība par programmas īstenošanu. Jo īpaši Komisija plāno īstenot programmu galvenokārt tiešā pārvaldībā. Tiešās pārvaldības režīma izmantošana precīzē pienākumus (īstenošanu veic kredītrīkotāji), saīsina piegādes ķēdi (samazina laiku līdz dotāciju piešķiršanai un to izmaksai), novērš interešu konfliktus un samazina īstenošanas izmaksas (pilnvarotajai iestādei nav jāmaksā pārvaldības maksas).

Komisijai būtu jānosaka finansēšanas prioritātes un nosacījumi, izmantojot vienu vai vairākas darba programmas. Aizsardzības industriālās gatavības padomes darbam būtu jāsniedz atbalsts prioritāšu noteikšanā. Būtu jāizveido dalībvalstu programmas komiteja, kurā kā novērotāju sniegt komitejai savu viedokli un zinātību uzaicina Eiropas Aizsardzības aģentūru, kā arī uzaicina Eiropas ārējās darbības dienestu, arī tā militāro personālu, palīdzēt komitejā. Komisija pieņemt darba programmas pēc komitejas atzinuma saņemšanas saskaņā ar pārbaudes procedūru.

Finansējums saskaņā ar programmu galvenokārt būs dotācijas, kas sedz līdz 100 % no darbības izmaksām, kā arī aizdevumi. Komisija savās dotācijās var izmantot vienkāršotas izmaksu iespējas (piemēram, finansējumu, kas nav saistīts ar izmaksām), lai samazinātu administratīvo slogu saņēmējiem un koncentrētu centienus uz darbību rezultātiem, jo īpaši gadījumos, kad finansējuma saņēmēji ir dalībvalstu līgumslēdzēja iestādes.

Maksājumu shēma tiks sagatavota, ņemot vērā saņēmēja priekšlikumu (lai saņēmējs varētu izvairīties no jebkādam ar naudas līdzekļiem saistītām problēmām), vienlaikus nodrošinot Savienības budžeta aizsardzību. Komisija kā piešķirēja iestāde darbību neīstenošanas vai nepietiekamas īstenošanas vai kavēšanās gadījumā var samazināt, apturēt vai izbeigt savas finanšu iemaksas.

Programmas kontroles stratēģija, arī *ex ante* un *ex post* kontroles, balstīsies uz pieredzi, kas gūta EAF un tās priekšgājējās programmās, proti, Eiropas aizsardzības rūpniecības attīstības programmā (*EDIDP*) un sagatavošanas darbībā aizsardzības pētniecībai (*PADR*).

Īpaša uzmanība tiks pievērsta darbībām, kas nāk par labu Ukrainai. Ieviestie kontroles mehānismi nodrošina sistēmu, ar ko gādāt, ka ir ieviesti visi pienācīgie pasākumi Savienības finanšu interešu aizsardzībai. Tas garantēs, ka tiek ņemts vērā proporcionalitātes princips un īpašie nosacījumi, saskaņā ar kuriem programma darbosies.

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*

Programma ir paredzēta, lai atbalstītu Eiropas un Ukrainas *DTIB* stiprināšanu.

Saistītie riski ir nepietiekams budžeta apjoms salīdzinājumā ar faktiskajām vajadzībām, grūtības apzināt ražošanas problemātiskos posmus, Savienības bruņoto spēku vajadzību steidzamība salīdzinājumā ar ražošanas procesiem. Viens no priekšnosacījumiem ir, ka instruments papildina citas iniciatīvas, par kurām vienojusies Padome, lai atbalstītu ES dalībvalstu bruņotos spēkus un Ukrainu, pieprasījuma koordinēšanai starp dalībvalstīm.

Tāpēc Komisija īstenotu programmu tiešā pārvaldībā, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta, īstenojot Eiropas Aizsardzības fondu, *ASAP* un *EDIRPA*, savlaicīgi sagatavojot un pieņemot darba programmas, tādējādi saīsinot dotāciju piešķiršanas laiku.

2.2.3. *Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*

Programmas budžets galvenokārt tiks īstenots tiešā pārvaldībā. Ņemot vērā Komisijas pieredzi dotāciju pārvaldībā, Komisijas kopējās izmaksas programmas kontrolei tiek lēstas mazāk nekā 1 % apmērā no saistītajiem pārvaldītajiem līdzekļiem.

Sagaidāmā kļūdu īpatsvara ziņā mērķis ir saglabāt kļūdu līmeni zem 2 % robežvērtības. Komisija uzskata, ka, īstenojot programmu tiešā pārvaldībā ar apmācītām (pieredzējušu personālu, kas, iespējams, pieņemts darbā no dalībvalstu aizsardzības ministrijām) un labi nokomplektētām komandām, kuras darbojas deleģētu kredītrīkotāju vadībā, piemērojot skaidrus noteikumus un pienācīgi izmantojot uz rezultātiem vērstus instrumentus, tā saglabās kļūdu īpatsvaru zem 2 % būtiskuma robežvērtības.

Finanšu iemaksas var sniegt kā finansējumu, kas nav saistīts ar izmaksām, kā minēts Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 125. panta 1. punkta a) apakšpunktā.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) ir kompetents veikt izmeklēšanu par darbībām, kas atbalstītas saskaņā ar šo iniciatīvu. No šīs regulas izrietošie nolīgumi, tostarp ar starptautiskajām organizācijām noslēgtie nolīgumi, paredz uzraudzību un finanšu kontroli, ko veic Komisija vai kāds tās pilnvarots pārstāvis, un Eiropas Revīzijas palātas, Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) vai *OLAF* veiktu revīziju, ko vajadzības gadījumā veic uz vietas. Komisijas ierēdņi, kuriem ir vajadzīgā drošības pielaide, arī var veikt apmeklējumus uz vietas.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksa			
	Numurs	Dif./nedif. ¹³	no EBTA valstīm ¹⁴	no kandidātvalstīm un potenciālām kandidātvalstīm ¹⁵	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
	[XX.YY.YY.YY]	Dif./nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksa			
	Numurs	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātvalstīm un potenciālām kandidātvalstīm	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
5	13.0106 - Atbalsta izdevumi EDIP programmai	Nedif.	JĀ	pm	JĀ	JĀ
5	13.0801 — EDIP programma	Dif.	JĀ	pm	JĀ	JĀ
6	14.01xx – Atbalsta izdevumi Ukrainas atbalsta instrumentam	Nedif.	NĒ	pm	JĀ	JĀ
6	14.0901 – Ukrainas atbalsta instruments	Dif.	NĒ	pm	JĀ	JĀ

¹³ Dif. diferencētās apropriācijas, nedif. nediferencētās apropriācijas.

¹⁴ EBTA: Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

¹⁵ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Apropriāciju finansējuma avots saskaņā ar jauno Eiropas Aizsardzības industrijas programmu

Ieguldījums no Eiropas Aizsardzības fonda	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Kopā
Spēju attīstība						411,200	585,248	1000,000
Aizsardzības pētniecība					3,552	208,600	287,848	500,000
Kopā EAF					3,552	619,800	876,648	1500,000

3.2.2. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	5	Drošība un aizsardzība – 13. kopa “Aizsardzība”
--	---	---

2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Pēc 2027. g ada</i>	KOPĀ

13.0801 darbības apropriācijas <i>EDIP</i> – programma	Saistības	(1)						615,248	872,096		1487,344
	Maksājumi	(2)						310,000	440,000	737,344	1487,344
13.0106 — Atbalsta izdevumi <i>EDIP</i> — programma	Saistības = Maksājumi	(3)					3,552	4,552	4,552		12,656
KOPĀ apropriācijas – programmas piešķirums 5. izdevumu kategorijā	Saistības	= ₁ + 3					3,552	619,800	876,648		1500,000
	Maksājumi	= ₂ + 3					3,552	314,552	440,552	737,344	1500,000

**Daudzgamu finanšu shēmas izdevumu
kategorija**

06

KAIMIŅATTIECĪBAS UN PASAULE – 14. kopa “Ārējā darbība”

			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Pēc 2027. g ada</i>	KOPĀ
14.0901 – Ukrainas atbalsta instruments	Saistības	(1)					pm	pm	pm		
	Maksājumi	(2)					pm	pm	pm		
14.01xx – Atbalsta izdevumi Ukrainas atbalsta instrumentam	Saistības = Maksājumi	(3)					pm	pm	pm		pm
KOPĀ apropriācijas – programmas piešķirums 6. izdevumu kategorijā	Saistības	=1					pm	pm	pm		pm
	Maksājumi	=2					pm	pm	pm		pm
KOPĀ darbības apropriācijas (visas darbības izdevumu kategorijas)	Saistības	(4)						615,248	872,096		1487,344
	Maksājumi	(5)						310,000	440,000	737,344	1487,344
KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem (visas darbības izdevumu	Saistības = Maksājumi	(6)					3,552	4,552	4,552		12,656

kategorijas)											
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 1.–6. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	=4+6					3,552	619,800	876,648		1500,000
	Maksājumi	=5+6					3,552	314,552	440,552	737,344	1500,000

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
---	----------	----------------------------

Šī iedaļa būtu jāaizpilda, izmantojot administratīva rakstura budžeta datu izklājlapu, kas vispirms jānoformē [tiesību akta finanšu pārskata pielikumā](#) (Komisijas lēmuma par iekšējiem noteikumiem attiecībā uz Eiropas Savienības vispārējā budžeta Komisijas iedaļas izpildi 5. pielikums), kurš starpdienestu konsultāciju vajadzībām tiek augšupielādēts sistēmā *DECIDE*.

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Pēc 2027. gada</i>	KOPĀ
Cilvēkresursi						3,712	3,712	3,712		11,136
Citi administratīvie izdevumi						0,258	0,258	0,131		0,647
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saisību summa = maksājumu summa)					3,970	3,970	3,843		11,783

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Pēc 2027. gada</i>	KOPĀ
KOPĀ aproprācijas□ visās daudzgadu finanšu shēmas□ IZDEVUMU KATEGORIJĀS	Saistības					7,522	623,770	880,491		1511,783
	Maksājumi					7,522	318,522	448,395	737,344	1511,783

3.2.3. *Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām*

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Gadi	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	KOPĀ
------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	------

Daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi					3,712	3,712	3,712	11,136
Citi administratīvie izdevumi					0,258	0,258	0,131	0,647
Starpsumma – daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA					3,970	3,970	3,843	11,783

Ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS								
Cilvēkresursi					3,552	3,552	3,552	10,656
Pārējie administratīvie izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas)								
Starpsumma – ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS					3,552	3,552	3,552	10,656

KOPĀ					7,522	7,522	7,395	22,439
------	--	--	--	--	-------	-------	-------	--------

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

	2025. gads	2026. gads	2027. gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)		
○ Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
20 01 02 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)	19	19	19				
20 01 02 03 (Delegācijas)	1	1	1				
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)							
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)							
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)							
○ Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu FTE)¹⁶							
20 02 01 (AC, END, INT, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)							
20 02 03 (AC, AL, END, INT un JED delegācijās)							
13 01 Atbalsta izdevumi Eiropas Aizsardzības industrijas programmai ¹⁷	- galvenajā mītnē	31	31	31			
	- delegācijās	2	2	2			
01 01 01 02 (AC, END, INT – netiešā pētniecība)							
01 01 01 12 (AC, END, INT – tiešā pētniecība)							
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)							
KOPĀ	53	53	53				

13 ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Nepieciešamās štatu sarakstā ietvertās amata vietas tiks nodrošinātas, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Pieprasītie pilnslodzes ekvivalenti strādās šādās jomās: politikas izstrāde, juridiski jautājumi, īpašu uzmanību pievēršot dotāciju un iepirkuma jautājumiem, finanšu pārvaldība, līgumu pārvaldība, revīzija un izvērtēšana.
Ārštata darbinieki	Pieprasītie pilnslodzes ekvivalenti strādās šādās jomās: politikas izstrāde, juridiski jautājumi, īpašu uzmanību pievēršot dotāciju un iepirkuma jautājumiem, finanšu pārvaldība, līgumu pārvaldība, revīzija un izvērtēšana.

¹⁶ AC – līgumdarbinieki, AL – vietējie darbinieki, END – valstu norīkotie eksperti, INT – aģentūru darbinieki, JED – jaunākie eksperti delegācijās.

¹⁷ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo apakšsummu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām BA pozīcijām).

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikumam/iniciatīvai:

- pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā.

5. izdevumu kategorija. Sīkāku informāciju sk. 3.2. iedaļā.

- jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā.

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas un budžeta pozīcijas, atbilstošās summas un instrumentus, kurus ierosināts izmantot.

- jāpārskata DFS.

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas, budžeta pozīcijas un atbilstošās summas.

3.2.5. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

- neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- paredz trešo personu sniegtu līdzfinansējumu atbilstoši šādai aplēsei:

Apropiācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2025.	2026.	2027.					Kopā
kā norādīts 6. pantā	pm	pm	pm					pm
KOPĀ līdzfinansētās apropiācijas	pm	pm	pm					pm

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.
- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
  - pašu resursus
  - citus ieņēmumus
  - Atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija:	ieņēmumu	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ¹⁸					
			N gads	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)	
pants								

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

¹⁸ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.